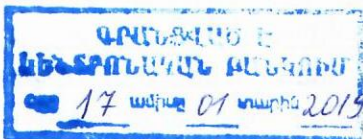

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԲԱՆԿ»
ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ
կողմից թողարկվող պարտատոմսերի վերաբերյալ

**ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ
ԼՐԱՑՈՒՄ**

ՀՀ ԿԲ Կախարդակի 16/01/2019թ
N 1/10 Ն որոշում

Երևան 2019թ.

ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ԼՐԱՑՈՒՄ

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԲԱՆԿ»
ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

Թողարկողի ֆիրմային անվանումը և կազմակերպատիրական տեսակը

ՀՀ, ք. Երևան, Ամիրյան 23/1, հեռ. (+374 10) 510 910, ֆաքս (+374 10) 538 904, էլ. փոստ bank@aeb.am

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԲԱՆԿ»
ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

Գլխավոր տեղաբաշխողի ֆիրմային անվանումը և կազմակերպատիրական տեսակը

ՀՀ, ք. Երևան, Ամիրյան 23/1, հեռ. (+374 10) 510 910, ֆաքս (+374 10) 538 904, էլ. փոստ bank@aeb.am

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:

Արժեթղթի տեսակը՝	Անվանական, արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթի ձևը՝	Ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի քանակը՝	100,000 (մեկ հարյուր հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով, 50,000 (հիսուն հազար) հատ ՀՀ դրամով
Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝	100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար, 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի թողարկման ծավալը՝	10,000,000 (տասը միլիոն) ԱՄՆ դոլար, 500,000,000 (հինգ հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ծավալը՝	Ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից
Արժեթղթերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման քանակը՝	Համապատասխան յուրաքանչյուր տրանշի ծավալի և անվանական արժեքի
Արժեկտրոնը՝	Ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից
Շրջանառության ժամկետը՝	Ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից
Արժեկտրոնների վճարման հաճախականությունը՝	Եռամսյակային
Տեղաբաշխման ձևը՝	Չերաշխավորված

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

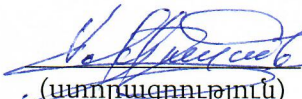
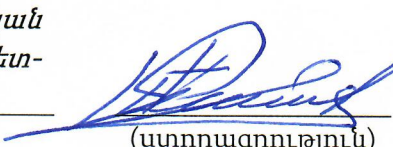

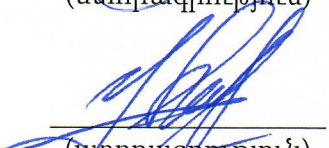
		Էջ
	ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ	4
Բաժին 1.	ԱՍՓՈՓԱԹԵՐԹ	6
1	Տեղեկատվություն Բանկի և Բանկի գործունեության վերաբերյալ	6
2	Բանկին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը	12
3	Բանկի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները	14
4	Բանկի աուդիտն իրականացնող անձի և խորհրդատուների ինքնության մասին համառոտ տեղեկություններ	15
5	Բանկի կառավարման մարմնի անդամները, աշխատակիցները և խոշոր բաժնետերերը	15
6	Բանկի թողարկած արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկություններ	17
7	Առաջարկվող պարտատոմսերի վերաբերյալ հիմնական տվյալները	17
8	Պարտատոմսերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության համառոտ նկարագիրը	18
9	Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ	19
Բաժին 2.	ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	20
1	Ռիսկային գործոններ	20
2	Հիմնական տեղեկատվություն	21
3	Տեղեկատվություն կապված առաջարկվող (կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրվող) պարտատոմսերի հետ	22
4	Առաջարկի ժամկետները և պայմանները	29
5	Առևտրին թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը	34
6	Լրացուցիչ տեղեկատվություն	35
Բաժին 3.	ԹՈՂԱՐԿՈՂԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	36
1	Անկախ աուդիտորները	36
2	Ռիսկային գործոններ	36
3	Տեղեկատվություն Բանկի մասին	44
4	Բիզնեսի նկարագիրը	52
5	Բանկի խմբի կառուցվածքը	61
6	Զարգացման վերջին միտումները	63
7	Շահույթի կանխատեսումը կամ գնահատումը	64
8	Բանկի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները	66
9	Հսկող անձինք	80
10	Տեղեկատվություն Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին	81
11	Էական պայմանագրերը	82
12	Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը	82
13	Այլ տեղեկատվություն	82
14	Հավելվածներ	84
14.1	Հավելված 1. Թողարկման վերջնական պայմաններ	84
14.2	Հավելված 2. <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ կողմից թողարկված արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ /իրավաբանական անձ /	91
14.3	Հավելված 3. <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ կողմից թողարկված արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ /ֆիզ. անձ կամ անհատ ձեռնարկատեր/	93
14.4	Հավելված 4. Բանկի կազմակերպչական կառուցվածքը	95
14.5	Հավելված 5. Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևեր	96
14.6	Հավելված 6. Ֆինանսական հաշվետվություններ	97

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

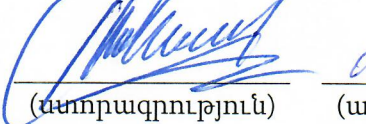
Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ծրագրային ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ծրագրային ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ծրագրային ազդագրի բովանդակությունը:

Ստորագրող անձինք՝

<u>Մարիբել Մուքիասյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի նախագահ</u> (պաշտոն)	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>(ամսաթիվ)</u>
<u>Ռուբեն Հայրապետյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ, Խորհրդի նախագահի տեղակալ</u> (պաշտոն)	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>09.01.19թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Արամ Մելիքյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ, Փոքր մասնակցություն բաժնետերերի ներկայացուցիչ</u> (պաշտոն)	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>09.01.19թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Լուիզա Պետրոսյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ, խորհրդի քարտուղար</u> (պաշտոն)	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>09.01.19թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Պեր Ֆիշեր</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Խորհրդի անդամ</u> (պաշտոն)	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>09.01.19թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Արամ Խաչատրյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության նախագահ, Գործադիր տնօրեն</u> (պաշտոն)	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>09.01.19թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Ռուբեն Բադայան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության նախագահի տեղակալ, Գործառնական գծով տնօրենի տեղակալ</u> (պաշտոն)	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>09.01.19թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Արտակ Առաքելյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության նախագահի տեղակալ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ-գանձապետ</u> (պաշտոն)	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>09.01.19թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Օնիկ Չիչյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության նախագահի տեղակալ, Կորպորատիվ և մանրածախ բիզնեսի գծով տնօրենի տեղակալ</u> (պաշտոն)	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>09.01.19թ.</u> (ամսաթիվ)

<u>Աստղիկ Մանրիկյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության նախագահի տեղակալ, Միջազգային և զարգացման գծով տնօրենի տեղակալ</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>09.01.19թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Արփինե Փիլոսյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության նախագահի տեղակալ, Տեխնոլոգիաների և անվտանգության գծով տնօրենի տեղակալ</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>09.01.19թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Միքայել Պողոսյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության անդամ, Հաշվապահական հաշվառման վարչության պետ- Գլխավոր հաշվապահ</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>09.01.19թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Հայկ Ավետիսյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության անդամ, Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության պետ</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>09.01.19թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Վրեժ Զհանգիրյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության անդամ, Իրավաբանական վարչության պետ</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>09.01.19թ.</u> (ամսաթիվ)

Ստորագրությունները վավերացնում եմ՝

<u>Արամ Խաչատրյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության նախագահ, Գործադիր տնօրեն</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>09.01.19թ.</u> (ամսաթիվ)
--	--	--	--------------------------------

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

Ամփոփաթերթը դիտվում է որպես Ծրագրային ազդագրի ներածական համառոտ նկարագրություն, և առաջարկվող պարտատոմսերում ներդրում անելու վերաբերյալ ներդրողի որոշումը պետք է հիմնված լինի ամբողջական Ծրագրային ազդագրի վրա:

Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձն ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում է քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել Ծրագրային ազդագիրը և ծրագրային ազդագրին կից ներկայացվող փաստաթղթերը փաստաթղթային տարբերակով Բանկի գլխավոր գրասենյակում և մասնաճյուղերում, իսկ էլեկտրոնային տարբերակով՝ Բանկի ինտերնետային էջում՝ www.aeb.am:

1. Տեղեկատվություն Բանկի և Բանկի գործունեության վերաբերյալ

1.1. Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է

հայերեն՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԲԱՆԿ» ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

անգլերեն՝ «ARMENIAN ECONOMY DEVELOPMENT BANK» OPEN JOINT STOCK COMPANY

ռուսերեն՝ «БАНК РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ АРМЕНИИ» ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է

հայերեն՝ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ

անգլերեն՝ «ARMECONOMBANK» OJSC

ռուսերեն՝ «АРМЭКОНОМБАНК» ОАО

1.2. Բանկի կազմակերպական-իրավական ձևը՝ բաց բաժնետիրական ընկերություն:

1.3. Բանկի պետական գրանցման վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Ամիրյան 23/1, գրանցման համարը՝ 1:

1.4. Բանկի գտնվելու վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Ամիրյան 23/1,

1.5. Կապի միջոցները՝

հեռ. (+374 10) 510 910

ֆաքս (+374 10) 538 904

էլ. փոստ bank@aeb.am

ինտերնետային կայք www.aeb.am

Բանկի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

1.6. Բանկին առնչվող և պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապվել «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ «Դիլինգ կենտրոն» վարչության պետ Ա. Հարությունյանի կամ նույն վարչության Արժեթղթերով գործառնությունների բաժնի որևէ աշխատակցի հետ հետևյալ հեռախոսահամարով (+374 10) 510 909:

1.7. Թողարկողի համառոտ պատմությունը.

Բանկը (նախկին ԽՍՀՄ Բնակսոցբանկի հայկական հանրապետական բանկ) Հայաստանի Հանրապետության պետական բանկերից առաջինն է վերակազմավորվել բաժնետիրական բանկի:

1991թ. փետրվարի 14-ի ՀՀ Մինիստրների խորհրդի №115 որոշմամբ ԽՍՀՄ Բնակսոցբանկի հայկական հանրապետական բանկի հիման վրա ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության պետական ակցիոներական կոմերցիոն բանկը (Հայպետկոմբանկ):

1991թ. օգոստոսի 9-ի ՀՀ Մինիստրների խորհրդի №509 որոշմամբ բանկը վերակազմավորվել է Հայաստանի Հանրապետության պետական կոմերցիոն բանկ (Հայպետկոմբանկ) սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության՝ գրանցվելով ՀՀ Կենտրոնական բանկում 1991թ. օգոստոսի 26-ին (գրանցում Թիվ 1):

1992թ. նոյեմբերի 16-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է բանկային գործառնություններ իրականացնելու №1 լիցենզիա:

1992թ. դեկտեմբերի 4-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է արտարժույթով գործառնություններ իրականացնելու Գլխավոր լիցենզիա №13:

1993թ. դեկտեմբերի 28-ին ՀՀ ԿԲ վարչության նսիտի որոշմամբ (արձանագրություն №40) Հայպետկոմբանկը վերագրանցվել է Հայաստանի էկոնոմիկայի զարգացման բաժնետիրական բանկի (Հայէկոնոմբանկ) (գրանցում՝ Թիվ 1/35)՝ ստանալով Թիվ 1/35 բանկային գործառնությունների իրականացման Արտոնագիր:

1994թ. հունվարի 21-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է արտարժույթով գործառնություններ իրականացնելու Գլխավոր լիցենզիա №13:

1995թ. ապրիլի 6-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է Թիվ 1 արտարժույթով գործառնություններ իրականացնելու Գլխավոր արտոնագիր:

1996թ. հոկտեմբերի 31-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է բանկային գործունեության լիցենզիա Թիվ 1:

1998թ. հունիսի 8-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է բանկային գործունեության լիցենզիա Թիվ 1:

2001թ. նոյեմբերի 14-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է բանկային գործունեության լիցենզիա Թիվ 1:

2002թ. Բանկի բաժնետոմսերը ցուցակվել են «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՍԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ի «B» հարթակում, կանոնադրական հիմնադրամը համալրվել է 300 մլն դրամով:

2003թ. Կանոնադրական հիմնադրամը համալրվել է 200 մլն դրամով:

2004թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի ու Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի (EBRD) միջև կնքվեց պայմանագիր, որով սկսվեց Բանկի կանոնադրական կապիտալում ՎԶԵԲ-ի մասնակցության գործընթացը, որի արդյունքում ՎԶԵԲ-ի մասնակցությունը Բանկի կանոնադրական կապիտալում կազմել է 25%+1 բաժնետոմս:

2005թ. Կանոնադրական հիմնադրամը համալրվել է 633.3 մլն դրամով:

2007թ. Փետրվարին Moody's Investors Service միջազգային վարկանիշային ընկերությունը ՀՀ բանկային համակարգում առաջին անգամ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն շնորհեց ֆինանսական կայունության E+ և երկարաժամկետ ՀՀ դրամով ու արտարժույթով ավանդների B1 վարկանիշներ, երկուսն էլ Stable Outlook-ով (կայուն հեռանկար): Ապրիլին, վերանայելով շնորհված վարկանիշերը, Moody's Investors Service միջազգային վարկանիշային ընկերությունը Բանկին արժանացրել է ավելի բարձր՝ ֆինանսական կայունության D- և ՀՀ դրամով և արտարժույթով երկարաժամկետ ավանդների Ba3 վարկանիշների, երկուսն էլ Stable Outlook-ով (կայուն հեռանկար):

2009թ. Բանկը դարձել է «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՍԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ի անդամ:

2011թ. Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկն իրենց գործառույթներով հնարավոր առավելագույն ժամկետով (ևս երեք տարով) երկարաձգեց իր մասնակցությունը (25% +1 բաժնետոմս) «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի կանոնադրական կապիտալում: Բանկը դարձել է "VISA" միջազգային վճարահաշվարկային համակարգի անդամ:

2013թ. Բանկը ստացել է ISO/IEC 27001:2005 (Տեղեկատվության անվտանգության կառավարման համակարգ) հավաստագիր: «MoneyGram» վճարահաշվարկային համակարգը «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին շնորհեց «Գերազանցության որակ» երկարաժամկետ և արդյունավետ համագործակցության հավաստագիր: Գերմանական Commerzbank AG-ն «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին շնորհեց «Որակի գերազանցության» մրցանակ՝ 2013թ. միջազգային փոխանցումների բարձր որակ ապահովելու, ինչպես նաև անթերի և արագ իրականացնելու համար:

2014թ. Ասիական Զարգացման Բանկը Առևտրի ֆինանսավորման ծրագրի շրջանակներում «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին շնորհեց «Հայաստանում առաջատար գործընկեր բանկ» մրցանակ:

2014 թվականի դեկտեմբերի 3-ին Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկը (ՎԶԵԲ), պարոն Սարիբեկ Սուքիասյանը, պարոն Ռոբերտ Սուքիասյանը, պարոն Խաչատուր Սուքիասյանը և «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն կնքել են բաժնետոմսերի գնման պայմանագիր, որով ՎԶԵԲ-ը համաձայնել է վաճառել իր 233,335 սովորական բաժնետոմսերը հինգ հավասար մասնաբաժիններով (46,667 ամեն տրանշ) հինգ տարվա ընթացքում՝ սկսած 2014 թվականի դեկտեմբերից մինչև 2019-ի մարտի 2-ը: Ծրագրային ազդագրի հրապարակման պահի դրությամբ ՎԶԵԲ-ը վաճառել է 140,001 հատ բաժնետոմս, որի արդյունքում վերջինիս մասնակցությունը Բանկի կանոնադրական կապիտալում կազմում է 5.04% (93,334 հատ բաժնետոմս):

2015թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն դարձել է արժեթղթերի հաշվարկային համակարգի անդամ: «MoneyGram» վճարահաշվարկային համակարգը «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին շնորհել է «Պրոֆեսիոնալիզմի և Հայաստանում փոխանցման ծառայությունների զարգացմանը նպաստելու համար» հավաստագիր: «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի և Ղազախստանի «ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ-ի ղեկավարների միջև ստորագրվեց երկու բանկերի միացման հուշագիր՝ ՀՀ-ում գրանցված և գործունեություն իրականացնող «ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ-ն «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին միացնելու նպատակով:

2016թ. ՀՀ ԿԲ որոշման համաձայն «ԲՏԱ Բանկ» ՓԲԸ-ն միացավ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին, որի արդյունքում «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի կապիտալն ավելացավ 5,294,232 հազ. դրամով: Կանոնադրական հիմնադրամը համալրվել է 2,297,995 հազ ՀՀ դրամով:

2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի էմիսիոն եկամուտներից՝ 9,077,411,700 ՀՀ դրամ ուղղվեց կանոնադրական կապիտալի ավելացմանը, որի արդյունքում կանոնադրական կապիտալը կազմեց 13,708,744,200 ՀՀ դրամ և դրա հաշվին 4,900 ՀՀ դրամի չափով մեծացավ մեկ սովորական բաժնետոմսի անվանական արժեքը՝ 2,500 ՀՀ դրամից դառնալով 7,400 ՀՀ դրամ: 2017 թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ ընդգրկվեց ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից 2018թ. համար հաստատած «Պետական պարտքի կառավարման գործակալների» ցանկում և 2018թ.-ից հանդես կգա որպես Պետական պարտքի կառավարման գործակալ:

02.05.2018թ. Բանկն իրականացրել է 200,000 հատ 15,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, ընդհանուր 3,000,000,000 ՀՀ դրամ ծավալով, անվանական արժեքի նկատմամբ տարեկան 14 (տասնչորս) տոկոս վճարվող շահութաբաժնի չափով արտոնյալ բաժնետոմսերի տեղաբաշխում, որի արդյունքում Բանկի կանոնադրական կապիտալը կազմում է 16,708,744,200 ՀՀ դրամ:

2018թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի էմիսիոն եկամուտներից՝ 33,438,300 ՀՀ դրամ, չբաշխված շահույթից 2,524,160,700 ՀՀ դրամ և Գլխավոր պահուստից 3,000,000,000 ՀՀ դրամ ուղղվեց կանոնադրական կապիտալի ավելացմանը, որի արդյունքում կանոնադրական կապիտալը կազմեց 22,266,343,200 ՀՀ դրամ և դրա հաշվին 3,000 ՀՀ դրամի չափով մեծացավ մեկ սովորական բաժնետոմսի անվանական արժեքը՝ 7,400 ՀՀ դրամից դառնալով 10,400 ՀՀ դրամ:

Բանկին տրված լիցենզիաները և արտոնագրերն անժամկետ են:

1.8. Բանկի ռազմավարությունը

Բանկի ռազմավարական թիրախը՝ որպես ունիվերսալ կառույց շարունակական զարգացման ապահովումն է՝ մատուցելով հաճախորդներին միջազգային չափանիշներին համապատասխան բանկային ծառայություններ, ապահովելով Բանկի հաճախորդների և բաժնետերերի շահերի պաշտպանվածությունը:

Բանկի գերակա նպատակը հաճախորդներին բազմաբնույթ և որակյալ ծառայությունների ամբողջական փաթեթի մատուցումն է՝ տարածաշրջանային ներկայացվածության ընդլայնման, բիզնեսի կառավարման ժամանակակից մեթոդների և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների արդի ձեռքբերումների կիրառման միջոցով առավելագույնս նպաստելով տնտեսության զարգացմանը, ապահովելով Բանկի շահութաբեր գործունեությունը և համապատասխան զարգացումն ու աճը:

Բանկի՝ որպես կայացած և հեռանկարային ֆինանսական կառույցի, գնահատականը պետք է համարել նաև «Moody's Investors Service» ընկերության կողմից «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին ռեյտինգների շնորհման (2016թ. սեպտեմբերին Բանկը «Moody's Investors Service» միջազգային կազմակերպության կողմից ստացել է ֆինանսական կայունության “E+” և դրամով ու այլ արժույթներով երկարաժամկետ ավանդների ընդունման “B1” վարկանիշ՝ կայուն հեռանկարով), ինչպես նաև ISO/IEC 27001:2005 (Տեղեկատվության անվտանգության կառավարման համակարգ) հավաստագրի ստացման փաստը, որը մեծ հեռանկարներ է բացում բանկի միջազգային ճանաչման, միջազգային ֆինանսավարկային կառույցների հետ համագործակցության էլ ավելի խորացման և բանկի հետագա զարգացման տեսանկյունից:

Նախատեսելով զարգացման բոլոր ոլորտների թե՛ քանակական, թե՛ որակական աճ, շարունակվելու է մեծ ուշադրություն դարձվել ռիսկերի կառավարման համակարգի, ներքին հսկողության համակարգի, ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի, կորպորատիվ կառավարման արժեքների զարգացմանը, բանկային ծառայությունների մատուցման տեխնոլոգիաների կատարելագործմանը, միջազգային գործառնությունների, ինչպես նաև միջազգային ֆինանսավարկային կառույցների հետ համագործակցության ընդլայնմանը:

Բանկի ռազմավարության հիմնական խնդիրները բխում են բանկի ֆինանսական քաղաքականության գլխավոր խնդիրներից՝ պահպանել և ավելացնել բանկի ընդհանուր կապիտալը, ապահովել բանկի կայուն իրացվելիությունը, արդյունավետ կառավարելով բանկի ֆինանսական միջոցները, ապահովել եկամուտների այնպիսի մակարդակ, որը թույլ կտա ոչ միայն փոխհատուցել անհրաժեշտ ծախսերը, այլ նաև ձևավորել բավարար պահուստներ՝ լուծելով բանկի կապիտալիզացիայի խնդիրները:

Բանկն իր առաքելությունը տեսնում է որպես միջազգային չափանիշներով ռիսկերի կառավարման գործուն համակարգով, առաջընթաց տեխնոլոգիաներով զարգացող, օրինապաշտ, թափանցիկ կառույցի զարգացում, որը իր գործունեությամբ նպաստում է ոչ միայն ՀՀ բանկային համակարգի կայունությանը, այլև երկրի տնտեսության զարգացմանը:

Որպես ունիվերսալ բանկային կառույց՝ փոխշահավետ պայմաններով, օգտագործելով իր լայն մասնաճյուղային ցանցը, ստանձնած բոլոր պարտավորությունների կատարում թե՛ հաճախորդների, թե՛ գործընկերների /ներքին, միջազգային/ նկատմամբ՝ մատուցելով բանկային ծառայությունների ամբողջական փաթեթ, վերջինիս մշտական ընդլայնմամբ և բազմազանմամբ, միջազգային չափանիշներին մոտեցմամբ:

Որպես գործատու՝ արդյունավետ կադրային քաղաքականության վարմամբ, ապահովել իր աշխատակիցների մասնագիտական առաջընթացը և բարեկեցությունը՝ նրանց աշխատանքային գործունեության և ունակությունների համաձայն:

1.9. Բանկի կանոնադրական կապիտալը

Բանկի փաստացի համալրված կանոնադրական հիմնադրամի չափը կազմում է 22,266,343,200 ՀՀ դրամ, որը ներառում է 1,852,533 սովորական բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 10,400 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և 200,000 հատ արտոնյալ բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 15,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

31.12.2018թ. դրությամբ բաժնետերերի կողմից վճարված է կանոնադրական կապիտալի 100%-ը, իսկ Բանկի սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերի քանակը կազմում է 3,275 բաժնետեր:

1.10. Բանկի բիզնեսի նկարագիրը (մատուցված ծառայությունները)

Համաձայն Բանկի կանոնադրության.

1.Բանկը ՀՀ օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով կարող է իրականացնել հետևյալ ֆինանսական գործառնությունները.

ա/ ընդունել ցպահանջ և ժամկետային ավանդներ.

բ/ տրամադրել առևտրային և սպառողական վարկեր, այդ թվում՝ տալ հիփոթեքային վարկեր, իրականացնել պարտքի կամ առևտրային գործարքների ֆինանսավորում, ֆակտորինգ.

գ/ տրամադրել բանկային երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ (վարկային նամակներ).

դ/ բացել և վարել հաշիվներ, այդ թվում՝ այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ.

ե/ մատուցել այլ վճարահաշվարկային ծառայություններ և (կամ) այլ կերպ սպասարկել հաճախորդների հաշիվները.

զ/ թողարկել, գնել (գեղչել), վաճառել և սպասարկել արժեթղթեր, նման այլ գործառնություններ կատարել.

է/ ինվեստիցիոն (ներդրումային) և բաժանորդագրական գործունեություն իրականացնել.

ը/ մատուցել ֆինանսական գործակալի (ներկայացուցչի) ծառայություններ, կառավարել այլ անձանց արժեթղթերն ու ներդրումները (հավատարմագրային (լիազորագրային) կառավարում).

թ/ գնել, վաճառել և կառավարել բանկային ոսկի և ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամ.

ժ/ գնել և վաճառել (փոխանակել) արտարժույթ, այդ թվում՝ կնքել դրամի և արտարժույթի ֆյուչերսներ, օպցիոններ և նման այլ գործարքներ.

ժա/ իրականացնել ֆինանսական վարձակալություն (լիզինգ),

ժբ/ ի պահ ընդունել թանկարժեք մետաղներ, քարեր, ոսկերչական իրեր, արժեթղթեր, փաստաթղթեր և այլ արժեքներ.

ժգ/ մատուցել ֆինանսական և ինվեստիցիոն խորհրդատվություն,

ժդ/ ստեղծել և սպասարկել հաճախորդների վարկարժանության տեղեկատվական համակարգ, իրականացնել պարտքերի հետ ստացման գործունեություն,

ժգ/ իրացնել ապահովագրական վկայագրեր և (կամ) պայմանագրեր, օրենքով սահմանված կարգով իրականացնել ապահովագրական գործակալի գործառնություններ,

ժե/ իրականացնել «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված այլ գործառնություններ:

2. Բանկը նշված գործառնությունները կատարում է ինչպես ՀՀ դրամով, այնպես էլ արտարժույթով:
3. ՀՀ Կենտրոնական բանկի թույլտվությամբ Բանկը կարող է իրականացնել նաև այնպիսի գործունեություն կամ գործառնություններ, որոնք բխում են կամ սերտորեն կապված են բանկային գործունեության հետ:
4. Նշված գործառնությունները Բանկը կատարում է պայմանագրերի հիման վրա, որոնցում սահմանվում են կողմերի իրավունքները, պարտականությունները, պատասխանատվությունը, տոկոսադրույքները, արտոնությունները, տույժերը, պարտավորությունների ապահովման ձևերը, որոնք չեն հակասում ՀՀ օրենսդրությանը:
5. Բանկն իրավունք ունի իր անունից կնքել պայմանագրեր, ձեռք բերել գույքային և անձնական ոչ գույքային իրավունքներ, կրել պարտավորություններ, լինել հայցվոր և պատասխանող դատարանում:
6. Առանց ՀՀ Կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնության Բանկին արգելվում է այնպիսի գործարքներ կամ գործառնություններ իրականացնելը, որոնց արդյունքում Բանկի մասնակցությունը՝

- ա/ մեկ այլ անձի կանոնադրական հիմնադրամում 4.99 տոկոս և ավելին է,
- բ/ մեկ այլ անձի կանոնադրական հիմնադրամում գերազանցում է Բանկի ընդհանուր կապիտալի 15%-ը,
- գ/ բոլոր անձանց կանոնադրական հիմնադրամներում գերազանցում է Բանկի ընդհանուր կապիտալի 35%-ը :

Սույն կետով նախատեսվածը կարգավորվում է «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով:

7. Բանկն իրավունք ունի թղթակցային հաշիվներ բացել այլ բանկերում:
30.09.18թ. դրությամբ Բանկը թղթակցային հաշիվներ ունի տեղական և միջազգային 18 բանկերում:

Կարևորելով դրամական փոխանցումների համակարգի ընդլայնման դերը՝ Բանկն անդամակցում է հետևյալ միջազգային արագ դրամական փոխանցումների համակարգերին. «MoneyGram», «Ria Money Transfers», «IntelExpress», «Unistream», «Converse Transfer», «Golden Money Transfer», «MoneyTun» և «Faster» համակարգերով՝ իր հաճախորդին տալով ընտրության լայն հնարավորություն:

1.11. Բանկի կազմակերպչական կառուցվածքը ներկայացվում է Հավելված 4-ում.
Ծրագրային ազդագրի նեկայացման պահի դրությամբ Բանկն ունի 51 մասնաձյուղ, որոնցից 50-ը՝ ՀՀ տարածքում և 1-ը՝ ԼՂՀ-ում՝ Ստեփանակերտ քաղաքում:

1.12. Բանկի տրամադրության տակ եղած ակտիվների համարժեքությունը և պիտանելիությունը.

հազ. դրամ

Nº	Ցուցանիշի անվանումը	30.09.2018*	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
1	Ակտիվներ, այդ թվում՝	206,990,185	190,802,799	146,182,358	108,395,188
2	Եկամտաբեր ակտիվներ	182,584,525	169,592,352	127,146,220	94,418,175
3	Հաճախորդներին տրված վարկեր	132,317,684	104,216,558	75,047,659	59,175,240

4	Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,310,241	13,036,368	8,253,897	7,128,134
5	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	19,617,304	21,655,188	16,048,860	8,866,001
6	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	29,241,881	35,824,831	32,059,829	27,550,590
7	Կանխիկ դրամական միջոցներ	8,862,420	9,437,455	8,818,128	9,133,956
8	Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	41,019	0	1,676	0
9	Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	5,308,465	4,296,862	4,552,427	832,166
10	Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	0	0	0	0
11	Եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը (%)	88.21%	88.88%	86.98%	87.11%

- *Աուդիտ չանցած

Արժեզրկված (չաշխատող) վարկերի վերաբերյալ մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է Բանկի հրապարակվող հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում (Ծանոթագրություն 16 Հաճախորդներին տրված վարկեր):

2. Բանկին և պարտատուներին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

2.1. Ռիսկերի կառավարման գործընթացը բաղկացած է հետևյալ փուլերից՝ Բանկի գործունեության ընթացքում հնարավոր ռիսկերի նույնականացում, գնահատում, հսկողություն, հաղորդակցում-հաշվետվություն և գնահատված ռիսկերին արձագանքում: Ընդ որում ռիսկերին արձագանքման փուլն իրականացվում է ռիսկից խուսափման, ռիսկի նվազեցման, ռիսկի ընդունման կամ ռիսկի փոխանցման տարբերակներով: Տնտեսամաթեմատիկական մոդելավորման գործիքների կիրառման, գործընթացների կանոնակարգման, վերլուծության, կանխատեսման և ներքին հսկողության համակարգի մշտական կատարելագործման արդյունքում՝ Բանկը հնարավորություն է ստանում ռիսկերի կառավարման համակարգի միջոցով ապահովել ռիսկ-եկամուտ օպտիմալ հարաբերակցությունը՝ Բանկի զարգացման կշռադատված ռազմավարության պայմաններում բացառելով կամ նվազագույնի հասցնելով Բանկի գործունեության ընթացքում հնարավոր ռիսկերով պայմանավորված կորուստները և ապահովելով գործող նորմատիվային դաշտի պահանջները: Բանկի ռիսկերի կառավարման համակարգը ներքին և արտաքին միջավայրերում տեղի ունեցող փոփոխություններին, բանկի ռազմավարական խնդիրներին և իրականացվող գործառնությունների ծավալային և որակական բնութագրերին համապատասխանեցնելու նպատակով ռիսկերի կառավարման ոլորտը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերը պարբերաբար վերանայվում են:

Համաձայն «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ ռիսկերի կառավարման քաղաքականության» պահանջների, հաշվի առնելով Բանկային վերահսկողության բազելյան կոմիտեի և GARP-ի (Generally Accepted Risk Principles) ռիսկերի կառավարման սկզբունքները՝ բանկում մշակվել և ներդրվել են հետևյալ հիմնական ռիսկերի տեսակների գնահատման և կառավարման մոդելները:

- վարկային ռիսկ,
- շուկայական ռիսկ
  - ✓ տոկոսադրույքների փոփոխման ռիսկ,
  - ✓ արտարժույթային ռիսկ,
  - ✓ գնային ռիսկ,
- իրացվելիության ռիսկ,
- գործառնական ռիսկ,
- Հեղինակության ռիսկ,
- Վարակի ռիսկ,
- Ռազմավարական ռիսկ,
- Օրենսդրական, նորմատիվային դաշտի փոփոխության ռիսկ,
- Երկրի ընդհանուր և տնտեսական միջավայրի ռիսկ:

Բանկին առնչվող ռիսկերի վերաբերյալ առավել մանրամասն ներկայացված է սույն Ծրագրային ազդագրի Բաժին 3-ի («Պարտատոմսեր թողարկողի մասին տեղեկատվություն») 2-րդ կետում («Ռիսկային գործոններ»):

2.2. Պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի հավանական ռիսկերի հետ, ուստի ներդրում կատարելու վերաբերյալ որոշում ընդունելուց առաջ ներդրողները պետք է մանրակրկիտ ուսումնասիրեն և վերլուծեն ներդրման հետ կապված և Ծրագրային ազդագրում բացահայտված հավանական ռիսկերը, ինչպես նաև ներկայացված այլ տեղեկատվությունը: Անհրաժեշտ է, այնուամենայնիվ, հաշվի առնել նաև այն հանգամանքը, որ Ծրագրային ազդագրում ներկայացված հնարավոր ռիսկերի ցանկը սպառնիչ չէ, և հավանական է նաև անկանխատեսելի բնույթի որոշակի այլ ռիսկերի առաջացումը, և հետևաբար ներդրողը ներդրման վերաբերյալ որոշում կայացնելիս պետք է լիարժեք գիտակցի ներդրման էությունը և առաջնորդվի նաև իր սեփական փորձով, նպատակներով և սպասումներով:

Ներկայացված ռիսկերից յուրաքանչյուրը կարող է որոշակի բացասական ազդեցություն ունենալ ինչպես Բանկի վիճակի, այնպես էլ շուկայում առկա իրավիճակի վրա՝ արդյունքում հանգեցնելով շուկայում պարտատոմսերի շրջանառելիության՝ իրացվելիության անկմանը: Բանկի կողմից որպես առավել էական ռիսկեր դիտարկվում են.

ա) Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկը, որը կարող է առաջանալ շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Բանկի ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով, որի արդյունքում, պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը՝ հանգեցնելով դրանց գնի անկմանը: Ներդրողը կարող է շուկայական տվյալ իրավիճակում առկա պարտատոմսերի ցածր իրացվելիության պատճառով հնարավորություն չունենալ վաճառելու պարտատոմսերը առանց էական կորուստների կամ ընդհանրապես հնարավորություն չունենալ դրանք վաճառելու:

բ) Արտարժույթային ռիսկը, որը կարող է առաջանալ փոխարժեքի կտրուկ տատանումների հետևանքով, որոնք կարող են էապես ազդել ինչպես Բանկի, այնպես էլ արժեթղթերի շուկայի վրա: Առաջին տրանջի պարտատոմսերը գնանշվելու և վճարվելու են ԱՄՆ դոլարով, իսկ երկրորդ տրանջի պարտատոմսերը՝ ՀՀ դրամով, ուստի, այն ներդրողների համար, որոնց ֆինանսական հոսքերն այլ արժույթով են, տվյալ պարտատոմսերը պարունակում են զգալի արտարժույթային ռիսկեր:

գ) Տոկոսադրույքի ռիսկը, որը կարող է հետևանք լինել շուկայում գործող տոկոսադրույքների կտրուկ փոփոխության, ինչը որպես այլընտրանքային ներդրման

ուղղություն, անուղղակիորեն ազդում է պարտատոմսերի գների վրա:

դ) Բանկի հեղինակության ռիսկը, որը անմիջական ազդեցություն ունի պարտատոմսերի գրավչության և գնի վրա:

ե) Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ: Ներդրողները ցանկացած թողարկողի կորպորատիվ պարտատոմսեր ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը:

զ) Վարկանիշի փոփոխության ռիսկ: Այլ հավասար պայմաններում պարտատոմսի գինը սովորաբար ուղղակի կախվածության մեջ է գտնվում Թողարկողի վարկային ռիսկը նկարագրող վարկանիշից/վարկանիշներից: Վարկանիշի իջեցման արդյունքում սովորաբար պարտատոմսի գինն ընկնում է կամ նույն է, որ պարտատոմսի եկամտաբերության աճի վերաբերյալ սպասումներ են ձևավորվում: 2016թ. սեպտեմբերին Բանկը «Moody's Investors Service» միջազգային կազմակերպության կողմից ստացել է ֆինանսական կայունության «E+» և դրամով ու այլ արժույթներով երկարաժամկետ ավանդների ընդունման «B1» վարկանիշ՝ կայուն հեռանկարով: Թողարկվող արժեթղթերին առնչվող ռիսկերի վերաբերյալ առավել մանրամասն ներկայացված է սույն Ծրագրային ազդագրի Բաժին 2-ի («Թողարկվող պարտատոմսերի մասին տեղեկատվություն») 1-ին կետում («Ռիսկային գործոններ»):

3. Բանկի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է համաձայն Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված հեռանկարային զարգացման ծրագրերի՝ դրանցում սահմանված նպատակների, սկզբունքների, գործունեության հիմնական ուղղությունների և խնդիրների լուծման ուղիների: Բանկի գործունեությունը մշտապես գտնվում է խորհրդի և գործադիր մարմնի ուշադրության ներքո, որոնք օպերատիվ արձագանքում են ներքին գործոնների, արտաքին միջավայրի և շուկայական իրավիճակների փոփոխություններին՝ համապատասխանեցնելով Բանկի կողմից առաջարկվող ծառայությունները և դրանց սակագները շուկայի պահանջներին, Բանկի կողմից իրականացվող գործառնությունների հսկողական մեխանիզմները գործող օրենսդրական դաշտի պահանջներին:

Բանկի՝ որպես կայացած և հեռանկարային ֆինանսական կառույցի, գնահատականը պետք է համարել նաև ISO/IEC 27001:2005 (Տեղեկատվության անվտանգության կառավարման համակարգ) հավաստագրի ստացման փաստը, որը մեծ հեռանկարներ է բացում բանկի միջազգային ճանաչման, միջազգային ֆինանսավարկային կառույցների հետ համագործակցության էլ ավելի խորացման և բանկի հետագա զարգացման տեսանկյունից:

Բանկի գործունեության կարևորագույն գնահատականներից է 2018թ.-ի առաջին երեք եռամսյակների արդյունքներով ապահովված 1,619,048 հազ. դրամ շահույթը:

31.09.2018թ. դրությամբ Բանկն ապահովել է կապիտալի 33.18 մլրդ ՀՀ դրամ մակարդակ՝ հիմնականում ձևավորված շահույթի և վերագնահատման պահուստների հաշվին:

31.09.2018թ. դրությամբ, նախորդ տարվա վերջի համեմատ, բանկի ակտիվներն աճել են 16.19 մլրդ դրամով կամ մոտ 8.48%-ով՝ կազմելով մոտ 206.99 մլրդ դրամ, ընդ որում՝ եկամտաբեր ակտիվներից հաճախորդներին տրված վարկերն աճել են 28.10 մլրդ դրամով կամ մոտ 27.0%-ով՝ կազմելով 132.30 մլրդ դրամ, իսկ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունները՝ 7.73 մլրդ դրամով կամ 8.34%-ով՝ կազմելով մոտ 100.44 մլրդ դրամ, ինչը վկայում է բանկի նկատմամբ հաճախորդների վստահության շարունակական աճի մասին:

2017թ.-ի արդյունքներով Բանկն ապահովել է 1,550,397 հազ. դրամ շահույթ և կապիտալի 29.03 մլրդ դրամ մակարդակ:

2017թ., նախորդ տարվա համեմատ, բանկի ակտիվներն աճել են 44.62 մլրդ դրամով կամ մոտ 30.52%-ով՝ կազմելով մոտ 190.80 մլրդ դրամ, ընդ որում՝ եկամտաբեր ակտիվներից

հաճախորդներին տրված վարկերն աճել են 29.17 մլրդ դրամով կամ մոտ 38.87%-ով՝ կազմելով 104.22 մլրդ դրամ, իսկ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունները՝ 24.91 մլրդ դրամով կամ 37.29%-ով՝ կազմելով մոտ 91.70 մլրդ դրամ:

2016թ.-ի արդյունքներով Բանկն ապահովել է 590,371 հազ. դրամ շահույթ:

2016թ.-ի վերջին ապահովվեց կապիտալի 27.57 մլրդ դրամ մակարդակ՝ հիմնականում կանոնադրական կապիտալի ավելացման, ձևավորված շահույթի և վերագնահատման պահուստների հաշվին:

2016թ., նախորդ տարվա համեմատ, բանկի ակտիվներն աճել են 37.7 մլրդ դրամով կամ մոտ 34.86%-ով՝ կազմելով մոտ 146.2 մլրդ դրամ, ընդ որում՝ եկամտաբեր ակտիվներից հաճախորդներին տրված վարկերն աճել են 15.9 մլրդ դրամով կամ մոտ 26.8%-ով՝ կազմելով 75.05 մլրդ դրամ, իսկ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունները՝ 4.8 մլրդ դրամով կամ 7.8%-ով՝ կազմելով մոտ 66.8 մլրդ դրամ, ինչը վկայում է բանկի նկատմամբ հաճախորդների վստահության շարունակական աճի մասին:

«ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ-ն «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին միացնելու նպատակով 2015թ. ստորագրված հուշագրի համաձայն՝ 2016թ. մարտի 18-ին կայացած «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ և «ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ բաժնետերերի ժողովներում որոշում կայացվեց «ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ-ն «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին միացնելու վերաբերյալ: 2016թ.-ին ՀՀ Կենտրոնական բանկի որոշման համաձայն «ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ-ը միացավ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին, որի արդյունքում «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի կապիտալն ավելացավ 5,294,232 հազ. դրամով:

2015թ.-ի արդյունքներով Բանկն ապահովել է 449,266 հազ. դրամ շահույթ:

2015թ.-ի վերջին ապահովվեց կապիտալի 11.0 մլրդ դրամ մակարդակ՝ հիմնականում ձևավորված շահույթի հաշվին՝ վերագնահատման պահուստների զգալի նվազման պայմաններում:

2015թ., նախորդ տարվա համեմատ, բանկի ակտիվներն աճել են 16.5 մլրդ դրամով կամ մոտ 18.0%-ով՝ կազմելով մոտ 108.4 մլրդ դրամ, ընդ որում՝ եկամտաբեր ակտիվներից հաճախորդներին տրված վարկերն աճել են 7.2 մլրդ դրամով կամ մոտ 13.8%-ով՝ կազմելով 59.2 մլրդ դրամ, իսկ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունները՝ 4.4 մլրդ դրամով կամ 7.7%-ով՝ կազմելով մոտ 62.0 մլրդ դրամ, ինչը վկայում է բանկի նկատմամբ հաճախորդների վստահության շարունակական աճի մասին:

Նախատեսելով զարգացման բոլոր ոլորտների թե՛ քանակական, թե՛ որակական աճ, շարունակվելու է մեծ ուշադրություն դարձվել ռիսկերի կառավարման համակարգի, ներքին հսկողության համակարգի, ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի, կորպորատիվ կառավարման արժեքների զարգացմանը, բանկային ծառայությունների մատուցման տեխնոլոգիաների կատարելագործմանը, միջազգային գործառնությունների, ինչպես նաև միջազգային ֆինանսավարկային կառույցների հետ համագործակցության ընդլայնմանը:

31.12.2017թ. դրությամբ Բանկի կապիտալը կազմել է մոտ 29.03 մլրդ դրամ՝ աճելով 2016թ.-ի վերջի համեմատ 5.29%-ով:

30.09.2018թ. դրությամբ Բանկի կապիտալը կազմել է 33.18 մլրդ ՀՀ դրամ՝ 2017թ. վերջի համեմատ աճելով մոտ 8,48%-ով:

Այլ ցուցանիշների գծով 2018թ. ընթացքում՝ (մինչև Ծրագրային ազդագրի գրանցման ներկայացման օրը) Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի էական փոփոխություն տեղի չի ունեցել և Բանկը պահպանում է ակտիվների և այլ հիմնական ցուցանիշների աճի միտումները:

Գործունեության համար անհրաժեշտ բոլոր արտոնագրերը և լիցենզիաներն ուժի մեջ են, դատական հայցեր, որոնք էական ազդեցություն են ունեցել կամ ունենալու Բանկի ֆինանսական

վիճակի և շահութաբերության վրա առկա չեն, կազմակերպական էական փոփոխություններ չեն սպասվում:

4. Բանկի աուդիտն իրականացնող անձի և խորհրդատուների ինքնության մասին համառոտ տեղեկություններ

Բանկի 2014թ., 2015թ., 2016թ., և 2017թ. աուդիտն իրականացրել է «Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ-ն, որի գտնվելու վայրը և կապի միջոցներն են.

«Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ

Գործադիր տնօրեն՝ Սրբուհի Հակոբյան

ՀՀ, ք. Երևան 0002, Ամիրյան 4/6, հեռ. +374(10) 52 65 20, ֆաքս +374 (10) 52 75 20, www.deloitte.am:

5. Բանկի կառավարման մարմնի անդամները, աշխատակիցները և խոշոր բաժնետերերը

5.1. Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամները.

Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են Բանկի կառավարման հետևյալ մարմինները.

- Բաժնետերերի ընդհանուր ժողով (այսուհետ՝ Ընդհանուր ժողով), որը Բանկի կառավարման բարձրագույն մարմինն է,
- Բանկի խորհուրդը (այսուհետ՝ Խորհուրդ), որն ընտրվում է բաժնետերերի ընդհանուր ժողովում,
- Բանկի գործադիր տնօրենը, որն ի պաշտոնե վարչության նախագահն է,
- Բանկի վարչությունը (այսուհետ՝ Վարչություն):

Բանկի խորհուրդը կազմված է հինգ անդամներից.

№	անունը, ազգանունը	գրադեցրած պաշտոնը	փորձառությունը
1	Սարիբեկ Սուքիասյան	Խորհրդի նախագահ	26 տարի
2	Ռուբեն Հայրապետյան	Խորհրդի անդամ, Խորհրդի նախագահի տեղակալ	15 տարի
3	Արամ Մելիքյան	Խորհրդի անդամ, Փոքր մասնակցություն ունեցող բաժնետերերի ներկայացուցիչ	30 տարի
4	Լուիզա Պետրոսյան	Խորհրդի անդամ, խորհրդի քարտուղար	12 տարի
5	Պեր Ֆիշեր	Խորհրդի անդամ	33 տարի

Բանկի վարչությունը կազմված է 9 անդամներից.

№	անունը, ազգանունը	գրադեցրած պաշտոնը	փորձառությունը
1	Արամ Խաչատրյան	Վարչության նախագահ, Գործադիր տնօրեն	11 տարի
2	Ռուբեն Բադալյան	Վարչության նախագահի տեղակալ, Գործադիր տնօրենի գործառնական գծով տեղակալ	15 տարի
3	Օնիկ Զիչյան	Վարչության նախագահի տեղակալ, Գործադիր տնօրենի կորպորատիվ և մանրածախ բիզնեսի գծով տեղակալ	16 տարի
4	Արտակ Առաքելյան	Վարչության նախագահի տեղակալ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ-գանձապետ	13 տարի
5	Աստղիկ Մանրիկյան	Վարչության նախագահի տեղակալ,	13 տարի

		Գործադիր տնօրենի միջազգային և զարգացման գծով տեղակալ	
6	Արփինե Փիլոսյան	Վարչության նախագահի տեղակալ, Գործառնական գծով տնօրենի տեղակալ	11 տարի
7	Միքայել Պողոսյան	Վարչության անդամ, Հաշվապահական հաշվառման վարչության պետ-Գլխավոր հաշվապահ	31 տարի
8	Հայկ Ավետիսյան	Վարչության անդամ, Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության պետ	13 տարի
9	Վրեժ Զհանգիրյան	Վարչության անդամ, Իրավաբանական վարչության պետ	11 տարի

5.2. Բանկի աշխատակիցները.

Բանկի աշխատակիցների ընդհանուր թիվը 30.09.2018թ. դրությամբ կազմում է 877 աշխատակից:

5.3. Բանկի խոշոր բաժնետերերը.

№	ազգանունը, անունը, հայրանունը	մասնակցությունը սովորական բաժնետոմսերում	մասնակցությունը արտոնյալ բաժնետոմսերում
1	Սուքիասյան Սարիբեկ Ալբերտի	28.32%	-
2	Սուքիասյան Խաչատուր Ալբերտի	16.29%	50.0%
3	Սուքիասյան Ռոբերտ Ալբերտի	14.33%	10.0%
4	Սուքիասյան Էդուարդ Ալբերտի	10.66%	40.0%
5	Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկ	2.52%	-

6. Բանկի թողարկած արժեթղթերի վերաբերյալ տեղեկություններ

<<ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ>> ԲԲԸ-ի կողմից մինչ այժմ թողարկվել և տեղաբաշխվել է 1,852,533 (մեկ միլիոն ութ հարյուր հիսուններկու հազար հինգ հարյուր երեսուներեք) հատ հասարակ բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 10,400 (տասը հազար չորս հարյուր) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և 200,000 հատ արտոնյալ բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 15,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, որոնք էլ ձևավորում են բանկի կանոնադրական կապիտալը: Թողարկված հասարակ բաժնետոմսերը շրջանառվում են <<ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ Արմենիա>> ԲԲԸ-ում և ցուցակված են B ցուցակում:

Ինչպես նաև Բանկի կողմից 2017թ. ընթացքում թողարկվել և տեղաբաշխվել են 2,000,00 (երկու միլիոն) ԱՄՆ դոլար ծավալով՝ 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով, 20,000 (քսան հազար) հատ, 27 ամիս շրջանառության ժամկետով դոլարային պարտատոմսեր (ISIN - AMHEZBB23ER4) և 100,000,000 (մեկ հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ ծավալով՝ 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, 10,000 (տասը հազար) հատ, 27 ամիս շրջանառության ժամկետով դրամային պարտատոմսեր (ISIN - AMHEZBB22ER6), որոնք ցուցակված են <<ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ Արմենիա>> ԲԲԸ-ում՝ համապատասխանաբար Bbond և Cbond ցուցակներում: 2018թ. տեղաբաշխվել են 2,000,00 (երկու միլիոն) ԱՄՆ դոլար ծավալով՝ 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով, 20,000 (քսան հազար) հատ, 27 ամիս շրջանառության ժամկետով դոլարային պարտատոմսեր (ISIN - AMHEZBB24ER2), որոնք նույնպես ցուցակված են <<ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ Արմենիա>> ԲԲԸ-ում՝ Bbond ցուցակում:

Տեղաբաշխված բոլոր պարտատոմսերի շուկա ստեղծող (մարքեթ-մեյքեր) է հանդիսանում <<Կապիտալ Ինվեստմենթս>> ՓԲԸ-ն:

7. Առաջարկվող պարտատոմսերի վերաբերյալ հիմնական տվյալները.

Թողարկվող պարտատոմսերն անվանական, ոչ փաստաթղթային, արժեկտրոնային, միջնաժամկետ պարտատոմսեր են և պետք է տեղաբաշխվեն մեկից ավելի տրանշով:

Թողարկվող պարտատոմսերը տեղաբաշխվում և մարվում են՝ ԱՄՆ դոլարով թողարկվածները՝ ԱՄՆ դոլարով, ՀՀ դրամով թողարկվածները՝ ՀՀ դրամով: Ե՛վ ԱՄՆ դոլարով, և՛ ՀՀ դրամով թողարկված պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնների վճարումը կատարվում է ՀՀ դրամով:

Արժեթղթի տեսակը՝	Անվանական, արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթի ձևը՝	Ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի քանակը՝	100,000 (մեկ հարյուր հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով, 50,000 (հիսուն հազար) հատ ՀՀ դրամով
Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝	100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար, 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի թողարկման ծավալը՝	10,000,000 (տասը միլիոն) ԱՄՆ դոլար, 500,000,000 (հինգ հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման ծավալը՝	Ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից
Արժեթղթերի յուրաքանչյուր տրանշի տեղաբաշխման քանակը՝	Համապատասխան յուրաքանչյուր տրանշի ծավալի և անվանական արժեքի
Արժեկտրոնը՝	Ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից
Շրջանառության ժամկետը՝	Ենթակա է որոշման Թողարկողի գործադիր մարմնի (Վարչության) կողմից
Արժեկտրոնների ճարման հաճախականությունը՝	Եռամսյակային
Տեղաբաշխման ձևը՝	Չերաշխավորված

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում Բանկի ինտերնետային կայքում՝ www.aeb.am տեղաբաշխումից առնվազն 2 (երկու) օր առաջ:

Պարտատոմսերի վերջին տրանշի տեղաբաշխումն ավարտվում է ոչ ուշ, քան ՀՀ ԿԲ կողմից պարտատոմսերի Ծրագրային ազդագիրը հաստատելուց հետո մեկ տարվա ընթացքում:

Պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարում չի նախատեսվում:

Միջոցների օգտագործման նախատեսվող ուղիները՝ Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված միջոցները հիմնականում ուղղվելու են փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորմանը, սպառողական վարկերի տրամադրմանը:

Նպատակը՝ Բանկն այս թողարկմամբ նպատակ ունի հասնելու հաշվեկշռի պասիվային մասի կառավարման արդյունավետության բարձրացմանը, հնարավոր ավանդատուների բազայի ընդլայնմանը և տարատեսականացմանը (դիվերսիֆիկացիա):

8. Պարտատոմսերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության համառոտ նկարագիրը

Թողարկողի պարտատոմսերի բաժանորդագրություն չի իրականացվելու:

Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանջի տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը ենթակա է որոշման Բանկի վարչության կողմից: Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն համապատասխան պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտը, պատշաճ կերպով ներկայացնեն Բանկ և կատարեն համապատասխան վճարում, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելը: Պարտատոմսերը տեղաբաշխումից հետո ցուցակվելու են <<ՆԱՄԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ Արմենիա>> ԲԲԸ-ում և ունենալու են շուկա ստեղծող:

9. Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ

հազ. դրամ

№	Ցուցանիշի անվանումը	01.01.2018-30.09.2018	31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015
	Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	1,619,048	1,550,397	590,371	449,266
	Սեփական կապիտալի միջին մեծություն*	31,886,628	28,205,528	22,440,746	11,868,510
	Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE), %	5.08%	5.50%	2.63%	3.79%
	Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	1,619,048	1,550,397	590,371	449,266
	Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն*	200,806,848	167,249,185	124,162,992	98,438,680
	Ակտիվների շահութաբերություն (ROA), %	0.81%	0.93%	0.48%	0.46%
	Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	1,619,048	1,550,397	590,371	449,266
	Գործառնական եկամուտ	9,134,399	10,227,491	7,539,829	6,304,775
	Զուտ շահույթի մարժա (NPM), %	17.72%	15.16%	7.83%	7.13%
	Գործառնական եկամուտ	9,134,399	10,227,491	7,539,829	6,304,775
	Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն*	200,806,848	167,249,185	124,162,992	98,438,680
	Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU), %	4.55%	6.07%	6.07%	6.40%
	Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	200,806,848	167,249,185	124,162,992	98,438,680
	Սեփական կապիտալի միջին մեծություն*	31,886,628	28,205,524	22,440,746	11,868,510
	Սեփական կապիտալի մուտքի պլիկատոր (EM)	6.30	5.93	5.53	8.29
	Զուտ տոկոսային եկամուտ	5,654,085	6,840,338	5,503,870	4,540,923
	Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	177,425,343	152,719,037	107,062,092	86,711,786
	Զուտ տոկոսային մարժա (NIM)	3.19%	4.48%	5.14%	5.24%
	Տոկոսային եկամուտ	12,236,598	14,121,975	11,359,949	9,858,009
	Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն*	177,425,343	152,719,037	107,062,092	86,711,786
	Եկամտաբեր ակտիվների	6.90%	9.25%	10.61%	11.37%

	Եկամտաբերություն				
	Տոկոսային ծախսեր	6,582,514	7,281,637	5,856,079	5,317,086
	Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր*	160,428,957	123,341,259	86,677,966	81,036,954
	Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	4.10%	5.90%	6.76%	6.56%
	Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	1,619,048	1,550,397	590,371	449,266
	Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը	1,852,533	1,852,533	1,852,533	933,335
	Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	0.87	0.84	0.32	0.48
	Սպրեդ	2.79%	3.34%	3.85%	4.81%

*միջին եռամսյակային

Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը ներկայացված են հավելված 5-ում:

ԲԱԺԻՆ 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

1. ՌԻՍԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐ

Պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի հավանական ռիսկերի հետ, ուստի ներդրում կատարելու վերաբերյալ որոշում ընդունելուց առաջ ներդրողները պետք է մանրակրկիտ ուսումնասիրեն և վերլուծեն ներդրման հետ կապված և Ծրագրային ազդագրում բացահայտված հավանական ռիսկերը, ինչպես նաև ներկայացված այլ տեղեկատվությունը: Անհրաժեշտ է, այնուամենայնիվ, հաշվի առնել նաև այն հանգամանքը, որ Ծրագրային ազդագրում ներկայացված հնարավոր ռիսկերի ցանկը սպառնիչ չէ, և հավանական է նաև անկանխատեսելի բնույթի որոշակի այլ ռիսկերի առաջացումը, և հետևաբար ներդրողը ներդրման վերաբերյալ որոշում կայացնելիս պետք է լիարժեք գիտակցի ներդրման էությունը և առաջնորդվի նաև իր սեփական փորձով, նպատակներով և սպասումներով:

Բանկը կձեռնարկի բոլոր անհրաժեշտ միջոցառումները, որպեսզի նվազեցնի ստորև նշված ռիսկային գործոնների բացասական ազդեցությունը: Այնուամենայնիվ, քանի որ շատ դեպքերում նշված ռիսկային գործոնները Բանկի հսկողությունից դուրս են, ապա այս ցուցակով չսահմանափակվող ռիսկերի բացասական ազդեցությունը նվազեցնելու նպատակով ձեռնարկված միջոցառումների արդյունավետությունը չի երաշխավորվում Բանկի կողմից:

Ներկայացված ռիսկերից յուրաքանչյուրը կարող է որոշակի բացասական ազդեցություն ունենալ ինչպես Բանկի վիճակի, այնպես էլ շուկայում առկա իրավիճակի վրա՝ արդյունքում հանգեցնելով շուկայում պարտատոմսերի շրջանառելիության՝ իրացվելիության անկմանը, Բանկի եկամուտների կրճատմանը և ծախսերի ավելացմանը, ինչն էլ իր հերթին կարող է հանգեցնել պարտատոմսերի գների իջեցմանը: Բանկի կողմից որպես առավել էական ռիսկեր դիտարկվում են.

ա) Թողարկողը պարտատոմսերի իրացվելիության բարձրացման համար վերջիններիս նախատեսում է օժտել որոշակի ներդրումային որակներով (պարբերական արժեկտրոնային վճարումներ, մրցակցային եկամտաբերություն, ցուցակում և առևտրին թույլտվություն

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների կառուցվածքը ըստ դասակարգման փուլերի /IFRS 9/	Փուլ 1 /Չարժեզրկված և մինչև 30օր ժամկետանց/		Փուլ 2 /31-90օր ժամկետանց/		Փուլ 3 /90 օրից ավել ժամկետանց/	
	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	66,276,966	800,984	27,579	14,156	708,256	270,682
այդ թվում ոչ ռեզիդենտներին	89,173	9				
Ֆիզիկական և անհատ ձեռներեցներին տրված վարկեր	66,590,660	407,502	179,131	47,322	191,739	116,002
այդ թվում ոչ ռեզիդենտներին	32,346	110				
Ընդամենը	132,867,626	1,208,486	206,711	61,478	899,995	386,684

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի, փոխառությունների և արժեզրկման պահուստների բացվածք ըստ ռեզրեսիոն մոդելի ճյուղերի	Փուլ 1 /Չարժեզրկված և մինչև 30օր ժամկետանց/		Փուլ 2 /31-90օր ժամկետանց/		Փուլ 3 /90 օրից ավել ժամկետանց/	
	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ
Գյուղատնտեսություն	1,127,224.00	1,155.00	140.32	37.00		
Արդյունաբերություն	32,340,201.85	978,681.54	31,724.43	16,284.00	722,197.16	271,672.64
Մասնառուական	50,273,405.11	171,371.54	138,633.24	37,130.62	176,244.53	114,079.10
Հիփոթեք	7,064,627.10	31,421.72	36,212.57	8,026.94	913.12	913.12
Այլ	42,062,168.54	25,856.41			640.01	19.20
Ընդամենը	132,867,626.29	1,208,486.12	206,710.55	61,478.13	899,994.81	386,684.06

Տոկոսադրույքների փոփոխության ռիսկը գնահատվում է միջազգային պրակտիկայում լայն տարածում գտած «GAP մոդելի» միջոցով՝ տոկոսադրույքների փոփոխման նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների դիսբալանսի և ժամկետայնության ձեղքվածքների վերլուծության հիման վրա: «Դյուրացիայի մոդելի» հիման վրա տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկը գնահատվում է ակտիվների և պարտավորությունների միջին կշռված ժամկետայնության ցուցանիշների կիրառմամբ՝ դիտարկելով դյուրացիան որպես տոկոսադրույքների փոփոխության նկատմամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկա արժեքների զգայունության գնահատման գործիք: Իրականացվում է նաև առանձին արժույթներով արտահայտված ակտիվների և պարտավորությունների ձեղքվածքների վերլուծություն՝ զուտ տոկոսային եկամտի վրա դրանց տոկոսադրույքների փոփոխության

ազդեցության տեսանկյունից: Նշված մոդելները հնարավորություն են տալիս իրականացնել ակտիվների և պարտավորությունների օպտիմալ կառավարում՝ հեջավորելով տոկոսադրույքի ռիսկեր:

Ստորև ներկայացված է 30.09.2018թ. դրությամբ բանկի փոփոխվող տոկոսադրույքով ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային և արժույթային կառուցվածքը.

30.09.2018թ.*

հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6ամսից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	դրամ	արտարժ.	դրամ	արտարժ.	դրամ	արտարժ.	դրամ	արտարժ.	դրամ	արտարժ.	դրամ	արտարժ.
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ												
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներգրավված միջոցներ	-		-		-		-		-		-	
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմակերպությունների նկատմամբ, այդ թվում՝	-		-		-		-		-		-	
-վարկեր	-	-	-	5,991,427	-	7,644,121	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	-	-	-	5,991,427	-	7,644,121	-	-	-	-	-	-
Զուտ դիրք	-	-	-	-5,991,427	-	-7,644,121	-	-	-	-	-	-

*Աուդիտ չանցած

Բանկում **իրացվելիության ռիսկի** կառավարումն իրականացվում է ակտիվա-պասիվային գործառնությունների՝ ըստ ժամկետների և ծավալների տեղաբաշխվածության կարգավորման և օրական դրամական հոսքերի համապատասխանեցման միջոցով՝ պահպանելով իրացվելիության և շահութաբերության օպտիմալ հարաբերակցությունը: Ժամկետայնության ճեղքվածքների հիմնադրույթի կիրառման հիման վրա Բանկում ներդրված իրացվելիության ցուցանիշների գնահատման և կառավարման մեթոդաբանությունը հնարավորություն է ընձեռում հաշվարկված ակնթարթային, մինչև 90 օր և մինչև 1 տարի կուտակային իրացվելիության ցուցանիշների ժամանակային շարքերի հիման վրա գնահատել ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքների ազդեցությունը Բանկի իրացվելիության վրա, որը հիմք է հանդիսանում ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման օպտիմալ որոշումների կայացման համար: Մթերս թեստավորման սցենարային մոդելը հնարավորություն է տալիս գնահատել իրացվելիության նորմատիվների վրա շոկային տարբեր հնարավոր իրավիճակների ազդեցությունը: Բանկի կողմից ներգրավված ցպահանջ և ժամկետային միջոցների կենտրոնացումների ռիսկի գնահատման տնտեսամաթեմատիկական մոդելը, քվանտիլային վերլուծության հիման վրա, հնարավորություն է տալիս գնահատել ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ցպահանջ և ժամկետային ավանդների կենտրոնացումների մակարդակները՝ կիրառելով մշակված կենտրոնացումների գործակիցները և հաճախորդների միջև ավանդների բաշխվածության վերլուծական գրաֆիկները:

Ստորև ներկայացված է իրացվելիության ճեղքվածքի վերլուծությունը 30.09.2018թ.* դրությամբ.

Հողվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է						Անժամ կետ	Ընդամենը
	Ժամկետային	Ժամկետանց	Ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տար	5 տարուց ավելի		
Զուտ իրացվելիության ձեռքբերում	411,654	129,697	(13,539,598)	(20,099,354)	8,396,681	(1,526,381)	25,512,224	22,763,154	918,367	22,966,444
Այդ թվում										-
I խմբի արտարժույթով	402,634	150,369	(3,616,156)	(10,910,192)	5,752,569	(869,633)	1,662,307	6,460,392	131,867	(835,843)
II խմբի արտարժույթով	-	-	756,505	(230,785)	(307,044)	(346,206)	(12,697)	-	-	(140,227)
Փոփոխվող տոկոսադրույթների համար	-	-	635,571	(5,991,427)	(7,644,121)	-	-	-	-	(12,999,977)
Ֆիքսված տոկոսադրույթների համար	411,654	129,697	(12,445,749)	(14,736,896)	16,052,721	(1,523,839)	25,512,224	22,763,154	-	36,162,966
Կուտակային իրացվելիության ձեռքբերում	411,654	541,351	(12,998,247)	(33,097,601)	(24,700,920)	(26,227,301)	(715,077)	22,048,077	22,966,444	(51,771,620)

*չստուգված

Բանկում արտարժույթային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է կիրառելով միջազգային պրակտիկայում ընդունված VAR մեթոդաբանությունը, ինչպես նաև սթրես թեստերի սցենարային վերլուծության մեթոդները: Սթրես թեստերի սցենարային վերլուծություններում դիտարկվում է արտարժույթի փոխարժեքի կտրուկ տատանման ազդեցությունը նորմատիվների վրա: Բանկի արտարժույթային քաղաքականությունը միտված է արտարժույթային ռիսկերի արդյունավետ կառավարման ապահովմանը՝ զուգակցելով այն արդարացված ռիսկի մակարդակի հետ:

Ստորև ներկայացվում է 30.09.2018թ.* դրությամբ բանկի արտարժույթային ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.

հազ. դրամ

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ**	II խմբի արտարժույթ***	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ Կենտրոնական բանկում	15,070,722	13,069,392	1,101,768	29,241,882
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	443	128,539	-	128,982
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	5,308,465	-	-	-
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	723,613	6,979,435	298,728	8,001,776
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական	41,019	-	-	41,019

գործիքներ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	64,004,223	68,296,691	16,771	132,317,684
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆին. ակտիվներ	2,482,741	658,443	-	3,141,184
Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում	-	-	-	-
Հետգնման պայմանագրով գրավադրված արժեթղթեր	16,476,120	-	-	16,476,120
Այլ ակտիվներ	27,897	5,545	26	33,468
Ընդամենը ակտիվներ	104,135,243	89,138,045	1,417,293	194,690,581
Պարտավորություններ				
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	103,063	1,953,954	-	2,057,017
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	35,117,167	30,128,031	45,159	65,290,357
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	43,774,790	55,151,750	1,511,309	100,437,849
Ստորադաս փոխառություններ	705,592	2,669,855	-	3,375,447
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	2,094	-	-	2,094
Հարկային պարտավորություններ	1,205,843	-	-	-
Վճարվելիք գումարներ	291,336	-	-	291,336
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,049,801	70,298	1,052	1,121,151
Ընդամենը պարտավորություններ	82,249,686	89,973,888	1,557,520	173,781,094
Զուտ դիրք	21,885,557	(835,843)	(140,227)	20,909,487

*Աուդիտ չանցած

** «I խմբի արտարժույթի» կազմը հետևյալն է. ԱՄՆ դոլար, Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ, Եվրո, Շվեյցարական ֆրանկ, Ռսկու ստանդարտացված ձուլակտոր և Մետաղական հաշիվ

*** «II խմբի արտարժույթի» կազմը հետևյալն է. ՌԴ ռուբլի, Վրացական լարի, ՄԱԷ դիրխամ:

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում.

- ✓ ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դինամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության վերլուծություն, առկա միտումների բացահայտում,
- ✓ հնարավոր կորուստների գնահատում,
- ✓ հեջավորման գործիքների կիրառում,
- ✓ ֆինանսական գործիքների գծով լիմիտների (ըստ կապիտալի գործիքներով գործառնության տեսակի, ըստ դիվերի, ըստ թողարկողի, stop-loss) սահմանում,
- ✓ կապիտալի գործիքների փաթեթի բազմազանեցում (դիվերսիֆիկացիա)՝ ըստ թողարկողի, տնտեսության ճյուղերի, ժամկետայնության և այլն:

Բանկային հիմնական և օժանդակ բիզնես-գործընթացների յուրաքանչյուր բաղադրիչ գործառնությունը պարունակում է որոշակի մակարդակի **գործառնական ռիսկ**, որը կարող է հանգեցնել ինչպես փոքր, այնպես էլ Բանկի համար էական չափերի հասնող կորուստների, որով էլ պայմանավորված է գործառնական ռիսկի արդյունավետ կառավարման կարևորությունը և առաջնային նշանակությունը բանկերի համար: Գործառնական ռիսկի հսկողության արդյունավետ համակարգի կիրառումն այդ ռիսկի օպտիմալ կառավարման կարևորագույն գործոններից է, որն ապահովվում է օրական հսկողության իրականացման, պարբերական և թեմատիկ ստուգումների միջոցով գործող կանոնակարգվածության մակարդակի պատշաճության գնահատման, կանոնակարգման կարիք ունեցող գործառնությունների վերհանման, հնարավոր ռիսկերի բացահայտման և պատասխանատու մարմիններին դրանց մասին տեղեկացման միջոցով:

Հեղինակության ռիսկն արտահայտվում է ֆինանսական և բիզնես ռիսկերի ազդեցության ներքո Բանկի հեղինակության վատթարացմամբ: Ֆինանսական և բիզնես ռիսկերը կառավարելիս հաշվի է առնվում դրանց պոտենցիալ ազդեցությունը հեղինակության ռիսկի վրա: **Վարակի ռիսկը** գնահատվում է արտարժույթային, վարկային, իրացվելիության, տոկոսադրույքի փոփոխման և գնային ռիսկերի համատեղ դիտարկման միջոցով: Վարակի ռիսկի գնահատման համար կիրառվում է սթրես թեստավորում, որի սթրես թեստերի սցենարները (շուկային վիճակի լրջությունը, ռիսկատեսակների միջև փոխկապվածությունը և այլն) կազմվում են էքսպերտային եղանակով:

Օրենսդրական, նորմատիվային դաշտի փոփոխության ռիսկի կառավարումը ենթադրում է իրավասու մարմինների հետ համագործակցություն և համապատասխան վերլուծական տեղեկանքների պատրաստում, Բանկի արագ և ճկուն արձագանքման միջոցառումների իրականացում:

Ռիսկերի վերաբերյալ առավել մանրամասն բացահայտումները ներկայացված են Բանկի հրապարակվող հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում (Ծանոթագրություն 32):

№	Ցուցանիշը	Մասնաբաժինը շուկայում /%/
1	Ընդհանուր ակտիվներ	4.37%
2	Վարկային ներդրումներ	4.57%
3	Ընդհանուր պարտավորություններ	4.36%
4	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	3.71%
5	Ընդհանուր կապիտալ	4.43%

1991թ. փետրվարի 14-ի ՀՀ Մինիստրների խորհրդի No115 որոշմամբ ԽՍՀՄ Բնակարկային հայկական հանրապետական բանկի հիման վրա ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության պետական ակցիոներական կոմերցիոն բանկ (Հայպետկոմբանկ):

Բանկը փաստացի գործունեությունն սկսել է իրականացնել 1987թ.-ից մինչ օրս՝ շուրջ 29 տարի:

դ. բանկի գտնվելու վայրը, օրենսդրությունը, որի ներքո բանկը գործունեություն է ծավալում, բանկի հիմնադրման երկիրը, կանոնադրությամբ նշված գտնվելու վայրը, փաստացի գործունեություն ծավալելու վայրը, եթե տարբերվում է կանոնադրությամբ նշված գտնվելու վայրից, կապի միջոցները (հեռախոս, ֆաքս, էլեկտրոնային փոստ), ինտերնետային կայքը,

Բանկի գտնվելու վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Ամիրյան 23/1:

Բանկի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

Օրենսդրությունը, որի ներքո թողարկողը գործունեություն է ծավալում՝ ՀՀ օրենսդրություն: Կապի միջոցները՝

- հեռ. (+374 10) 510 910
- ֆաքս (+374 10) 538 904
- էլ. փոստ bank@aeb.am
- ինտերնետային կայք www.aeb.am

Ծրագրային ազդագրի ներկայացման պահի դրությամբ Բանկն ունի 50 մասնաձյուղ, որոնցից 49-ը՝ ՀՀ տարածքում և 1-ը՝ ԼՂՀ-ում՝ Ստեփանակերտ քաղաքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացվում է մասնաձյուղերի գործունեության հասցեները.

N	ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԵՐ	ՀԱՍՑԵ
1	ՇԵՆԳԱՎԻԹ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0026, ք. Երևան, Գարեգին Նժդեհի փող 28
2	ՄՊԱՆԴԱՐՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0001, ք. Երևան, Այսովյան փող. 22
3	ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0056, ք. Երևան, Նորքի 1-ին մ/շ 14/15 շենք
4	ԱՐԱԲԿԻՐ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0057, ք. Երևան Կոմիտասի փող. 57 շենքի, թիվ 23 շինություն
5	ԷՐԵՐՈՒՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0005, ք. Երևան, Արցախի փող. 24
6	ՄՅԱՄԻԿՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0025, ք. Երևան, Իսահակյան փող. 12
7	ՇԱՀՈՒՄՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0088, ք. Երևան, Մազմանյան փող. հ.5

8	ՄԵՏԱՔՍ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0065, ք. Երևան, Սեբաստիայի փող. 23ա
9	ՏԻԳՐԱՆ ՄԵԾ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0018, ք. Երևան, Տիգրան Մեծի փ., թիվ 49 և թիվ 49 շինություն1
10	ԿԵՆՏՐՈՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0010, ք. Երևան, Արամի փ., թիվ 3 և 5 շենք
11	ԷՐԵԲՈՒՆԻ-1 ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0087, ք. Երևան, Տիտոգրադյան փ. 14
12	ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ-1 ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0062, ք. Երևան, Գյուրջյան փ., 10
13	ՆԱԻՐԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0015, ք. Երևան, Պարոնյան փ. 21
14	ԱԶԱՓՆՅԱԿ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0078, ք. Երևան, Մարգարյան 6
15	ՆՈՐՔ-ՄԱՐԱՇ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0047, ք. Երևան, Նորք-Մարաշ համայնք, Նորքի 8 փ. N 1 բնակելի տուն
16	ՌՈՍԻԱ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0010, ք. Երևան, Տիգրան Մեծի փող. N16
17	ԶԵՅԹՈՒՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0069, ք. Երևան, Քանաքեռ-Զեյթուն համայնք, Դ. Անհաղթի փ. թիվ 11/1 և 11/2
18	ՍԱՐԱԶՈՎ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0010, ք. Երևան, Տիգրան Մեծի փ. 25 շենք թիվ 27 շինություն
19	ՆՈՒԲԱՐԱՇԵՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0071, ք. Երևան, Նույսարաշեն 7 փողոց, համար 2
20	ԳՅՈՒՄՐԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 3104, Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի, Աբովյան փող. N 244
21	ՎԱՆԱԶՈՐ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 2001, ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի փող. 59
22	ԱԲՈՎՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 2207, ք. Աբովյան, Ինտերնացիոնալ փող. 1 շենք, թիվ 29-32 շինություն

23	ԱՐՏԱՇԱՏ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0701, ք. Արտաշատ, Աթարբեկյան փող. 135/3
24	ԱՐՄԱՎԻՐ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0901, ք. Արմավիր, Ջիվանու փող. 8
25	ՀՐԱԶԴԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 2301, ք. Հրազդան, Կենտրոն թաղամաս, Սահմանադրության հրապ. թ.2/3
26	ԷԶՄԻԱԾԻՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 1101, ք. Էջմիածին, Մաշտոցի փող. 8 և Մաշտոցի փող. թիվ 8ա/28 խանութ
27	ՍԵՎԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 1501, ք. Սևան, Նաիրյան փող. 141-3
28	ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 1701, ք. Ալավերդի, Թումանյան փող. 44 բանկ
29	ԱՇՏԱՐԱԿ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0201, ք. Աշտարակ, Ներսես Աշտարակեցու հրապարակ
30	ՆԱԻՐԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 2401, ք. Եղվարդ, Երևանյան փող. 10ա
31	ՄԱՐՏՈՒՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 1401, ք. Մարտունի, Գ.Նժդեհի փող. 2ա
32	ՍՊԻՏԱԿ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 1804, ք. Սպիտակ, Շահումյան 5
33	ԳՈՐԻՍ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 3201, ք. Գորիս, Մաշտոցի փող. 4
34	ԱՐՅԱԽ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ԼՂՀ, 0008, ք. Ստեփանակերտ, Ազատամարտիկների 21
35	ԱՐԱՐԱՏ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0602, ք. Արարատ, Շահումյան փող. 58
36	ԻԶԵՎԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 4001, ք. Իջևան, Անկախության փ. թիվ 1Բ
37	ՇԻՐԱԿ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 3126, ք. Գյումրի, Պ. Սևակի փող., թիվ 2 շենք, թիվ 3 տարածք

38	ԵՂԵԳՆԱԶՈՐ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 3601, ք. Եղեգնաձոր, Նարեկացի փող. թիվ18
39	ԳԱՎԱՌ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 1201, ք. Գավառ, Կենտրոնական հրապարակ N10
40	ՀՐԱԶԴԱՆ-ՄԻԿՐՈ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 2302, ք. Հրազդան, Միկրոշրջան թաղամաս թիվ 78/12 խանութ
41	ԴԱՎԻԹ ԱՆՀԱՂԹ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0069, ք. Երևան, Դրոյի 3
42	ՍԱԽԱՐՈՎ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0010, ք. Երևան, Նալբանդյան 48/1
43	ՆԱՆՈ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0001, ք. Երևան, Թումանյան 32 տարածք 37
44	ԿՈՄԻՏԱՍ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0033, ք. Երևան, Կոմիտասի պողոտա 3 շենք, 47 տարածք
45	ԵՐԵՎԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ,0026, ք. Երևան, Սմբատ զորավարի 11/1
46	ԿՈՏԱՅՔ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ,2205, ք. Աբովյան, Հատիսի փող. 1/80/8
47	ԿԱՊԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 3302, ք. Կապան, Շահումյան փող., 29/1,4,29/7
48	ԴԱՎԹԱՇԵՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0054, ք. Երևան, Դավթաշեն, Տիգրան Պետրոսյան փ. 44/2
49	ՄԱԼԱԹԻԱ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0004, ք. Երևան, Մալաթիա-Սեբաստիա, Անդրանիկի 10/1
50	ՆՈՐԱԳԱՎԻԹ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0061, ք. Երևան, Արշակունյաց 127/21

Բանկը ՀՀ տարածքում և տարածքից դուրս գրանցված ներկայացուցչություններ չունի:

Մասնաճյուղերին տրված լիազորությունները գործում են անժամկետ: Մասնաճյուղերի կառավարիչները և գլխավոր հաշվապահները ՀՀ ԿԲ սահմանված կարգով անցնում են լիցենզավորում:

Ե. Բանկի բիզնեսի զարգացման մեջ տեղի ունեցած կարևոր դեպքերը՝ ըստ բանկի:

միկրո, փոքր և միջին բիզնեսի վարկավորմանը: 24.08.2016թ. ՀՀ ԿԲ թիվ 134Ա որոշման համաձայն «ԲՏԱ Բանկ» ՓԲԸ-ն միացավ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին, որի արդյունքում «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի կապիտալն ավելացավ 5,294,232 հազ. դրամով, իսկ մասնաճյուղային ցանցը՝ 6 մասնաճյուղով: Կանոնադրական հիմնադրամը համալրվել է 2,297,995 հազ ՀՀ դրամով:

2017թ. Բանկի էմիսիոն եկամուտներից՝ 9,077,411,700 ՀՀ դրամ ուղղվեց կանոնադրական կապիտալի ավելացմանը, որի արդյունքում կանոնադրական կապիտալը կազմեց 13,708,744,200 ՀՀ դրամ և դրա հաշվին 4,900 ՀՀ դրամի չափով մեծացավ մեկ սովորական բաժնետոմսի անվանական արժեքը՝ 2,500 ՀՀ դրամից դառնալով 7,400 ՀՀ դրամ:

2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ և շվեյցարական SYMBIOTICS SA ընկերության կողմից կառավարվող Լյուքսեմբուրգի Մեծ Դքսությունում գտնվող SYMBIOTICS – SEB IV MICROFINANCE FUND ներդրումային հիմնադրամի միջև կնքվեց 1,94 մլրդ ՀՀ դրամի վարկային պայմանագիր, որով ներգրավված միջոցներն ուղղվելու են միկրո բիզնեսի վարկավորմանը: «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ և շվեյցարական SYMBIOTICS SA ընկերության կողմից կառավարվող Լյուքսեմբուրգի Մեծ Դքսությունում գտնվող SYMBIOTICS – GLOBAL FINANCIAL INCLUSION FUND ներդրումային հիմնադրամի միջև կնքվեց 486 մլն ՀՀ դրամի վարկային պայմանագիր, որով ներգրավված միջոցներն ուղղվելու են միկրո բիզնեսի վարկավորմանը: «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ և գերմանական FRANKFURT SCHOOL FINANCIAL SERVICES GMBH ընկերության կողմից կառավարվող Լյուքսեմբուրգի Մեծ Դքսությունում գտնվող GLS ALTERNATIVE INVESTMENTS – MIKROFINANZFONDS ներդրումային հիմնադրամի միջև կնքվեց 1 մլն ԱՄՆ դոլարի վարկային պայմանագիր, որով ներգրավված միջոցներն ուղղվելու են միկրո բիզնեսի վարկավորմանը: «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ և բելգիական INCOFIN CVBA ներդրումային ընկերության միջև կնքվեց 10 մլն. ԱՄՆ դոլարի թվով երկրորդ վարկային պայմանագիրը, որով ներգրավված միջոցներն ուղղվելու են միկրո բիզնեսի վարկավորմանը: «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ և KfW Խմբի դուստր ընկերություն հանդիսացող DEG – Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft mbH գերմանական զարգացման ֆինանսավորման ընկերության միջև կնքվեց 10 միլիոն ԱՄՆ դոլարի վարկային պայմանագիր, որով ներգրավված միջոցներն ուղղվելու են փոքր և միջին բիզնեսի, ինչպես նաև գերմանական սարքավորումների կամ ծառայությունների ձեռքբերման նպատակով տեղական ընկերությունների վարկավորմանը:

Ինչպես նաև 2017թ. վերջին «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ ընդգրկվեց ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից 2018թ. համար հաստատած «Պետական պարտքի կառավարման գործակալների» ցանկում և 2018թ.-ից հանդես կգա որպես Պետական պարտքի կառավարման գործակալ:

02.05.2018թ. Բանկն իրականացրել է 200,000 հատ 15,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, ընդհանուր 3,000,000,000 ՀՀ դրամ ծավալով, անվանական արժեքի նկատմամբ տարեկան 14 (տասնչորս) տոկոս վճարվող շահութաբաժնի չափով արտոնյալ բաժնետոմսերի տեղաբաշխում, որի արդյունքում Բանկի կանոնադրական կապիտալը կազմում է 16,708,744,200 ՀՀ դրամ:

2018թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի էմիսիոն եկամուտներից՝ 33,438,300 ՀՀ դրամ, չբաշխված շահույթից 2,524,160,700 ՀՀ դրամ և Գլխավոր պահուստից 3,000,000,000 ՀՀ դրամ ուղղվեց կանոնադրական կապիտալի ավելացմանը, որի արդյունքում կանոնադրական կապիտալը կազմեց 22,266,343,200 ՀՀ դրամ և դրա հաշվին 3,000 ՀՀ դրամի չափով մեծացավ մեկ սովորական բաժնետոմսի անվանական արժեքը՝ 7,400 ՀՀ դրամից դառնալով 10,400 ՀՀ դրամ:

Բանկին տրված լիցենզիաները և արտոնագրերն անժամկետ են:

Ի հավելումս վերոնշյալի պետք է նշել, որ Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ

բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական հաճախորդ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վարկերը, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու համար: Ի հավելումն ստորև ներկայացվում են ՀՀ ԿԲ իրացվելիության նորմատիվները՝

Նորմատիվներ	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանած թույլատրելի մեծությունը	Փաստացի մեծություն 30.09.2018*	Փաստացի մեծություն 31.12.2017	Փաստացի մեծություն 31.12.2016	Փաստացի մեծություն 31.12.2015	Փաստացի մեծություն 31.12.2014
Ն21**	15%	20.68%	24.10%	32.31%	31.31%	28.25%
Ն22***	60%	87.56%	94.54%	136.87%	85.94%	79.76%

* Աուդիտ չանցած

** Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցություն

*** Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցություն

4. ԲԻԶՆԵՍԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

1) Հիմնական գործունեությունը

ա. բանկի հիմնական գործունեության նկարագիրը՝ նշելով մատուցված ծառայությունների հիմնական տեսակները.

Հայեկոնոմբանկը հանդիսանում է ՀՀ բանկային համակարգի արդյունավետ զարգացող օղակներից մեկը, որը վերջին տասնյոթ տարիներին գործել է շահույթով: Նշվածը հատկանշական է, հաշվի առնելով ՀՀ տնտեսության զարգացման ընդհանուր իրավիճակը և բանկային համակարգում դրսևորված միտումները:

Բանկի համար առավել կարևոր գործունեությունը ֆինանսական միջնորդության՝ միջոցների ներգրավման և տեղաբաշխման, իրականացումն է, որը զուգորդվում է բանկային այլ բազմաբնույթ ծառայությունների մատուցմամբ:

Հանդիսանալով ունիվերսալ բանկ, Հայեկոնոմբանկը գործունեություն է ծավալում բանկային ծառայությունների մատուցման բոլոր ոլորտներում: Բանկը իր կայուն զարգացող դիրքերն ունի թե արտարժույթային, թե արժեթղթերի, թե միջբանկային շուկաներում: Որպես ունիվերսալ կառույց, բանկը ակտիվ գործունեություն է ծավալում թե վարկավորման, թե ծառայությունների մատուցման, թե փոխանցումների նոր գործիքների, թե պլաստիկ քարտերի սպասարկման ոլորտներում:

Բանկը ՀՀ օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով կարող է իրականացնել հետևյալ ֆինանսական գործառնությունները.

ա/ ընդունել ցպահանջ և ժամկետային ավանդներ.

բ/ տրամադրել առևտրային և սպառողական վարկեր, այդ թվում՝ տալ հիփոթեքային վարկեր, իրականացնել պարտքի կամ առևտրային գործարքների ֆինանսավորում, ֆակտորինգ.

գ/ տրամադրել բանկային երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ (վարկային նամակներ).

դ/ բացել և վարել հաշիվներ, այդ թվում՝ այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ.

ե/ մատուցել այլ վճարահաշվարկային ծառայություններ և (կամ) այլ կերպ սպասարկել հաճախորդների հաշիվները.

զ/ թողարկել, գնել (գեղչել), վաճառել և սպասարկել արժեթղթեր, նման այլ գործառնություններ կատարել.

է/ ինվեստիցիոն (ներդրումային) և բաժանորդագրական գործունեություն իրականացնել.

Բանկում գտնվող հաճախորդների դրամական միջոցների (ներառյալ քաղաքացիների ավանդները) և այլ գույքի վրա կարող է կալանք դրվել և բռնագանձում տարածվել միայն Հայաստանի Հանրապետության գործող օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Ստորև ներկայացվում է պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանում վաճառված ապրանքների կամ մատուցված ծառայությունների հիմնական տեսակները.

Միջոցների ներգրավում

Բանկը ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ընդունում է ժամկետային և ցպահանջ ավանդներ ՀՀ դրամով և արտարժույթով:

Բանկը հաճախորդներին առաջարկում է ավանդներ՝ տարբերակված ըստ նպատակների, ժամկետների, տոկոսադրույքների և տոկոսների վճարման հաճախականության:

Վարկեր և միջոցների այլ տեղաբաշխումներ

Բանկն իրականացնում է վարկավորման հետևյալ տեսակները՝ առևտրային վարկերի տրամադրում՝ բիզնեսի վարկավորում (այդ թվում՝ վարկային գծերի, օվերդրաֆտների, երաշխիքների, փաստաթղթային ակրեդիտիվների տրամադրում), բնակարանի ձեռքբերման և նորոգման հիփոթեքային վարկերի, ավտովարկերի, անշարժ գույքի գրավադրմամբ սպառողական վարկերի, լումբարդային վարկերի, պլաստիկ քարտերով վարկային գծերի, ինչպես նաև սպառողական այլ վարկերի տրամադրում:

Արտարժույթի և արժեթղթերի առքուվաճառք

Բանկը կատարում է արտարժույթի, արժեթղթերի առ ու վաճառքի գործարքներ:

Գանձապետարանի սպասարկում

Բանկն իրականացնում է ՀՀ ֆինանսների նախարարության գանձապետարանի դրամարկղային սպասարկում:

Բանկային փոխանցումներ

Բանկը 1996թ.-ից սկսած անդամակցում է S.W.I.F.T. միջազգային համակարգին:

30.09.18թ. դրությամբ Բանկը թղթակցային հաշիվներ ունի տեղական և միջազգային 18 բանկերում, ինչը հնարավորություն է տալիս ապահովել Բանկի հաճախորդների վճարահաշվարկային սպասարկումը ցանկացած արժույթով և վճարային գործիքով:

Հաշվի առնելով ֆիզիկական անձանց դրամական փոխանցումների ծավալների աճը՝ Բանկն առանձնապես կարևորում է դրամական փոխանցումների համակարգերի կատարելագործումը և ընդլայնումը: Կարևորելով դրամական փոխանցումների համակարգի ընդլայնման դերը՝ Բանկն անդամակցում է հետևյալ միջազգային արագ դրամական փոխանցումների համակարգերին. «MoneyGram», «Ria Money Transfers», «IntelExpress», «Unistream», «Converse Transfer», «Golden Money Transfer», «MoneyTun»՝ իր հաճախորդին տալով ընտրության լայն հնարավորություն:

Պլաստիկ Քարտեր

Պլաստիկ քարտերի տրամադրում և սպասարկում, որոնց թողարկման ու սպասարկման համակարգերի կատարելագործումը Բանկի համար հանդիսանում է զարգացման գերակա ուղղություններից մեկը՝ հաշվի առնելով ներկա պայմաններում բնակչության կողմից աճող պահանջարկը և անկանխիկ վճարումների ավելացմանն ուղղված պետության քաղաքականությունը:

Հանդիսանալով “Արմենիան քարդ” (ԱրՔա) ընկերության բաժնետեր և համակարգի լիիրավ անդամ՝ Բանկը թողարկում է ArCa GOLD PARADOX, ArCa Classic, ArCa կենսաթոշակային, ArCa BUSINESS, ArCa Junior, ArCa ADIDAS բանկային վճարային քարտեր:

2002 թվականի ընթացքում Բանկը դարձել է MasterCard վճարային համակարգի ասֆիլիացված անդամ: Բանկը թողարկում է Cirrus/Maestro, MasterCard Standard, MasterCard Gold և MasterCard Business քարտեր:

2011 թվականին Բանկը դարձել է VISA International վճարային համակարգի անդամ և թողարկում է VISA INFINITE, VISA PLATINUM, VISA GOLD, VISA BUSINESS, VISA CLASSIC, VISA CLASSIC PRO BONO, VISA CLASSIC PLUS, VISA ELECTRON և VISA ELECTRON կենսաթոշակային քարտեր:

Հաշվետու տարվա ընթացքում Բանկը շարունակեց վճարային քարտերի սպասարկման, տեխնիկական վերազինման և թարմացման աշխատանքները:

30.09.2018թ. դրությամբ Բանկի կողմից թողարկվում են և սպասարկվում Master, Visa և ArCa վճարային համակարգերի քարտեր:

Հանրային ծառայությունների դիմաց վճարների ընդունում

Հաճախորդներին վճարահաշվարկային ծառայությունների համալիր մատուցման նպատակով՝ Բանկը խթանում է հարկերի, տուրքերի, էլեկտրաէներգիայի, հեռախոսավարձի և այլ հանրային ծառայությունների դիմաց ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից վճարների ընդունումը:

Բանկն իր ծառայությունների մատուցումը կատարում է իր գլխավոր գրասենյակի, մասնաճյուղերի, բանկոմատների միջոցով:

բ. արդյո՞ք նախատեսվում է նոր ծառայությունների մատուցում՝ համառոտ նկարագրելով դրանք:

Բանկի արդյունավետ զարգացման կարևորագույն գրավականը նրա կողմից կատարվող գործառնությունների հստակ կանոնակարգումն ու օպտիմալացումն է, ինչպես նաև մատուցվող ծառայությունների բազմազանումը և սպասարկման որակի բարելավումը: Բանկի կողմից նոր ծառայությունների առաջարկը և մատուցումն իրականացվում է շուկայում սպառողների կողմից ներկայացված պահանջմունքի ուսումնասիրության հիման վրա: Բանկի նոր առաջարկների վերաբերյալ տեղեկատվությունը տեղ է գտնում ինտերնետում՝ Բանկի տնային էջում, ինչպես նաև գլխավոր գրասենյակի և մասնաճյուղերի սպասարկման սրահներում:

Մասնավորապես, նախատեսվում է ապահովել ֆինանսական բնույթի համալիր ծառայությունների մատուցում՝ ներառյալ տարբեր բնույթի խորհրդատվությունը: Օրինակ, բանկը, կատարելով ֆինանսական շուկաների վերլուծություն, խորհրդատվություն է մատուցում իր հաճախորդներին նշված բնագավառի վերաբերյալ՝ նպաստելով արդյունավետ ներդրումային գործունեությանը և այլն:

Բանկում մեծ ուշադրություն է դարձվում մատուցվող ծառայությունների շրջանակի ընդլայնմանը՝ բարձրացնելով դրանց որակը և ձգտելով յուրաքանչյուր հաճախորդին մատուցել ծառայությունների համալիր փաթեթ: Մատուցվող ծառայությունների բազմազանման շնորհիվ նախատեսվում է ներգրավել հաճախորդներ տնտեսության առավել արդյունավետ զարգացող ճյուղերից՝ հարաբերությունները կառուցելով անհատական մոտեցման սկզբունքներով: Վճարահաշվարկային գործունեության կատարելագործման ուղղությամբ բանկում լուրջ աշխատանքներ են տարվում՝ նպատակ ունենալով դրանք կատարել միջազգային չափանիշներին համապատասխան որակով և ժամկետներում: Բանկը նախատեսում է պլաստիկ քարտերի գծով նոր ծառայությունների մատուցում, ֆակտորինգային

(հազ. դրամ)

Տոկոսային եկամուտ		31.12.2015	Տեսակ արար կշիռը (%)	31.12.2016	Տեսակ արար կշիռը (%)	31.12.2017	Տեսակ արար կշիռը (%)	01.01.2018-30.09.2018*	Տեսակ արար կշիռը (%)
1	Վարկեր հաճախորդներին	8,248,220	83.67	9,408,361	82.82	11,310,262	80.14	9,987,633	81.62
2	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	1,068,268	10.83	1,463,126	12.88	2,109,590	14.95	1,667,909	13.63
3	Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	128,183	1.3	139,121	1.22	354,394	2.51	325,355	2.66
4	Հակադարձ հետզման պայմանագրեր	413,252	4.19	337,872	2.97	307,528	2.18	236,678	1.93
5	Այլ տոկոսային եկամուտ	86	0.01	11,469	0.1	31,608	0.22	19,023	0.16
Ընդամենը		9,858,009	100	11,359,949	100	14,113,382	100	12,236,598	100

*Աուդիտ չանցած

(հազ. դրամ)

Ոչ տոկոսային եկամուտ		31.12.2015	Տեսակ արար կշիռը (%)	31.12.2016	Տեսակ արար կշիռը (%)	31.12.2017	Տեսակ արար կշիռը (%)	01.01.2018-30.09.2018*	Տեսակ արար կշիռը (%)
1	Կոմիսիոն եկամուտներ	1,460,908	58.24	1,479,985	46.14	2,040,668	48.01	2,218,601	48.13
2	Զուտ (վնաս)/օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից և պարտավորություններից	-242,318	-9.66	(150,259)	-4.68	(231,661)	-5.45	68,696	1.49
3	Վաճառքի համար մատչելի	6,347	0.25	330,885	10.32	533,283	12.55	711,979	15.45

	Ֆինանսական ակտիվների գծով զուտ օգուտ								
4	Արտարժույթային զուտ եկամուտ	885,591	35.3	601,945	18.77	1,046,286	24.62	1,421,774	30.84
5	Ստացված տույժեր և տուգանքներ	290,758	11.59	404,075	12.60	365,300	8.59	145,225	3,15
6	Թանկարժեք մետաղների վաճառքից և վերագնահատումից օգուտ	1,969	0.08	33	0.001	17,711	0.42	-3,674	-0.08
7	Եկամուտ շնորհներից	507	0.02	507	0.02	507	0.01	507	0.01
8	Այլ եկամուտներ	104,762	4.16	540,480	16.85	478,068	11.25	46,618	1.01
Ընդամենը		2,508,524	100	3,207,651	100	4,288,071	100	4,609,726	100

*Աուդիտ չանցած

2018թ. ընթացքում բանկը շարունակել է իր որդեգրած քաղաքականությունը հաճախորդների բնագավառում՝ պահպանելով փոխշահավետության սկզբունքը՝ հաճախորդներին առաջարկել բանկային ծառայությունների ընդգրկուն փաթեթ, մշտապես նորացնելով և բազմազանելով այն, բարելավելով ծառայությունների մատուցման որակը:

Հաշվետու տարվա ընթացքում Բանկը շարունակեց ակտիվ համագործակցությունը միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ, ինչի շնորհիվ խորացվեց ու ընդլայնվեց համագործակցության շրջանակները, գործող ծրագրերը, ինչպես նաև ծավալվեց գործակցություն նոր բանկային ծառայությունների ոլորտում:

- «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ և շվեյցարական SYMBIOTICS SA ընկերության կողմից կառավարվող Լյուքսեմբուրգի Մեծ Դքսությունում գտնվող SYMBIOTICS – SEB IV MICROFINANCE FUND ներդրումային հիմնադրամի միջև կնքվեց 1,94 մլրդ ՀՀ դրամի վարկային պայմանագիր, որով ներգրավված միջոցներն ուղղվելու են միկրո բիզնեսի վարկավորմանը:
- «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ և շվեյցարական SYMBIOTICS SA ընկերության կողմից կառավարվող Լյուքսեմբուրգի Մեծ Դքսությունում գտնվող SYMBIOTICS – GLOBAL FINANCIAL INCLUSION FUND ներդրումային հիմնադրամի միջև կնքվեց 486 մլն ՀՀ դրամի վարկային պայմանագիր, որով ներգրավված միջոցներն ուղղվելու են միկրո բիզնեսի վարկավորմանը:
- «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ և գերմանական FRANKFURT SCHOOL FINANCIAL SERVICES GMBH ընկերության կողմից կառավարվող Լյուքսեմբուրգի Մեծ Դքսությունում գտնվող GLS ALTERNATIVE INVESTMENTS – MIKROFINANZFONDS ներդրումային հիմնադրամի միջև կնքվեց 1 մլն ԱՄՆ դոլարի վարկային պայմանագիր, որով ներգրավված միջոցներն ուղղվելու են միկրո բիզնեսի վարկավորմանը:
- «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ և բելգիական INCOFIN CVBA ներդրումային ընկերության միջև կնքվեց 10 մլն. ԱՄՆ դոլարի թվով երկրորդ վարկային պայմանագիրը, որով ներգրավված միջոցներն ուղղվելու են միկրո բիզնեսի վարկավորմանը:

- «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ և KfW Խմբի դուստր ընկերություն հանդիսացող DEG – Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft mbH գերմանական զարգացման ֆինանսավորման ընկերության միջև կնքվեց 10 միլիոն ԱՄՆ դոլարի վարկային պայմանագիր, որով ներգրավված միջոցներն ուղղվելու են փոքր և միջին բիզնեսի, ինչպես նաև գերմանական սարքավորումների կամ ծառայությունների ձեռքբերման նպատակով տեղական ընկերությունների վարկավորմանը:
- 2018թ. ՎՋԵԲ-ի «Արևելյան Գործընկերության Կանայք Բիզնեսում Վարկավորման Ծրագրի» շրջանակներում «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի և ՎՋԵԲ-ի միջև կնքվեց 2.0 մլն ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամի վարկային պայմանագիր, որի միջոցներն ուղղվելու են կանանց ղեկավարությամբ կամ մասնակցությամբ գործող ՀՀ միկրո, փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորմանն ու զարգացմանը:
- Բանկը ընդգրկվեց ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից 2018թ. համար հաստատած «Պետական պարտքի կառավարման գործակալների» ցանկում և 2018թ.-ից հանդես է գալիս որպես Պետական պարտքի կառավարման գործակալ:

Բանկն իր զարգացման ներկա փուլում կարևորում է համարժեք մրցունակության մակարդակի ապահովումը հետևյալ շուկայական հատվածներում.

- փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորում,
- խոշոր բիզնեսի վարկավորում,
- սպառողական վարկավորում,
- բնակարանային հիփոթեք,
- միջազգային առևտրի սպասարկում՝ ներառյալ դրամական փոխանցումներ, ակրեդիտիվներ, երաշխիքներ

• ավանդների ներգրավում (տարբերակված ըստ ժամկետների, արժույթների և տոկոսների վճարման հաճախականության),

- հանրային ծառայությունների վճարների սպասարկում,
- պլաստիկ քարտերի տրամադրում և սպասարկում:

Առևտրային վարկերի տարամադրման և վճարահաշվարկային սպասարկման շուկայական հատվածում բանկերի միջև մրցակցությունը բավականաչափ կոշտ է, որի պարագայում Բանկի կողմից նախատեսվում է ապահովել ֆինանսական բնույթի համալիր ծառայությունների մատուցում՝ ներառյալ տարբեր բնույթի խորհրդատվությունը, որը Բանկի գործունեության ռազմավարական գերակայություններից է:

Բանկը, ելնելով միջոցների ներգրավման և տեղաբաշխման միտումներից ու գնահատվող հնարավորություններից, իր ռազմավարության թիրախներից դիտարկում է մանրածախ բանկային ծառայությունների մատուցումը, բանկային սպասարկումների և ծառայությունների մատչելիության ու հասանելիության ապահովումը սպառողների լայն շրջանակի համար, որի արդյունքում Բանկն իր ամուր դիրքը կհաստատի ՀՀ բանկային շուկայում:

Բանկը հետամուտ լինելով իր որդեգրած՝ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ հարաբերությունների խորացման և ընդլայնման քաղաքականությանը՝ շարունակելու է միջազգային ֆինանսական շուկաներից միջոցների ներգրավման որդեգրված ռազմավարությունը, որը նախատեսում է ակտիվ համագործակցություն հանրապետությունում միջազգային ֆինանսավարկային ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների հետ: Բանկը կշարունակի և կընդլայնի համագործակցությունը միջազգային ծրագրերի շրջանակներում՝ ՎՋԵԲ, ՄՖԿ, Գերմանա-հայկական հիմնադրամ (ԳՀՀ), Սևծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկի, Ասիական Զարգացման Բանկի, «BLUEORCHARD MICROFINANCE FUND» LLC ներդրումային ընկերության հետ, «SYMBIOTICS» SA, «MICRO, SMALL & MEDIUM

◆ Բանկի կառավարման բարձրագույն և միջին օղակներում բավարար ներուժ ու փորձ ունեցող կադրային պոտենցիալի առկայությունը, որն ունակ է լուծել Բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագրով սահմանված խնդիրները:

◆ Բանկի կառավարման բոլոր օղակներում գործունեության բավարար կանոնակարգվածության աստիճանը:

◆ Բանկային ծառայությունների և սպասարկումների լայն սպեկտրը, Բանկի ուժեղ ու կայուն դիրքերը մանրածախ ծառայությունների ոլորտում, որոնց շնորհիվ Բանկը դինամիկ և հաստատուն ձևով ընդլայնում է ծառայությունների և սպասարկումների ծավալները:

◆ Բանկի կողմից հաճախորդների թիրախային խմբերի տարանջատումն ըստ բիզնեսի ոլորտների վարման առանձնահատկությունների ու քաղաքացիների շրջանում ըստ սոցիալական, աշխարհագրական, տարիքային և այլ չափորոշիչների, որի արդյունքում առաջարկվում է յուրաքանչյուր խմբին համարժեք նպատակային համալիր, բարձրորակ բանկային ծառայությունների շրջանակ:

◆ Անմիջապես հաճախորդների սպասարկման համար պատասխանատու աշխատակիցների վերապատրաստման ծրագրերը, որի շնորհիվ նաև բարելավվում է սպասարկման որակը և աճում հաճախորդների թվաքանակը:

◆ Բաժնետիրական ընկերության կարգավիճակում հանդես եկող <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ-ի ձևավորված դրական վարկանիշը և աճող հեղինակությունը:

Ստորև ներկայացվում է որոշ հիմնական ցուցանիշների գծով Բանկի մասնաբաժինը շուկայում.

№	Ցուցանիշը	30.09.2018թ. դրությամբ Մասնաբաժինը շուկայում /%/
1	Ընդհանուր ակտիվներ	4.37%
2	Վարկային ներդրումներ	4.57%
3	Ընդհանուր պարտավորություններ	4.36%
4	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	3.71%
5	Ընդհանուր կապիտալ	4.43%

5. ԲԱՆԿԻ ԽՍԲԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

1) Եթե բանկը խմբի անդամ է, ապա համառոտ ներկայացնել խմբի կառուցվածքը և բանկի տեղը այդ խմբում,

Բանկը որևէ խմբի անդամ չի հանդիսանում: Բանկի հիմնական բաժնետերեր և «ՄԻԼ ԿՈՆՑԵՌՆ» ՍՊԸ հիմնադիր հանդիսացող Սուքիասյանների ընտանիքը փայամասնակցություն ունի նաև հետևյալ ընկերություններում.

Կազմակերպության անվանումը	Գտնվելու վայրը
1. <<Նարեկ>> ՍՊԸ	ՀՀ ք.Երևան, Մ. Խորենացու 30/1
2.<< Սիլ Կոնցեռն>>ՍՊԸ	ՀՀ ք.Երևան, 0018, Տ. Մեծի պող., 3-րդ նրբ. 62
3.<<Երևանի Այրադաց>> ԲԲԸ	ՀՀ ք.Երևան, Նար-Դոսի փող. 2
4.<<Սպորտ Թայմ>> ՍՊԸ	ՀՀ ք.Երևան, 0018, Տ. Մեծի պող., 3-րդ նրբ. 62
5.<<Երևանի Զովք Գործարան>> ԲԲԸ	ՀՀ ք.Երևան, Արտաշեսյան 99
6.<< Սատուրն Շինմոնտաժ>> ՍՊԸ	ՀՀ ք.Երևան, Տ. Մեծի 3-րդ նրբ. 62
7. <<Բջնի Գրուպ>> ՍՊԸ	ՀՀ ք.Զարենցավան, Գործարանային փող. 8
8.<<Նոյ Գրուպ>> ՍՊԸ	ՀՀ ք.Երևան, Գետառի 4
9. <<Սիլ Ինշուրանս>> Ապահովագրական ՓԲԸ	ՀՀ ք.Երևան, Տ. Մեծի պող. 39
10.<<Սիլ հանքային ջրերի գործարան>> ՍՊԸ	ՀՀ ք. Երևան, Գետառի 4/8
11.<<Գոգո Ինթերնեյշնլ>> ՍՊԸ	ՀՀ ք.Երևան, Տ. Մեծի պող. 49
12. << Առաջ>> ՍՊԸ	ՀՀ ք.Երևան, Գետառի 4/8
13. <<Պոլիպլաստ>> ԲԲԸ	ՀՀ ք.Երևան. Օդեսայի փողոց
14.<<ԳՌԶՈ Պլազա>> ՍՊԸ	ք. Երևան, , Տ. Մեծի պող. 3-րն նրբ. 60
15. <<Մելնիցա Պլազա>> ՍՊԸ	ՀՀ ք.Երևան. Նար-Դոսի 2
16.<<Երևան կահույք>> ԲԲԸ	ՀՀ ք.Երևան, Չելյուսկինցիների 62
17. <<Գորվետկա Վան>> ՍՊԸ	ՀՀ ք. Երևան, Գորվետկա 4
18. <<Ղավոս Ինթերնեյշնլ>> ՍՊԸ	ՀՀ ք. Երևան, Խորենացի 43

6. ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՎԵՐՁԻՆ ՄԻՏՈՒՄՆԵՐԸ

Բանկի մատուցած ծառայությունների ծավալների աճի կամ նվազման միտումները և ծառայությունների սակագների միտումները վերջին հաշվետու ֆինանսական տարվա ավարտից մինչև Ծրագրային ազդագրի ներկայացման օրն ընկած ժամանակահատվածի համար: Ներկայացվում են միայն այն միտումները, որոնք ըստ բանկի էական են և (կամ) ողջամիտ ներդրողը կկարևորեր ներդրումային որոշումներ կայացնելիս:

Նախորդ հաշվետու տարվա վերջի համեմատ, Բանկի կողմից մատուցված ծառայությունների ծավալների և ծառայությունների սակագների փոփոխությունները պայմանավորված են տնտեսության ներքին և արտաքին հատվածներում ընթացող փոփոխություններով, մրցակիցների կողմից համանման պորդուկտների գծով առաջարկվող սակագներով, ինչպես նաև Բանկի մրցակցային դիրքի ամրապնդման և առաջխաղացման հնարավորություններով: Մասնավորապես վերանայվել են՝ դրամական փոխանցումների իրականացման և չեկերի սպասարկման պայմանները, սոցիալական փաթեթի սպասարկման նպատակով բացված հաշվի միջոցների դիմաց վճարվող տարեկան տոկոսադրույքը (սահմանվել է 0.1%), հնամաշ և վնասված դրամանիշերի փոխանակման սակագինը (ԱՄՆ դոլար, ԵՎՐՈ և ՌԴ ռուբլու համար սահմանվել է 5%), արտարժույթի դրամանիշերի համար հնամաշության չափանիշները, պլաստիկ քարտերի տրամադրման և սպասարկման պայմանները, քարտային հաշվի դրական մնացորդի վրա հաշվարկվող տարեկան տոկոսադրույքի կիրառման պայմանները (կիրառվում է եթե վճարային քարտի միջին ամսական մեծությունը գերազանցում է 1,000,000 ՀՀ դրամը, հաշվարկվում է մինչև վճարային պլաստիկ քարտի գործողության ժամկետի ավարտը), արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում մատուցվող ծառայությունների սակագները և այլն:

Ներդրումային ծառայությունների մատուցման համար սակագները սահմանվել են պետական պարտատոսերով գործարքների համար՝ մինչև 100մլն. ՀՀ դրամը 0.05% գործարքի ծավալից, նվազագույնը 5,000 ՀՀ դրամ, 100մլն. ՀՀ դրամ և ավել ծավալի դեպքում 0.04%: Կորպորատիվ արժեթղթերով գործարքների դեպքում՝ մինչև 100մլն. ՀՀ դրամը՝ 0.2% գործարքի ծավալից, նվազագույնը 5,000 ՀՀ դրամ, իսկ 100մլն. ՀՀ դրամ և ավել ծավալի դեպքում 0.1%:

Ողջամիտ ներդրողի ներդրումային որոշման կայացման նպատակով՝ Բանկը ներկայացնում է հաշվետու տարվա ակտիվապասիվային ցուցանիշների և շահույթի ծավալային աճը, որոնք արտացոլում են Բանկի կառավարման մարմինների կողմից ռազմավարության իրականացման արդյունավետությունը:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացվում են Բանկի ակտիվապասիվային հիմնական ցուցանիշները և շահույթը.

(հազ. դրամ)

Միջոցների ներգրավում	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	30.09.2018*
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	22,314,296	26,052,003	44,301,222	59,150,215	65,290,357
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	57,525,303	61,973,987	66,795,292	91,703,898	100,437,849
Ստորադաս փոխառություն	-	4,425,604	5,400,172	6,409,601	3,375,447

(հազ. դրամ)

Միջոցների տեղաբաշխում	31.12.2015	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	30.09.2018*
Հաճախորդներին տրված վարկեր	59,175,240	59,175,240	75,047,659	104,216,558	132,317,684
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	8,866,001	8,866,001	16,048,860	21,655,188	19,617,304

(հազ. դրամ)

	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	30.09.2018*
Շահույթ	816,796	449,266	590,371	1,550,397	1,619,048

* Աուդիտ չանցած

Բացի վերը բերված ֆինանսական ցուցանիշները, Բանկը որպես հաշվետու թողարկող, իր արժեթղթերի սեփականատերերին է ներկայացնում նաև եռամսյակային և տարեկան հաշվետվություններ, որոնք տեղադրված են բանկի ինտերնետային կայքի՝ www.aeb.am՝ **<<Բաժնետերեր և ներդրողներ>>** բաժնում:

7. ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄԸ ԿԱՄ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ

1) այն հիմնական սկզբունքների կամ վարկածների նկարագիրը, որոնց հիման վրա իրականացվել է շահույթի կանխատեսումը կամ գնահատումը: Շահույթի կանխատեսումը կամ գնահատումը պետք է համադրելի լինի բանկի պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանի համար ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների հետ.

Սույն կետում նշված տեղեկությունները ընդամենը կանխատեսումներ են և ներդրումային որոշումներ կայացնելիս չպետք է հիմնվել դրանց վրա:

Ընթացիկ տարվա՝ 2018թ., համար բանկը պլանավորել է ստանալ 1,75 մլրդ. դրամի գուտ շահույթ: Շահույթի կանխատեսումը (պլանավորումը) իրականացնելիս բանկը հիմնվել է հետևյալ հիմնարար սկզբունքների վրա.

1. Բանկի ակտիվների կայուն աճի ապահովում, հիմնականում եկամտաբեր ակտիվների՝ վարկերի և արժեթղթերի աճի հաշվին: Վարկային ներդրումների աճը ապահովվելու է նոր վարկատեսակների առաջարկի, տնտեսության նոր հեռանկարային ոլորտների վարկավորման, սպառողական և հիփոթեքային վարկավորման, միջազգային կառույցների հետ իրականացվող վարկային ծրագրերի բազմազանման և ավելացման հաշվին:
2. Բանկի պարտավորությունների, ըստ այդմ ցպահանջ և ժամկետային ռեսուրսների կայուն աճի ապահովում՝ միջազգային ծրագրերով և միջազգային կառույցներից նոր ռեսուրսների ներգրավում և ներքին շուկայից ներգրավված ռեսուրսների ծավալների կայուն աճի ապահովում:
3. Բանկի ռեսուրսների տեղաբաշխում բարձր եկամտաբերություն ունեցող ակտիվներում (վարկեր հաճախորդներին)՝ ընդունելի մակարդակի վրա պահելով բանկի ռիսկերը, պահպանելով բանկային գործունեությունը կարգավորող ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված տնտեսական նորմատիվները:

Տեղեկություններ բանկի կառավարման մարմինների վերաբերյալ.

Պաշտոնը	Ա. Ա. Հ., ծննդյան ամսաթիվը, մասնագիտությունը, քաղաքացիությունը, հասցեն	Վերջին հինգ տարվա ընթացքում գրադեցրած պաշտոնները	Իրավասություններ և պարտականություններ
Բանկի խորհրդի նախագահ	Սուքիասյան Մարիբել Ալբերտի, ծնված 1965թ., ինժեներ-տնտեսագետ, տնտեսագիտության թեկնածու, Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ, հասցե՝ ք. Երևան, Զավարյան 6, բ.1/ 5	1998թ. առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ խորհրդի նախագահ:	Սահմանված է ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի կանոնադրությամբ
Բանկի խորհրդի անդամներ	Մելիքյան Արամ Ռոբերտի ծնված 1963թ., տնտեսագետ, Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ, հասցե՝ ք. Երևան, Մոլդովական փող. 22. 15բն.	01.08.2012թ.-11.08.2016թ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ խորհրդի նախագահի տեղակալ: 11.08.2016թ-առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ խորհրդի անդամ	Իրավասություն՝ սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ Պարտականություններ՝ 1. Բանկի վարչության գործունեության ընդհանուր հսկողություն 2. Բանկի ներքին և արտաքին աուդիտի գործունեության ընթացքում ի հայտ եկած խնդիրների/ոխսկերի/ նկատմամբ հսկողության իրականացում 3. Բանկի ռեսուրսների ներգրավման և տեղաբաշխման ընդհանուր հսկողություն 4. Պլաստիկ քարտերի թողարկման քաղաքականության ընդհանուր հսկողություն 5. Բանկի ռազմավարության ընդհանուր հսկողություն 6. Հաճախորդների դիմում-բողոքների նկատմամբ ընդհանուր հսկողություն /Օմբուդսմեն/ 7. ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի գործընթացի ընդհանուր հսկողություն
	Պեր Ֆիշեր, ծնված 1949թ., տնտեսագետ Քաղաքացիությունը՝ ԳԴՀ, ք. Բրեմեն հասցե՝ Պալմենգադթենշթրասսե 4, 60325 Ֆրանկֆուրտ Մայնի վրա	2003-2014թ.թ.՝ Commerzbank AG, Ֆրանկֆուրտի գլխավոր գրասենյակ, Կենտրոնական և արևելյան Եվրոպայի, ԱՊՀ, Թուրքիայի, Բալթյան երկրների, Մոնղոլիայի ֆինանսական կազմակերպությունների վարչության ղեկավար, Ավագ Գործադիր տնօրեն 2003թ. առ այսօր՝ Commerzbank Eurasija, Մոսկվա, Խորհրդի անդամ 2003թ. առ այսօր՝ Գերմանաուկրաինական	Իրավասություն՝ սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ: Պարտականություններ՝ Բանկի գործունեության ընթացքում միջազգային փորձի ներդրման աշխատանքների համակարգում:

		<p>համաժողովի անդամ, գանձապետ 2007թ. առ այսօր՝ Գերմանա-ռուսական համաժողովի անդամ, գանձապետ 2014թ. առ այսօր՝ Գերմանաթուրքմենական համաժողովի անդամ 2014թ. առ այսօր՝ ЦЕНТР-ИНВЕСТ բանկ, Խորհրդի անդամ և Անկախ տնօրեն, Դոնի Ռոստով, ՌԴ 2015թ. առ այսօր՝ ԵԱՀԿ եռակողմ կոնտակտային խմբի Տնտեսության և տնտեսական վերականգնման աշխատանքային խմբի համակարգող 2016թ. առ այսօր՝ Беларусбанк, Խորհրդի անդամ և Անկախ տնօրեն, Մինսկ, Բելառուսի Հանրապետություն 29.06.2018թ. առ այսօր՝ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ խորհրդի անդամ:</p>	
--	--	--	--

	<p>Պետրոսյան Լուիզա Աշոտի, ծնված 1982թ., տնտեսագետ-մաթեմատիկոս, Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ, հասցե՝ ք. Երևան, Գր. Արծրունի 92-7</p>	<p>03.12.2008թ.-31.01.2011թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Միջազգային գործառնությունների վարչության Թղթակցային հարաբերությունների և փաստաթղթային գործառնությունների բաժնի պետ 01.02.2011.թ-13.06.2013թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Միջազգային գործառնությունների վարչության պետի տեղակալ 14.06.2013թ առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ խորհրդի անդամ, Խորհրդի Քարտուղար:</p>	<p>Իրավասություն՝ սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ: Պարտականություններ՝</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Բանկի վարչության գործունեության ընդհանուր հսկողություն 2. Բանկի ներքին և արտաքին աուդիտի գործունեության ընթացքում ի հայտ եկած խնդիրների/ռիսկերի/ նկատմամբ ընդհանուր հսկողության իրականացում 3. Բանկի ռեսուրսների ներգրավման և տեղաբաշխման ընդհանուր հսկողություն 4. Բանկի կորպորատիվ կառավարման սկզբունքների զարգացման համակարգում 5. Միջազգային հարաբերությունների ընդհանուր հսկողություն <p>ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի գործընթացի ընդհանուր հսկողություն</p>
	<p>Հայրապետյան Ռուբեն Աշոտի, ծնված 1980թ., տնտեսագետ Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ հասցե՝ ք. Երևան, Մխչյան փ. 25/3 տ.</p>	<p>24.07.2006թ.-08.11.2010թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ «ԽՈՐՀՀՐԴԱՅԻՆ» մասնաճյուղի կառավարիչ, 09.11.2010թ.-23.05.2013թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Վարկավորման և միջոցների ներգրավման վարչության պետ, վարչության անդամ /ընդգրկված է՝ 07.06.2011թ./: 24.05.2013թ.-22.05.2014թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ գործադիր տնօրենի տեղակալ 23.05.2014թ.-29.06.2014թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ գործադիր տնօրենի խորհրդական 30.06.2014-29.06.2018թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ խորհրդի անդամ: 29.06.2018թ. առ այսօր</p>	<p>Իրավասություն՝ սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Պարտականություններ՝ Բանկի վարչության գործունեության ընդհանուր հսկողություն 2. Բանկի ներքին և արտաքին աուդիտի գործունեության ընթացքում ի հայտ եկած խնդիրների/ռիսկերի/ նկատմամբ հսկողության իրականացում 3. Բանկի ռեսուրսների ներգրավման և տեղաբաշխման ընդհանուր հսկողություն 4. Պլաստիկ քարտերի թողարկման քաղաքականության ընդհանուր հսկողություն 5. Բանկի ռազմավարության ընդհանուր հսկողություն 6. Հաճախորդների դիմում-բողոքների նկատմամբ ընդհանուր հսկողություն /Օմբուդսմեն/ <p>6. ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի գործընթացի ընդհանուր</p>

		«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ խորհրդի նախագահի տեղակալ:	հսկողություն
--	--	---	--------------

Բանկի խորհրդի անդամներ	Պ Ա Շ Տ Ո Ն Ը	
	բանկում	վերջին հինգ տարում բանկից դուրս
Սուբխասյան Սարիբեկ Ալբերտի	Խորհրդի նախագահ	«ՄԻԼ-Կոնցեռն» ՍՊԸ Խորհրդի անդամ
Հայրապետյան Ռուբեն Աշոտի	Խորհրդի անդամ	-
Մելիքյան Արամ Ռոբերտի	Խորհրդի անդամ	«Արպարագոն Ինտերնեյշնլ» ՍՊԸ հիմնադիր
Պեր Ֆիշեր	Խորհրդի անդամ	Commerzbank Eurasija, Մոսկվա, Խորհրդի անդամ, Գերմանաուկրաինական համաժողովի անդամ, գանձապետ, Գերմանա-ռուսական համաժողովի անդամ, գանձապետ, Գերմանա-թուրքմենական համաժողովի անդամ, Центр-Инвест բանկ, Խորհրդի անդամ և Անկախ տնօրեն, Դոնի Ռոստով, ՌԴ, ԵԱՀԿ եռակողմ կոնտակտային խմբի Տնտեսության և տնտեսական վերականգնման աշխատանքային խմբի համակարգող, Беларусбанк, Խորհրդի անդամ և Անկախ տնօրեն, Մինսկ, Բելառուսի Հանրապետություն
Պետրոսյան Լուիզա Աշոտի	Խորհրդի անդամ, Խորհրդի քարտուղար	-

Պաշտոնը	Ա. Հ. Ա., ծննդյան ամսաթիվը, մասնագիտությունը, քաղաքացիությունը, հասցեն	Վերջին հինգ տարվա ընթացքում զբաղեցրած պաշտոնները	Իրավասություններ և պարտականություններ
Գործադիր տնօրեն (Վարչություն նախագահ)	Խաչատրյան Արամ Դավիթի, ծնված 1983թ., ճարտարագետ, Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ, հասցե՝ ք. Էջմիածին, Լոմոնոսով փ. տ. 36	<p>06.10.2006թ.-01.09.2008թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Միջազգային գործառնությունների վարչության առաջատար մասնագետ</p> <p>01.09.2008թ.-14.02.2011թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին աուդիտի անդամ, Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների աուդիտոր</p> <p>14.02.2011թ.-06.09.2011թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Գլխավոր հաշվապահի տեղակալ-Ամփոփ հաշվետվությունների բաժնի պետ</p> <p>06.09.2011թ.- 07.03.12 «ՄԻԼ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» ԱՓԲԸ Գործադիր տնօրենի տեղակալ</p> <p>23.09.2011թ.-07.03.2012թ. «ՄԻԼ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» ԱՓԲԸ Գործադիր տնօրեն</p> <p>07.03.2012թ.-01.06.2012թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին աուդիտի վարչության պետի տեղակալ</p> <p>07.03.2012թ.-01.06.2012թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին աուդիտի վարչության պետի տեղակալ</p> <p>01.06.2012թ.-10.07.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին աուդիտի վարչության պետ</p> <p>17.07.2012թ.- 07.09.2017թ. «ՄԻԼ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» ԱՓԲԸ Խորհրդի նախագահի տեղակալ, Խորհրդի անդամ</p> <p>10.07.2017թ.-առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Վարչության նախագահ, Գործադիր տնօրեն</p>	<p>Իրավասության՝ սահմանված է ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի կանոնադրությամբ</p> <p>Պարտականություններ՝</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. տնօրինում է Բանկի գույքը, այդ թվում ֆինանսական միջոցները և գործարքներ է կատարում Բանկի անունից. 2. ներկայացնում է Բանկը ՀՀ-ում և արտասահմանում, 3.գործում է առանց լիազորագրի, 4.տալիս է լիազորագրեր, 5.սահմանված կարգով կնքում է պայմանագրեր, այդ թվում աշխատանքային, 6.Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում իր տեղակալների թեկնածությունները, 7.Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Բանկի Վարչության կանոնակարգը, 8.իր իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, կատարման համար պարտադիր ցուցումներ և վերահսկում դրանց կատարումը, 9.կատարում է Բանկի վարչության նախագահի տեղակալների և վարչության անդամների միջև պարտականությունների բաշխում, 10.օրենսդրությամբ սահմանված կարգով աշխատանքի է ընդունում և ազատում Բանկի աշխատակիցներին, 11.Բանկի աշխատակիցների նկատմամբ, համաձայն Խորհրդի հաստատած կարգի, կիրառում է իրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ,

			12. լուծում է Բանկի կանոնադրությամբ իրեն վերապահված այլ հարցեր:
Վարչության անդամներ	Բաղայան Ռուբեն Անատոլիի, ծնված 1979թ., տնտեսագետ Բաղաբաղիությունը՝ ՀՀ հասցե՝ ք. Երևան, Նարեկացի 312. 23 բն.	20.01.2010թ.-17.01.2011թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ գործադիր տնօրենի տեղակալ (վարչության նախագահի տեղակալ), 18.01.2011թ.-06.02.2011թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ գործադիր տնօրենի խորհրդական, 07.02.2011թ.-01.06.2015թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ գործադիր տնօրենի տեղակալ (վարչության նախագահի տեղակալ) 01.06.2015թ.-07.10.2016թ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ գործադիր տնօրենի տեղակալ-գանձապետ (վարչության նախագահի տեղակալ-գանձապետ) 07.10.2016թ-ից առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Գործառնական գծով տնօրենի տեղակալ (վարչության նախագահի տեղակալ)	Իրավասություններ և պարտականություններ՝ Ապահովում է Կանոնադրության 6.32 կետով սահմանված գործառույթների իրականացումը (տես Ծրագրային ազդագրի Բաժին 3, կետ 12, ենթակետ 1)
	Զիչյան Օնիկ Գևորգի, ծնված 1977թ., տնտեսագետ Բաղաբաղիությունը՝ ՀՀ հասցե՝ ք. Երևան, Նորք Մարաշ 11 փող. 75 տուն	25.01.2010թ-08.09.2013թ <ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ> ԲԲԸ Հաճախորդների սպասարկման վարչության պետ 09.09.2013թ-04.05.2014թ <ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ> ԲԲԸ <ԱՐԱԲԿԻՐ> մասնաճյուղի կառավարիչ 05.05.2014թ-22.05.2014թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Վարկավորման վարչության պետ 23.05.2014թ.-01.06.2015թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ գործադիր տնօրենի տեղակալ (վարչության նախագահի տեղակալ) 01.06.2015թ.-ից առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կորպորատիվ և մանրածախ բիզնեսի գծով տնօրենի տեղակալ (վարչության նախագահի կորպորատիվ և մանրածախ բիզնեսի գծով տեղակալ)	Իրավասություններ և պարտականություններ՝ Ապահովում է Կանոնադրության 6.32 կետով սահմանված գործառույթների իրականացումը (տես Ծրագրային ազդագրի Բաժին 3, կետ 12, ենթակետ 1)
	Առաքելյան Արտակ Արմենակի ծնված 1981թ., ՏԳԹ, տնտեսագետ, Բաղաբաղիությունը՝ ՀՀ հասցե՝ ք. Էջմիածին, Վազգեն Առաջինի փող. 382. 3բն.	20.07.2007թ.-05.10.2010թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Մասնաճյուղերի կառավարման վարչության պետի տեղակալ, 06.10.2010թ.-01.06.2015թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ, Տարածքային կառավարման վարչության պետ 07.02.2011թ.-01.06.2015թ.	Իրավասություններ և պարտականություններ՝ Ապահովում է Կանոնադրության 6.32 կետով սահմանված գործառույթների իրականացումը (տես Ծրագրային ազդագրի Բաժին 3, կետ 12, ենթակետ 1)

		<<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ վարչության անդամ: 01.06.2015թ. -07.10.2016թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ գործառնական գծով տնօրենի տեղակալ (վարչության նախագահի գործառնական գծով տեղակալ) 07.10.2016թ.-ից առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Գործադիր տնօրենի տեղակալ-Գանձապետ (Վարչության նախագահի տեղակալ)	
Մանրիկյան Աստղիկ Մեսրոպի, ծնված 1982թ., արևելաագետ մագիստրոս, բիզնես վարչարարության մագիստրոս Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ հասցե՝ Երևան, Տիգրան Մեծի 36դ-16	03.04.2009թ.-13.02.2011թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ, Հաճախորդների սպասարկման վարչության VIP հաճախորդների սպասարկման բաժնի հաշվապահ- գանձապահ 14.02.2011թ.-08.09.2011թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ, Հաճախորդների սպասարկման վարչության VIP հաճախորդների սպասարկման բաժնի հաշվապահ- գանձապահ/գլխավոր/ 09.09.2011թ.-01.06.2015 «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ, Միջազգային գործառնությունների վարչության պետի ժ/պ, վարչության պետ 01.06.2015թ. առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ միջազգային և զարգացման գծով տնօրենի տեղակալ (վարչության նախագահի միջազգային և զարգացման գծով տեղակալ):	Իրավասություններ և պարտականություններ՝ Ապահովում է Կանոնադ- րության 6.32 կետով սահմանված գործառույթ- ների իրականացումը (տես Ծրագրային ազդագրի Բաժին 3, կետ 12, ենթակետ 1)	
Արփինե Փիլոսյան ծնված 1983թ. տնտեսագետ Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ հասցե՝ ք. Երևան, Գալշոյան 12/12	31.10.2016թ.-առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Տեխնոլոգիաների և անվտանգության գ ծով տնօրենի տեղակալ (Վարչության նախագահի տեղակալ) 18.08.2016թ.-31.10.2016թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Տեխնոլոգի աների և անվտանգության գծով տնօրե նի տեղակալի ժամանակավոր պաշտո նակատար (Վարչության նախագահի տեղակալի ժամանակավոր պաշտոնակատար) 01.07.2015թ.-17.08.2016թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին դի տարկումների բաժին, բաժնի պետ 01.06.2015թ.-30.06.2015թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին վե րահսկողության վարչություն, վարչու թյան պետ 06.06.2012թ.-31.05.2015թ.	Իրավասություններ և պարտականություններ՝ Ապահովում է Կանոնադ- րության 6.32 կետով սահմանված գործառույթ- ների իրականացումը (տես Ծրագրային ազդագրի Բաժին 3, կետ 12, ենթակետ 1)	

		<p>«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին դի տարկումների բաժին, բաժնի պետ 09.09.2011թ.-05.06.2012թ.</p> <p>«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին դի տարկումների բաժին, գլխավոր մասն ազետ 21.06.2010թ.-08.09.2011թ.</p> <p>«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին դի տարկումների բաժին, առաջատար մա սնազետ 10.12.2008թ.-20.06.2010թ.</p> <p>«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Վարկերի մ ոնիտորինգի բաժին, առաջատար մաս նազետ 01.11.2007թ.-09.12.2008թ.</p> <p>«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Վարկերի մ ոնիտորինգի բաժին, մասնազետ 05.02.2007թ.-31.10.2007թ.</p> <p>«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Գործերի կ առավարչություն, մասնազետ</p>	
	<p>Պողոսյան Միքայել Յուրիկի, ծնված 13 ապրիլի 1971թ., տնտեսազետ, Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ հասցե՝ ք. Երևան, 16 թաղ. 36-34</p>	<p>17.11.2003թ.- 29.08.2004թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸՎերահսկողության վարչության մասնաճյուղերի վերահսկողության բաժնի գլխավոր վերահսկող 30.08.2004թ.- 20.06.2005թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին հսկիչ 21.06.2005թ.- 14.09.2005թ. Բջնի հանքային ջրերի գործարան Իրացման զծով տնօրեն 15.09.2005թ.- 15.11.2005թ. Բջնի հանքային ջրերի գործարան Գլխավոր տնօրենի ֆինանսական զծով փոխտնօրեն 19.12.2005թ.- 30.06.2006թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Վերահսկողության վարչության մասնաճյուղերի վերահսկողության բաժնի պետ 01.07.2006թ.-30.11.2016թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին աուդիտի վարչության Տեսչական վերահսկողության բաժնի պետ 01.12.2016թ.-20.08.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին աուդիտի վարչության պետի տեղակալ 21.08.2017թ.-ից 01.08.2018թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ֆինանսական տնօրեն-Գլխավոր հաշվապահ 01.08.2018թ.-ից առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Գլխավոր հաշվապահ</p>	<p>Իրավասություններ և պարտականություններ՝ Ապահովում է Կանոնադ- րության 6.32 կետով սահմանված գործառույթ- ների իրականացումը (տես Ծրագրային ազդագրի Բաժին 3, կետ 12, ենթակետ 1)</p>

	<p>Ավետիսյան Հայկ Միշայի ծնված 1979թ., ՏԳԹ, տնտեսագետ-մաթեմատիկոս, Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ հասցե՝ ք. Էջմիածին, Ռ. Եսայանի փող. 23 տուն</p>	<p>01.07.2006թ.-02.02.2011թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության Ռիսկերի կառավարման բաժնի պետ, 03.02.2011թ. առ այսօր ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության պետ 07.02.2011թ. առ այսօր <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ վարչության անդամ, 21.01.2009թ.- առ այսօր «ՄԻԼ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» ԱՓԲԸ, Խորհրդի անդամ:</p>	<p>Իրավասություններ և պարտականություններ՝ Ապահովում է Կանոնադրության 6.32 կետով սահմանված գործառույթների իրականացումը (տես Ծրագրային ազդագրի Բաժին 3, կետ 12, ենթակետ 1)</p>
	<p>Ջհանգիրյան Վրեժ Գագիկի Վրեժ ծնված 1980. Իրավաբան Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ հասցե՝ ք. Երևան, Կ. Ուլնեցու փող. 16/1տուն</p>	<p>10.10.2007թ.-27.02.2008թ. Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի աշխատակազմում՝ որպես ՀՀ Նախագահի վերահսկողական ծառայության 1-ին բաժնի գլխավոր մասնագետ: 01.02.2013թ.-16.03.2014թ.- <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ Անվտանգության վարչության Տեղեկատվական անվտանգության բաժնում որպես բաժնի պետ: 17.03.2014թ.-31.12.2014թ.- <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ Անվտանգության վարչության Տեղեկատվական անվտանգության բաժնում որպես վարչության պետի տեղակալ-բաժնի պետ: 01.01.2015թ.-19.01.2015թ.- <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ Իրավաբանական վարչության Բանկային գործառնությունների իրավական ապահովման բաժնում որպես վարչության պետի տեղակալ-բաժնի պետ: 20.01.2015թ.-ից առ այսօր - <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ Իրավաբանական Վարչության պետ: 02.02.2015թ. առ այսօր <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ վարչության անդամ:</p>	<p>Իրավասություններ և պարտականություններ՝ Ապահովում է Կանոնադրության 6.32 կետով սահմանված գործառույթների իրականացումը (տես Ծրագրային ազդագրի Բաժին 3, կետ 12, ենթակետ 1)</p>

Բանկի վարչության անդամներ	Պ Ա Շ Տ Ո Ն Ը	
	բանկում	վերջին հինգ տարում բանկից դուրս
Խաչատրյան Արամ Դավիթի	Գործադիր տնօրեն (Վարչության նախագահ)	-
Բադայան Ռուբեն Անատոլիի	Գործառնական գծով տնօրենի տեղակալ (Վարչության նախագահի գործառնական գծով տեղակալ)	-
Չիչյան Օնիկ Գևորգի	Կորպորատիվ և մանրածախ բիզնեսի գծով տնօրենի տեղակալ (Վարչության նախագահի կորպորատիվ և մանրածախ բիզնեսի գծով տեղակալ)	-
Առաքելյան Արտակ Արմենակի	Գործադիր տնօրենի տեղակալ-գանձապետ (Վարչության նախագահի տեղակալ-գանձապետ)	-
Մանրիկյան Աստղիկ Մեսրոպի	Միջազգային և զարգացման գծով տնօրենի տեղակալ (Վարչության նախագահի միջազգային և զարգացման գծով տեղակալ)	-
Արփինե Փիլոսյան	Տեխնոլոգիաների և անվտանգության գծով տնօրենի տեղակալ Վարչության նախագահի Տեխնոլոգիաների և անվտանգության գծով տեղակալ	-
Պողոսյան Միքայել Յուրիկի	Գլխավոր հաշվապահ, Վարչության անդամ	-
Ավետիսյան Հայկ Միշայի	Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության պետ Վարչության անդամ	21.01.2009թ.- առ այսօր «ՄԻԼ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» ԱՓԲԸ, Խորհրդի անդամ
Զհանգիրյան Վրեժ Գագիկի	Իրավաբանական վարչության պետ Վարչության անդամ	-

3) այն մասնաճյուղերի կառավարիչների անունը, ազգանունը, բնակության վայրը, զբաղեցրած պաշտոնը, իրավասություններն ու պարտականությունները, որոնցում կենտրոնացված է բանկի ակտիվների 10 և ավելի տոկոսը,

Առկա չեն:

4) արդյո՞ք հնարավոր է շահերի բախում որպես բանկի կառավարման մարմնի անդամ բանկի նկատմամբ իր պարտականությունների և իր անձնական շահերի միջև: Եթե այո, ապա պարզ ձևով նկարագրել այդ: Շահերի բախման բացակայության դեպքում՝ նշել առանձին դրույթ այդ մասին,

Բանկի և նրա կառավարմանը մասնակցող անձանց միջև Ծրագրային ազդագրի ներկայացման պահի դրությամբ շահերի բախում չկա:

9. ՀՄԿՈՂ ԱՆՁԻՆՔ

այնքանով, որքանով հայտնի է բանկին, տեղեկատվություն այն մասին, թե արդյո՞ք բանկն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն գտնվում է հսկողության տակ: Եթե այո, ապա նշել հսկողների անվանումը (անունը, ազգանունը) և նույնականացման համար անհրաժեշտ այլ տեղեկատվություն, հսկողության բնույթը (ինչի հիման վրա է այդ անձը (անձինք) հսկում բանկին):

«Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն գտնվում է.

1. Սուբիասյանների ընտանիքի ուղղակի հսկողության տակ, քանի որ նրանք հանդիսանում են «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի սովորական բաժնետոմսերի 69.60%-ի և արտոնյալ բաժնետոմսերի 100%-ի սեփականատեր.

Սուբիասյան Սարիբեկ՝ սովորական բաժնետոմսերում 28.32% (ք. Երևան, Զավարյան 6, բն. 1-5),

Սուբիասյան Խաչատուր՝ սովորական բաժնետոմսերում 16.29%, արտոնյալ բաժնետոմսերում 50.0% (ք. Երևան, Զավարյան 6, բն. 1-5),

Սուբիասյան Ռոբերտ՝ սովորական բաժնետոմսերում 14.33%, արտոնյալ բաժնետոմսերում 10.0% (ք. Երևան, Զավարյան 6, բն. 1-5),

Սուբիասյան Էդուարդ՝ սովորական բաժնետոմսերում 10.66%, արտոնյալ բաժնետոմսերում 40.0% (ք. Երևան, Զավարյան 6, բն. 1-5):

2. Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի (European Bank for Reconstruction and Development Անգլիա, 2JN, EC2A, Լոնդոն, Իքսչեյնջ Սթրուեր մեկ) ուղղակի հսկողության տակ, քանի որ այն հանդիսանում է «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի 2.52% սովորական բաժնետոմսերի սեփականատեր, և համաձայն 08.12.2004թ. կնքված <<Բաժնետիրական պայմանագրի>> պետք է ունենա իր ներկայացուցիչը Բանկի Խորհրդի կազմում, ինչպես նաև բանկի կառավարման մարմնի (վարչության անդամ, տնօրեն) ընտրության կամ փոփոխության, կազմակերպության միացման, լուծարման, կապիտալ համալրելու, խոշոր փոխառություններ ներգրավելու, տրամադրելու և մի շարք այլ դեպքերում պետք է տա իր նախնական համաձայնությունը:

10. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՆԿԻ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ, ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ, ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐԻ ԵՎ ԾԱԽՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

1) Պատմական ֆինանսական տեղեկատվություն

Պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանի համար անկախ աուդիտորական եզրակացությամբ հաստատված տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, ինչպես նաև անկախ աուդիտորական եզրակացության բովանդակությունն ամբողջությամբ.

Ներկայացված են Ծրագրային ազդագրին կից Հավելված 6-ում:

2) Միջանկյալ ֆինանսական տեղեկատվություն

Եթե ազդագիրը գրանցման է ներկայացվում վերջին հաշվետու տարվա (որի համար ներկայացվել են անկախ աուդիտորական եզրակացությամբ հաստատված տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ) վերջին օրվանից սկսած 9 ամիս հետո, ապա ազդագրում ներկայացվում են միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ (եռամսյակային կամ կիսամյակային՝ կախված թողարկողի ցանկությունից), որոնք ծածկում են տարվա սկզբից առնվազն 6 ամիս ժամանակաշրջան: Այս միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են լինել առանց աուդիտորական եզրակացության: Ֆինանսական հաշվետվությունների կազմում բանկն իր հայեցողությամբ կարող է չներառել սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը: Բացի այդ, ֆինանսական հաշվետվությունների կազմում բանկն իր հայեցողությամբ կարող է չներառել նաև դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, բացառությամբ, եթե ազդագրով հայցվում է կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվություն:

Բանկի 2017 թվականի տարեկան հաշվետվությունը՝ անկախ աուդիտորի եզրակացությամբ, ներկայացված է սույն Ծրագրային ազդագրի Հավելված 6-ում:

3) Բանկի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխությունները.

(հազ. դրամ)

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ		31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	30.09.2018*
1	Ընդհանուր ակտիվներ	106,660,749	146,182,358	190,802,799	206,990,185
2	Ընդհանուր պարտավորություններ	88,192,761	118,612,940	161,774,191	173,809,483
3	Սեփական կապիտալ	18,467,988	27,569,418	29,028,608	33,180,702
4	Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	135,467	775,912	2,035,656	2,082,252
5	Զուտ տոկոսային եկամուտ (տոկոսային եկամուտ-տոկոսային ծախս)	1,189,917	5,503,870	6,840,338	5,654,085

*Աուդիտ չանցած

4) Դատական, արբիտրաժային և վարչական վարույթների մասին տեղեկատվություն

Ներկայացվում է Ծրագրային ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող 12 ամսվա ընթացքում թողարկողի ներգրավվածությամբ դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական վարույթների նկարագիրը, որոնք թողարկողի ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա ունեցել են էական ազդեցություն:

30.09.2018թ. դրությամբ Բանկը ներգրավված չէ դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական իրավական վարույթների մեջ, որոնք կարող են էական ազդել Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա և/կամ ունեցել են էական ազդեցություն:

Բանկը որպես հաշվետու թողարկող, իր արժեթղթերի սեփականատերերին է ներկայացնում <<Էական փաստերի և տեղեկությունների վերաբերյալ>> հաշվետվություններ (վերոնշյալ տեղեկատվությունը բացահայտվել է նաև որպես <<Էական փաստերի և տեղեկությունների վերաբերյալ>> հաշվետվություն), որոնք տեղադրված են բանկի ինտերնետային կայքի՝ www.aeb.am՝ <<Բաժնետերեր և ներդրողներ>> բաժնում:

11. ԷԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐԸ

Ծրագրային ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող վերջին 1 տարվա ընթացքում բանկի կողմից բնականոն գործունեության շրջանակներից դուրս կնքված և գործողության մեջ գտնվող այն պայմանագրերի էական պայմանները, որոնց գինը գերազանցում է բանկի վերջին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում նշված սեփական կապիտալի արժեքի 5 տոկոսը:

Առկա չեն

12. ՓՈՐՁԱԳԵՏԻ, ԳՆԱՀԱՏՈՂԻ, ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒԻ ԿԱՍ ՀԱՇՎԱՊԱՀԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՐԾԻՔԸ ԵՎ ԵՐՐՈՐԴ ԱՆՁԱՆՅԻՑ ՎԵՐՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Փորձագետ կամ խորհրդատու, որի կարծիքը օգտագործվել է հայտարարագրում կամ երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվություն՝ չկա:

13. ԱՅԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հայտարարություն այն մասին, որ Ծրագրային ազդագրի կիրառության ողջ ժամկետի ընթացքում ներքոհիշյալ տեղեկատվությունը և փաստաթղթերը (կամ դրանց պատճեն) մշտապես մատչելի են հանրությանը:

1) Բանկի կանոնադրությունը,

2) Փորձագիտական եզրակացությունները կամ հաշվետվությունները, անկախ գնահատումները և վերլուծական նյութերը, որոնք պատրաստվել են բանկի պատվերով և որոնք կամ որոնց մի մասն օգտագործվել է ազդագրում:

Ծրագրային ազդագրի կիրառության ողջ ժամկետի ընթացքում Բանկի կանոնադրությունը, միջանկյալ և տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, տարեկան անկախ աուդիտորական եզրակացությունները, ինչպես նաև որպես հաշվետու թողարկող, ներդրողների համար պատրաստվող տարեկան և միջանկյալ հաշվետվություն-վերլուծությունները, Էական փաստերի և տեղեկությունների վերաբերյալ հաշվետվությունները մշտապես մատչելի են

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի 2007
թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 Ն
որոշմամբ հաստատված հավելված 5

2018թ. 3-րդ ԵՌԱՄՍՅԱԿԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ
ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ
Ք.ԵՐԵՎԱՆ, ԱՄԻՐՅԱՆ ՓՈՂ. 23 /1

ARMECONOMBANK

Ծանոթագրություն 1. «Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում»

Իրավական դաշտ.

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 1991 թվականին ԽՍՀՄ Բնակարկային հայկական Հանրապետական բանկի (1991-1993թթ. «Հայպետարբանկ» ՓԲԸ) հիման վրա և 1995թ. վերակազմավորվել է որպես բաց բաժնետիրական ընկերության՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N 1 արտոնագրային համարով:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 26 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում, 22 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր մարզերում և 1 մասնաճյուղ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք.Երևան, Ամիրյան 23/1:

Բանկի հիմնական գործունեությունը.

Հանդիսանալով ունիվերսալ ֆինանսավարկային կառույց՝ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ իր հստակագրված և առաջարկում է բանկային ծառայությունների ընդգրկում փաթեթ: Բանկի ակտիվային գործառնությունների գերակշռող մասը բաժին է ընկնում վարկային գործունեությանը: Բանկը վարկավորում է երկրի տնտեսության համարյա բոլոր ճյուղերը՝ պայմանավորված ներկայացվող ծրագրի ռիսկայնությամբ եւ հեռանկարով: Բանկն ակտիվ գործունեություն է ծավալել միջազգային վարկավորման ծրագրերով վարկավորման ուղղությամբ: Բանկը տրամադրում է ինչպես առևտրային, այնպես էլ սպառողական, հիփոթեքային վարկեր:

Գործարար միջավայրը

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով և միջազգային տնտեսական ճգնաժամի ազդեցությամբ:

Միջազգային տնտեսական ճգնաժամը հանգեցրեց ՀՀ համախառն ներքին արդյունքի, ինչպես նաև արտերկրից դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ:

Կորպորատիվ կառավարում

Բանկի կառավարման մարմիններն են՝ Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը՝ որպես բանկի կառավարման բարձրագույն մարմին, Բանկի Խորհուրդը, Բանկի Վարչությունը և Գործադիր տնօրենը:

Բանկի խորհրդի կառուցվածքը և կազմը

Բանկի Խորհրդի նախագահ

Ս. Սուքիասյան

Բանկի Խորհրդի անդամներ

Արամ Մելիքյան

Լուիզա Պետրոսյան

Ռուբեն Հայրապետյան

Պեր Ֆիշեր

Բանկի տնօրինության կառուցվածքը և կազմը

Գործադիր տնօրեն Ա. Խաչատրյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ռ. Բաղայան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Օ. Չիչյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ա. Առաքելյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ա. Մանրիկյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ա. Փիլոսյան

Գլխավոր հաշվապահ՝ Մ. Պողոսյան

Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության պետ՝ Հ. Ավետիսյան

Իրավաբանական վարչության պետ՝ Վ. Ջհանգիրյան

Բանկի սեփականության կառուցվածքը և բաժնետերերի/մասնակիցների քանակը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում

Բանկի կանոնադրական կապիտալը 30.09.2018թ. դրությամբ կազմում է 16,708,745 հազ. ՀՀ դրամ: Այն ներառում է 1,852,533 սովորական բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 7,400 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և 200, 000 արտոնյալ բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 15,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Նշանակալից մասնակիցներ

Սուբիասյան Սարիբեկ Ալբերտի	23.24%
Սուբիասյան Խաչատուր Ալբերտի	22.35%
Սուբիասյան Էդուարդ Ալբերտի	15.92%
Սուբիասյան Ռոբերտ Ալբերտի	13.54%

Բանկի ղեկավարների վարձատրության քաղաքականությունը

Բանկում ղեկավարների վարձատրության հատուկ քաղաքականություն չի կիրառվում: Ղեկավար անձանց վարձատրությունը կատարվում է խորհրդի կողմից հաստատված հաստիքացուցակի հիման վրա:

Բանկի արտաքին աուդիտին վճարները

Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձը հաստատվում է Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից՝ Բանկի խորհրդի ներկայացմամբ, իսկ արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի վարձատրության չափը հաստատվում է Բանկի խորհրդի կողմից:

Ծանոթագրություն 2. «Հաշվապահական քաղաքականությունը»

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են համաձայն ՀՀ օրենսդրության և ենթօրենսդրական ակտերի՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտերի և վերջինի պատրաստման և ներկայացման սկզբունքների, ստանդարտների կիրառման ուղեցույցների և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդունված իրավական ակտերի: Ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացվում են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: Ֆինանսական հաշվետվությունների առումով հաշվետու տարի է համարվում հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ընկած ժամանակահատվածը:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա՝ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով:

Բանկում ֆինանսական հաշվետվությունները (բացառությամբ դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության) պատրաստվում են հաշվեգրման սկզբունքին համապատասխան:

Եկամուտների և ծախսերի հիմնական տեսակների ճանաչումը

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Օվերդրաֆտների, օվերնայթների, վարկային գծերի, թղթակցային հաշիվների, բանկային հաշիվների, ցպահանջ ավանդների դիմաց տոկոսների հաշվեգրումն իրականացվում է գծային եղանակով, եթե Բանկը չի կարող կանխատեսել այդ ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը: Արժեզրկված վարկերի տոկոսների հաշվեգրումը չի դադարեցվում: Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեզրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել՝ կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Բանկի տույժերի և տուգանքների գծով ստացվելիք գումարները հաշվեգրվում են եկամուտներին յուրաքանչյուր օր: Հաշվեգրվող գումարի չափի հաշվարկման համար հիմք են հանդիսանում համապատասխան պայմանագրերը:

Բանկի կողմից տույժերի և տուգանքների գծով վճարվելիք գումարները ծախս են ճանաչվում յուրաքանչյուր օր՝ հիմք ընդունելով համապատասխան պայմանագիրը:

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Այլ եկամուտներն ու ծախսերը, մասնավորապես՝ վարձավճարները, գովազդային, շենքի պահպանման, տեխնիկական սպասարկման պարտավորությունները, ինչպես նաև փոխադրամիջոցների օգտագործած վառելիքի ծախսային պարտավորությունները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում՝ հիմք ընդունելով համապատասխան պայմանագիրը կամ նախորդ ժամանակաշրջանի վճարումները: Ընդ որում, ոչ տոկոսային ծախսերի գծով, հաշվեգրումները ամսական մինչև 10,000 դրամ կազմելու դեպքում կատարվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը, իսկ 10,000 դրամից ավելի դեպքում՝ օրական: Բանկը աշխատակիցների արձակուրդային վճարների գծով ծախսերի կուտակումը կատարում է յուրաքանչյուր օր:

Հիմնական միջոցների (այդ թվում՝ ֆինանսական վարձակալությամբ ստացված), վարձակալված հիմնական միջոցներին ուղղված կապիտալ ներդրումների և ոչ նյութական ակտիվների գծով ամորտիզացիոն հատկացումներն սույն Քաղաքականությամբ սահմանված չափերով իրականացվում են յուրաքանչյուր օր և ճշգրտվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը: Շահագործումից դուրս հիմնական միջոցների գծով ամորտիզացիոն հատկացումները Բանկի վարչության կողմից սահմանված չափերով իրականացվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը:

Շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են հաշվեգրման սկզբունքի համաձայն՝ դրանց հայտարարման պահին:

Արտարժույթային գործառնությունների հաշվառում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերագնահատվում են՝ կիրառելով ՀՀ կենտրոնական

բանկի կողմից հրապարակվող հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ միջին փոխարժեքը: Արտարժութային գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես եկամուտ կամ ծախս: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք ներկայացված են սկզբնական արժեքով, փոխարկվում են դրամի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքներով:

Արտարժույթի առքի և վաճառքի փոխարժեքները սահմանվում են հաշվի առնելով ՀՀ միջբանկային շուկայում ձևավորված փոխարժեքների մեծությունը, առաջարկի և պահանջարկի ծավալները ՀՀ տարածքում, այլ գործոններ (շուկայի ուսումնասիրության հիման վրա կատարված կանխատեսումներ, ֆորս-մաժորային պայմաններ և այլն): Արտարժույթի փոխարժեքները սահմանելիս նշված գործոններից բացի, հիմք են ընդունվում նաև տվյալ պահին արտարժույթի միջազգային շուկայում ձևավորված այլ համակարգերում արտացոլված փոխարժեքները:

Հարկային հաշվառում

Շահութահարկի, ավելացված արժեքի հարկի, եկամտային հարկի, անշարժ գույքի հարկի և փոխադրամիջոցների գույքահարկի, պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային վճարումների գծով հաշվառումը տարվում է ՀՀ հարկային օրենսգրքին համապատասխան:

Հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ընթացիկ շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին համաձայն՝ յուրաքանչյուր օրվա համար հաշվեգրվում է շահութահարկի պարտավորությունը հարկային շահույթի նկատմամբ (հաշվի առած «Հարկային օրենսգրքի» համաձայն եկամուտներից չնվազեցվող ծախսերը) և յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրվա դրությամբ այն ճշգրտվում է:

Հետաձգված հարկերը, եթե առկա են այդպիսիք, առաջանում են ակտիվի կամ պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և դրա հարկային բազայի միջև եղած ժամանակավոր տարբերություններից: Ակտիվի կամ պարտավորության հարկային բազան դա գումար է, որը հարկային նպատակներով վերագրվում է այդ ակտիվին կամ պարտավորությանը: Ժամանակավոր տարբերությունների հետևանքով առաջացած հետաձգված հարկային պարտավորությունների գծով, եթե առկա են այդպիսիք, մասհանումները կատարվում են ամբողջությամբ: Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են այն չափով, որքանով որ հավանական է տվյալ ակտիվների իրացումը: Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում: Հետաձգված հարկը ճանաչվում է յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին աշխատանքային օրը:

Շահութահարկի գծով հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, երբ Բանկը՝

- ունի ճանաչված ընթացիկ հարկային ակտիվների և պարտավորությունների գումարների հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք.
- մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ.

- հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից յուրաքանչյուր ապագա ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում ակնկալվում է հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների զգալի գումարների մարում կամ փոխհատուցում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Բանկի կանխիկ դրամական միջոցների փաստացի ներհոսքի (մուտքագրումը) և կամ արտահոսքի (ելքագրումը) ձևակերպումը կատարվում է արժույթների անվանական արժեքով, Բանկի կողմից ընդունված դրամարկղային գործառնությունները կանոնակարգող կարգով, ինչպես նաև այլ կարգերով և իրավական ակտերով նախատեսված և պատշաճորեն կազմված վճարահաշվարկային փաստաթղթերի հիման վրա:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը կազմվում է ուղղակի մեթոդով:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ կենտրոնական բանկում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են իրական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է դրանց դիմաց տրված կամ ստացված փոխհատուցման իրական արժեքը՝ համապատասխանաբար գումարած կամ հանած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների, հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա:

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվներ՝ ակտիվներ, որոնք ձեռք են բերվել կամ առաջացել են հիմնականում գների կամ դիվերային հավելագների (մարժանների) կարճաժամկետ տատանումներից շահույթ ստանալու նպատակով: Ակտիվը պետք է դասակարգվի որպես շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող, եթե այն, անկախ դրա ձեռք բերման պատճառից, այնպիսի պորտֆելի մի մաս է, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների

վերաբերյալ: Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են սկզբնական արժեքով և հետագայում վերաչափվում են իրական արժեքով՝ ելնելով գործող շուկայական գներից: Համապատասխան իրացված և չիրացված բոլոր օգուտներն ու վնասները գրանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող արժեթղթերից ստացված եկամուտներ հոդվածում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած չիրացված շահույթն ու վնասը ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում մինչև այն պահը, երբ նշված ֆինանսական ակտիվը օտարվում է կամ որոշվում է որպես արժեզրկված: Այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, պետք է ճանաչվի հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Երբ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված ֆինանսական ակտիվների գծով առկա է կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ վկայություն, այդ ակտիվները վերադասակարգվում են որպես շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը հիմնված է դրանց գնանշված շուկայական գների վրա: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքի որոշվում է գնային մոդելների կամ գեղջված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով:

Կապիտալ գործիքներում այն ներդրումները, որոնք չեն գնանշվում որևէ բորսայում և ունեն սահմանափակ շուկա, հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկման գծով պահուստի գումարը:

Ասոցիացված և դուստր ընկերություններում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքի մեթոդով:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր՝ ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ՝ երբ Բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Այդ ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով հնարավոր կորուստների պահուստները:

Բանկը գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Իրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն: Նշված գործառնություններից արդյունքները հաշվառվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից կամ արտարժույթային գործառնություններից շահույթ կամ վնաս, կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Հեջի հաշվապահական հաշվառման ժամանակ հեջավորման գործիքի և համապատասխան հեջավորող հոդվածի իրական արժեքների փոփոխությունների արդյունքները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում համաչափորեն ճանաչվում են զուտ շահույթ կամ վնաս:

Հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանագրերը Բանկի կողմից օգտագործվում են իր առևտրային գործունեության և դրամական միջոցների ընթացիկ կառավարման շրջանակներում: Նշված պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործառնություններ:

Հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող կամ վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր, իսկ այդ պայմանագրերով ստացված միջոցները գրանցվում են պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ կամ պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ հոդվածներում:

Հետգնման պայմանագրով ձեռքբերված արժեթղթերի դիմաց տրամադրված գումարները գրանցվում են պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրամադրված վարկեր և փոխառություններ հոդվածներում:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են համապատասխան հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում:

Վարձակալություն

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կարող է վարձակալել հող, շենք և տարածքներ, այլ հիմնական միջոցներ, ինչպես նաև դրանց գծով կատարում կապիտալ ներդրումներ: Վարձակալված միջոցների հաշվապահական հաշվառումը տարվում է համաձայն ՀՀ օրենսդրության:

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

Վարձակալված հողի, շենքի և տարածքների, այլ հիմնական միջոցների վրա կատարված այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են վարձակալված հիմնական միջոցի արժեքը, դիտվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ճանաչվում են ակտիվ: Նշված ծախսումներն ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գծային մեթոդը՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ

Բանկը ակտիվների դասակարգումը և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորումը իրականացնում է ՀՀ օրենսդրության պահանջների համաձայն և Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված ««ՀԱՅԷԿՈՆՈՍՏԲԱՆԿ» ԲԲԸ վարկերի և դեբիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման» կանոնակարգով:

Հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ կատարվում են պահուստների ճշգրտումներ համաձայն ՖՀՄՍ-ների:

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝

Վարկային պորտֆելի պահուստի ձևավորումը ենթադրում է վարկային ռիսկի գնահատում՝ վարկային պորտֆելի ենթապորտֆելների ժամանակային շարքերի վարքագծի և դրանց վրա ազդող մակրոտնտեսական գործոնների հիման վրա: Գնահատականների տրման համար կիրառվում է «staging» (վարկերի դասակարգումը ըստ ժամկետանց օրերի):

Յուրաքանչյուր ենթապորտֆելի պահուստի չափը որոշվում է հետևյալ բանաձևի միջոցով՝

$$\text{ՊԱՀՈՒՍ} = \text{ՄՆԱՅՈՐԴ} * \text{EAD} * \text{PD} * \text{LGD}$$

որտեղ՝

ՄՆԱՅՈՐԴ - տվյալ վարկային ենթապորտֆելի մնացորդային գումարը,

EAD – (exposure-at-default) գործակից, որի միջոցով ճշգրտվում է ենթապորտֆելի մնացորդային արժեքը,

PD – (probability of default) հավանականություն, թե տվյալ ենթապորտֆելի որ մասն է հակված դեֆոլտի, որտեղ դեֆոլտը համարժեք է 90+ օր ժամկետանց օրերին,

LGD – (loss-given-default) վնասի բերված արժեք՝ ըստ էֆֆեկտիվ տոկոսադրույքի, երբ վարկը դառնում է դեֆոլտ:

Հաշվարկվում են EAD30 և EAD90 գործակիցներ համապատասխանաբար Stage 1 և Stage 2 դասում գտնվող վարկերի համար՝ ըստ առանձնացված ենթապորտֆելների:

Վարկերի պահուստի գնահատականի հաշվարկման համար առանձնացվում են PD12Month և PDLifetime համապատասխանաբար Stage 1 և Stage 2 դասում գտնվող վարկերի համար:

Պետական պարտատոմսերի պորտֆելի պահուստի ձևավորումը կատարվում է հաշվի առնելով Moody's վարկանշային գործակալության կողմից Հայաստանին տրված PD և LGD գործակիցները:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները գրանցվում են ձեռք բերման օրվա դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող միջին փոխարժեքով և հետագայում՝ փոխարժեքի փոփոխման դեպքում չեն վերագնահատվում:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների սկզբնական արժեքը որոշվում է համաձայն ՖՀՄՍ 38-ի «Ոչ նյութական ակտիվ»՝ ակտիվի մշակման փուլում, եթե հնարավոր է ցուցադրել ներստեղծված ակտիվի համապատասխանությունը ֆՀՄՍ-ով առաջադրված պայմաններին: Ներստեղծված համակարգչային ծրագրերի սկզբնական արժեքը որոշվում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին համապատասխան:

Ոչ նյութական ակտիվի միավորի վերագրումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանով և հաշվային պլանի կիրառման հրահանգով սահմանված այս կամ այն դասին (օրինակ՝ համակարգչային ծրագրեր, լիցենզիաներ և վստահագրեր, հեղինակային իրավունքներ և այլն) իրականացվում է Գլխավոր հաշվապահի մեթոդական ցուցումների հիման վրա՝ ելնելով տվյալ միավորի օգտագործման նշանակությունից և նպատակից:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվի սկզբնական արժեքը ներառում է ֆՀՄՍ-ով սահմանված ծախսերը: Ընդ որում, սկզբնական արժեքում կարող են ներառվել միայն այն ծախսումները, որոնք կատարվել են այն հաշվետու եռամսյակում, որի ընթացքում ճանաչվում է տվյալ ակտիվը:

Ոչ նյութական ակտիվի վրա կատարված հետագա ծախսումները, որոնք համաձայն ՖՀՄՍ-ի պահանջների կարող են ավելացվել ոչ նյութական ակտիվի արժեքին, հաշվառվում են որպես կապիտալ ներդրումներ և ավելացվում են տվյալ ակտիվի արժեքին Բանկի Վարչության որոշմամբ:

Ոչ նյութական ակտիվների յուրաքանչյուր միավորի մաշվածության ժամկետը որոշում է Բանկը՝ ելնելով ՖՀՄՍ-ով սահմանված չափանիշներից: Մասնավորապես, ներստեղծված համակարգչային ծրագրերի մաշվածության ժամկետը որոշելու համար հաշվի է առնվում շուկայում տվյալ պահին առկա նմանատիպ նպատակային նշանակություն ունեցող ծրագրերի օգտակար ծառայության ժամկետի մասին տեղեկատվությունը, Բանկում նախկինում գործող նմանատիպ ծրագրերի փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետը, ՖՀՄՍ-ով նախատեսված այլ չափանիշներ:

Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար Բանկը կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության ժամանակաշրջանը և մաշվածության հաշվարկման մեթոդը սահմանվում է ՖՀՄՍ-ի համաձայն, կնքված պայմանագրի գործողության ժամկետում, իսկ այդ ժամկետի բացակայության կամ դրա որոշման անհնարինության դեպքում այն ընդունվում է 10 տարի: Մաշվածության հաշվարկման մեթոդի փոփոխությունն իրականացվում է Բանկի Խորհրդի կողմից սույն Քաղաքականության մեջ համապատասխան փոփոխություն կատարելու միջոցով:

Ոչ նյութական ակտիվների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման դեպքում դրանք վերագնահատվում են Բանկի Խորհրդի որոշման հիման վրա:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների վերաբերյալ ՖՀՄՍ-ով պահանջվող տեղեկատվության բացահայտումն իրականացվում է առանձին:

Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածությունը հաշվարկվում է «Հարկային օրենսգրքի» համաձայն: Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն տարեկան տոկոսադրույքը սահմանվում է Բանկի Խորհրդի որոշմամբ:

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորը, որը համապատասխանում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին, սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ ՀՀ դրամով, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով: Արտարժույթով ձեռք բերված հիմնական միջոցները գրանցվում են ձեռք բերման օրվա դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող միջին փոխարժեքով և հետագայում՝ փոխարժեքի փոփոխման դեպքում չեն վերագնահատվում:

Հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է նրա գնման գինը, հարկերը, ներառյալ ԱԱՀ-ի գումարները, ներկրման տուրքերը, պարտադիր այլ վճարները, որոնք համապատասխան մարմնի կողմից ենթակա չեն Բանկին ետ վերադարձման, և ակտիվը իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած ծախս: Տրամադրված ցանկացած զեղչ և արտոնություն հանվում է գնման գնից:

Ձեռք բերված հիմնական միջոցների միավորի հաշվառման նպատակով՝ արժեքի չափումը, ճանաչումը, հետագա ծախսումները, վերագնահատումները և դուրսգրումները կատարվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, ինչպես նաև Բանկի ներքին ակտերով:

Հիմնական միջոցների միավորի վերագրումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդերի և ներդրումային ֆոնդերի կառավարիչների հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանով և հաշվային պլանի կիրառման հրահանգով սահմանված այս կամ այն դասին (օրինակ՝ գույք և գրասենյակային սարքավորումներ, կապի և հաղորդակցման միջոցներ, հաշվողական, համակարգչային և ավտոմատ կառավարման այլ տեխնիկա, փոխադրամիջոցներ և այլն) իրականացվում է գլխավոր հաշվապահի մեթոդական ցուցումների հիման վրա՝ ելնելով տվյալ միավորի օգտագործման ժամկետից, նշանակությունից և նպատակից:

Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ՝ հաշվի առնելով արժեզրկումից կուտակված կորուստը: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: 2018թ. հունվարի 1-ից Բանկը սահմանում է հետևյալ օգտակար ծառայության ժամկետները՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տարեկան տոկոսադրույ ք (%)
Շենքեր, շինություններ	50	2
Համակարգիչներ	5	20
Տրանսպորտային միջոցներ	8	12.5
Այլ հիմնական միջոցներ՝ կապի միջոցներ, UPS մարտկոցներ, բանկումատներ, գույք-գրասենյակային սարքավորումներ և այլն	8	12.5
Այլ համակարգչային տեխնիկա՝ տպող բազմաֆունկցիոնալ սարքեր (պրինտեր, սկաներ, պատճենահանող սարքեր), POS տերմինալներ, մոդեմներ	3	33.3
Ցանցային սարքեր	5	20
Մինչև 50,000 դրամ արժողությամբ հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	մինչև տվյալ տարվա ավարտը	

Մինչև 2013թ-ի հունվարի 1-ը շահագործման մեջ եղած հիմնական միջոցների մաշվածությունը, կապված օգտակար ծառայությունների ժամկետների վերանայման հետ, հաշվարկվում է հետևյալ կերպ. հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը (սկզբնական արժեքից հանած կուտակված մաշվածությունը) բաշխվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդով՝ նոր սահմանված օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետում: Վերջինս իրենից ներկայացնում է 2013թ-ի հունվարի 1-ից սահմանվող օգտակար ծառայության ժամկետի և շահագործման անցնելու ամսաթվից մինչև 2013թ. հունվարի 1-ը ընկած ժամանակահատվածի տարբերություն:

01.01.2013թ.-ից հետո ձեռքբերված հիմնական միջոցների համար սահմանվում է մնացորդային արժեք, որը կազմում է նրանց սկզբնական արժեքի 0.1%-ը, սակայն ոչ ավել 20 000 դրամ, բացառությամբ շենքերի և փոխադրամիջոցների, որոնց մնացորդային արժեքը սահմանվում է նրանց սկզբնական արժեքի 1%-ի չափով:

Մինչև 01.01.2013թ. ձեռքբերված հիմնական միջոցների համար սահմանվում է մնացորդային արժեք, որը կազմում է նրանց հաշվեկշռային արժեքի 0.1%-ը, սակայն ոչ ավել 20 000 դրամ, բացառությամբ շենքերի և փոխադրամիջոցների, որոնց մնացորդային արժեքը սահմանվում է նրանց հաշվեկշռային արժեքի 1%-ի չափով :

Հիմնական միջոցների մաշվածությունը հաշվարկվում է «Հարկային օրենսգրքի» համաձայն: Հիմնական միջոցների տվյալ խմբի ամորտիզացիոն տարեկան տոկոսադրույքը սահմանվում է Բանկի Խորհրդի որոշմամբ:

Հողի համար մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Հիմնական միջոցների ընթացիկ վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին:

Այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են հիմնական միջոցի միավորի շահագործման արդյունավետությունը սկզբնապես գնահատված նորմատիվային ցուցանիշների համեմատ, ճանաչվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ավելացվում են ակտիվի սկզբնական արժեքին: Նշված ծախսումներն ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գծային մեթոդը՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում, եթե դրանք չեն գերազանցում տվյալ տարվա (հիմնական միջոցի տվյալ միավորի արժեքին նշված ծախսումները ավելացնելու տարվա) հունվարի 1-ի դրությամբ հիմնական միջոցի մնացորդային արժեքը, հակառակ դեպքում ամորտիզացվում են օգտակար ծառայության ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի դուրսգրումից կամ իրացումից առաջացած արդյունքը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է որպես եկամուտ կամ ծախս:

Բանկի հիմնական միջոցների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման (ֆինանսական տարվա ընթացքում 25%) դեպքում դրանք վերագնահատվում են Բանկի Խորհրդի որոշման հիման վրա: Վերագնահատումն իրականացվում է համապատասխան լիցենզիա ունեցող անկախ կազմակերպության կողմից: Վերագնահատման արդյունքները Բանկի հաշվապահական հաշվեկշռում և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են ՖՀՄՍ-ով սահմանված կարգով: Վերագնահատման արդյունքում առաջացած աճը հաշվեգրվում է չբաշխված շահույթին Բանկի կողմից ակտիվն օգտագործելու ընթացքում՝ մաշվածության հաշվարկմանը զուգընթաց: Ընդ որում, հաշվեգրվող գումարի մեծությունը որոշվում է ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության միջև եղած տարբերությամբ: Վերագնահատման արդյունքում առաջացած աճի հաշվեգրումը չբաշխված շահույթին ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի արտացոլվում:

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում: Վարձակալված շենքերի վրա կատարված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով 20 տարվա ընթացքում:

Բանկի հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումների գծով ձևավորված ակտիվները չեն ամորտիզացվում:

Պաշարներ

Բանկի պաշարները ընդգրկում են՝

- արագամաշ առարկաները,
- ապրանքները, ներառյալ գրավի բռնագանձման արդյունքում Բանկի սեփականությանն անցած ապրանքները,
- նյութերը և օժանդակ միջոցները, որոնք պետք է օգտագործվեն Բանկի գործունեության ընթացքում:

Արագամաշ առարկաներին են վերաբերում այն ակտիվները, որոնց ծառայության ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին:

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

Պաշարների ինքնարժեքի որոշման ժամանակ Բանկը ընդունում և կիրառում է «Առաջինը մուտք՝ առաջինը ելք» ԱՄԱԵ (ՖԻՖՈ) բանաձևը: ԱՄԱԵ (ՖԻՖՈ) բանաձևը ենթադրում է, որ պաշարների միավորները, որոնք գնվել են առաջինը, ելքագրվում են առաջինը և, հետևաբար միավորները, որոնք մնում են պաշարներում հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, վերջին գնվածներն են: Արագամաշ առարկաների արժեքը ծախսագրվում է շահագործման հանձնելու պահին:

Հաշվարկներ բանկի և մասնաճյուղերի միջև

Բանկի գլխավոր գրասենյակի և նրա մասնաճյուղերի փոխադարձ հաշիվները համադրվում են յուրաքանչյուր օր՝ ծրագրային եղանակով ստացվող հաշվետվության միջոցով: Համադրման արդյունքում հայտնաբերված սխալներն ուղղվում են տվյալ օրվա ընթացքում:

Հաշվապահական հաշվեկշիռ կազմելիս Բանկի գլխավոր գրասենյակի և նրա մասնաճյուղերի միջև հաշվարկների հաշիվները պարտադիր գրոյացվում են:

Բանկի գլխավոր գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջև հաշվարկների հաշիվները ենթակա են փակման շաբաթական կտրվածքով:

Բաժնետիրական կապիտալ և հետ գնված բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը ներառված են սեփական (ընդհանուր) կապիտալում: Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժինները արտացոլվում են սեփական կապիտալում այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են: Ընթացիկ տարվան վերաբերվող շահաբաժինները, որոնց վճարումը հայտարարվել է հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բացահայտվում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցող իրադարձությունների ծանոթագրությունում: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթը հարաբերելով տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվին:

Որոշակի դեպքերում և համաձայն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգի Բանկը կարող է հետ գնել իր բաժնետոմսերը: Այս դեպքում վճարված փոխհատուցումը նվազեցվում է սեփական (ընդհանուր) կապիտալից և ներկայացվում է որպես հետգնված բաժնետոմսեր մինչև վերջինների իրացումը: Նշված բաժնետոմսերը հետագայում վաճառվելու դեպքում ստացված ցանկացած փոխհատուցումը ներառվում է սեփական (ընդհանուր) կապիտալում:

Ներդրողների կողմից սովորական բաժնետոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գնի և անվանական արժեքի միջև եղած դրական տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով էմիսիոն եկամուտ:

Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են Կառավարության և Կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Պահուստներ, պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

Պայմանական պարտավորությունները չեն ճանաչվում ֆինանսական հաշվետվություններում, այլ բացահայտվում են ծանոթագրություններում: Սակայն պայմանական պարտավորությունները չեն բացահայտվում, երբ դրանց մարման նպատակով տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսքի հնարավորությունը շատ փոքր է:

Պայմանական ակտիվները չեն ճանաչվում ֆինանսական հաշվետվություններում, այլ բացահայտվում են ծանոթագրություններում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը հավանական է դառնում:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

Բանկը օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում պատրաստում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ ՖՀՄՍ-ի և ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի կողմից Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ ներկայացվող համախմբված հաշվետվությունների կազմման կարգ»-ի համաձայն:

Սեզնեմտային հաշվետվություններ

Բանկն օգտագործում է բիզնես-սեզնեմտների (ըստ ֆիզիկական անձանց, կազմակերպություններին և մատուցվող բանկային ներդրումային ծառայությունների) տեղեկատվությունը որպես առաջնային ներկայացման ձև: Աշխարհագրական սեզնեմտները հանդիսանում են երկրորդային ներկայացման ձև:

Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Թողարկված պարտքային արժեթղթերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է դրանց դիմաց ստացված փոխհատուցման իրական արժեքը՝ գտված գործարքի հետ կապված ծախսումներով: Հետագայում թողարկված պարտքային արժեթղթերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով և ցանկացած տարբերություն, որը առաջանում է ստացված գուտ փոխհատուցման և մարվող գումարների միջև, արտացոլվում է եկամուտների և

ծախսերի հաշվետվությունում տվյալ արժեթղթերի շրջանառության ժամանակահատվածում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Համադրելի տեղեկատվություն

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվում են՝ ընթացիկ տարվա հետ համադրելիության ապահովման նպատակով:

Հաշվապահական հաշվառման ամսաթվից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Ֆինանսական տարվա վերջին աշխատանքային օրվա վիճակով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, եթե անհրաժեշտություն է առաջանում կատարելու համապատասխան ճշգրտումներ՝ նախորդ տարվա վերջին օրվա ամսաթվով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ, կատարվում են հետևյալ դեպքերում՝ Բանկի սեփական ուժերով էական սխալներ հայտնաբերելու դեպքում, էական սխալներ, որոնք հայտաբերվել են աուդիտորական կազմակերպության կողմից և հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցած ճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

Բանկի սեփական ուժերով էական սխալներ հայտնաբերելու դեպքում, եթե էական սխալի գումարը կախված է տվյալ գործարքի կամ հողվածի չափից և բնույթից, և հաշվեկշռում արտացոլված ցուցանիշները էական չեն փոփոխվելու, և եթե այդ տեղեկատվության չբացահայտելը չի ազդելու օգտագործողների կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների տվյալների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա, ապա նախորդ տարվա վերջին օրվա ամսաթվով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ փոփոխու թյուններ չեն կատարվում:

Եթե Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները սահմանված կարգով հրապարակելուց հետո առաջանում կամ հայտնաբերվում են էական սխալներ, ապա նման դեպքերում ճշգրտումներ չեն կատարվում և համարվում է, որ նման տեղեկատվության վերաներկայացումն անհրազործելի է:

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Ֆինանսական վիճակի մասին
"30" Սեպտեմբեր 2018թ.
"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ ք.Երևան, Ամիրյան փող. 23 /1

Հազ. դրամ

	Անվանում	Մանրագրություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (չստուգված)	Նախորդող ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ (ստուգված)
1	Ակտիվներ			
1.1	Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	13	29,241,882	35,975,312
1.2	Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ		128,982	18,356
1.3	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	13,310,241	17,176,991
1.4	Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	15	41,019	
1.5	Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	16	132,317,684	104,216,554
1.6	Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	17	3,141,184	2,036,091
1.6.1	Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	17.1	16,476,120	19,619,097
1.7	Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	18		49,618
1.9	Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ		60,000	75,000
1.10	Հիմնական միջոցներ	20	9,757,901	9,304,697
1.10.1	Ոչ նյութական ակտիվներ	20	400,199	321,118
1.12	Այլ ակտիվներ	21	2,114,973	2,009,965
	Ընդամենը ակտիվներ		206,990,185	190,802,799
2	Պարտավորություններ			
2.1	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	22	65,290,357	59,037,257
2.2	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23	100,437,849	92,709,749
2.3	Ստորադաս փոխառություն	23.1	3,375,447	6,409,601
2.4	Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		272,587	373,239
2.5	Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	24	2,057,017	1,068,764
2.6	Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	25	2,094	7,706
2.7	Վճարվելիք գումարներ	26	291,336	155,684
2.8	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11	933,256	1,096,006
2.8	Պահուստներ	30	28,389	
2.9	Այլ պարտավորություններ	27	1,121,151	916,185
	Ընդամենը պարտավորություններ		173,809,483	161,774,191
3	Կապիտալ			
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	28	16,708,745	13,708,745
3.2	Էմիսիոն եկամուտ		33,438	33,438
3.3	Պահուստներ			
3.3.1	Գլխավոր պահուստ		6,000,000	6,000,000
3.3.2	Վերագնահատման պահուստներ		4,592,934	4,689,054
3.4	Զբաղիված շահույթ (վնաս)		5,845,585	4,597,371
	Ընդամենը կապիտալ		33,180,702	29,028,608
	Ընդամենը պարտավորություններ և կապիտալ		206,990,185	190,802,799

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2018 թ. հոկտեմբերի 10

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Ֆինանսական արդյունքների մասին
"30" Սեպտեմբեր 2018թ.
"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ, Բ.Երևան, Ամիրյան 23/1

Հազ.դրամ

Անվանում	Ծանոթագրություն	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	3	4,194,632	12,236,598	3,608,220	10,225,585
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	3	(2,196,379)	(6,582,514)	(1,830,505)	(5,275,352)
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ		1,998,253	5,654,085	1,777,716	4,950,234
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4	810,887	2,218,601	561,690	1,365,080
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	(110,448)	(356,906)	(126,500)	(313,124)
Մտացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ		700,439	1,861,694	435,189	1,051,955
Եկամուտ շահաբաժիններից		1,329	1,329	-	1,172
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	5	671,447	1,425,448	432,047	853,580
Այլ գործառնական եկամուտներ	6	63,411	191,843	87,862	348,439
Գործառնական եկամուտներ		3,434,879	9,134,399	2,732,814	7,205,380
Զուտ մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	7	(166,530)	(265,295)	157,678	(312,670)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(1,762,535)	(5,012,967)	(1,337,050)	(4,136,912)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(595,594)	(1,773,885)	(581,891)	(1,615,436)
Գործառնական շահույթ		910,220	2,082,252	971,551	1,140,362
Շահույթը/ (վնասը) մինչև հարկումը		910,220	2,082,252	971,551	1,140,362
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	11	(244,787)	(463,204)	(157,576)	(160,824)
Ժամանակաշրջանի շահույթ		665,433	1,619,048	813,975	979,538

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2018 թ. հոկտեմբերի 10

Միջանկյալ հաշվետվություն
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
"30" Սեպտեմբեր 2018թ.
"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ, ք. Երևան, Ամիրյան 23/1

Հազ.դրամ

Անվանում	Ծանոթագրություն	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ		(163,581)	(245,316)	(147,917)	178,010
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում		(33,525)	(27,622)	-	
Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ		(0)	(15,149)	0	296
Այլ համապարփակ եկամտի գծով շահութահարկ		32,716	49,063	29,583	(35,661)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		(164,391)	(239,024)	(118,333)	142,645
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		501,043	1,380,024	695,642	1,122,183

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին
"30" Սեպտեմբեր 2018թ.
"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ ք.Երևան, Ամիրյան փող.23 /1

Հազ. դրամ

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ		Ընդհանուր Եկամուտ/վնաս	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ	Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ	Զբաղիչված շահույթ/վնաս	Ընդամենը	Ընդամենը կապիտալ
	Կանոնադրական կապիտալ	Զուտ գումարը							
Հոդվածներ	1	3	4	5	7	9	10	12	14
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (I աղյուսակ)									
Մնացորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2017թ. (ստուգված)	4,631,333	4,631,333	9,110,850	6,000,000	1,251,977	3,264,437	3,310,821	27,569,418	27,569,418
Վերահաշվարկված մնացորդը	4,631,333	4,631,333	9,110,850	6,000,000	1,251,977	3,264,437	3,310,821	27,569,418	27,569,418
Համապարփակ եկամուտ		-	-	-	142,408	237	979,538	1,122,183	1,122,183
Շահութաբաժիններ		-	-	-	-	-	(370,507)	(370,507)	(370,507)
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	(85,318)	86,059	741	741
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում						(85,318)	85,318	-	-
Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր	-	-	-	-	-	-	741	741	741
Մնացորդ միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30/09/2017թ. (չստուգված)	4,631,333	4,631,333	9,110,850	6,000,000	1,394,385	3,179,356	4,005,911	28,321,835	28,321,835
Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (II աղյուսակ)									
Մնացորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2018թ. (ստուգված)	13,708,745	13,708,745	33,438	6,000,000	1,531,277	3,157,777	4,597,371	29,028,608	29,028,608
ՖՀՄՄ-ի փոփոխության արդյունքում առաջացած պահուստների գումար	-	-	-	-	208,675	-	(32,150)	176,525	176,525
Վերահաշվարկված մնացորդը	13,708,745	13,708,745	33,438	6,000,000	1,739,952	3,157,777	4,565,221	29,205,133	29,205,133
Բաժնետերերի (անփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի	3,000,000	3,000,000	-	-	-	-	-	3,000,000	3,000,000
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ	3,000,000	3,000,000	-	-	-	-	-	3,000,000	3,000,000
Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Համապարփակ եկամուտ		-	-	-	(223,875)	(15,149)	1,619,048	1,380,024	1,380,024
Շահութաբաժիններ		-	-	-	-	-	(404,455)	(404,455)	(404,455)
բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ		-	-	-	-	-	-	-	-
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝						(65,771)	65,771	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում						(65,771)	65,771	-	-
Մնացորդ միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30.09.2018թ. (չստուգված)	16,708,745	16,708,745	33,438	6,000,000	1,516,077	3,076,857	5,845,585	33,180,702	33,180,702

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Նաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ.Պողոսյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2018 թ.հոկտեմբերի 10

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ
"30" Սեպտեմբեր 2018թ.
"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ ք.Երևան, Ամիրյան փող. 23 /1

Հազ.դրամ

Անվանում	Ծանոթություն	Հաշվետու ժամանակաշրջան (չստուգված)	Նախորդ ժամանակաշրջան (չստուգված)
1. Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
<i>Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը</i>		3,339,088	2,035,598
Ստացված տոկոսներ		11,733,575	9,433,878
Վճարված տոկոսներ		(5,623,071)	(4,607,302)
Ստացված կումիսիոն գումարներ		2,552,331	1,726,370
Վճարված կումիսիոն գումարներ		(417,434)	(357,843)
Առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվներից օգուտ/(վնաս)		102,720	(18,221)
Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններից օգուտ/(վնաս)		622,262	524,118
Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերադարձ		173,062	392,452
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ		(2,751,454)	(2,653,064)
Գործառնական գործունեությունից ստացված այլ եկամուտներ և վճարված այլ ծախսեր		(3,052,902)	(2,404,790)
Դրամական հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից			
Գործառնական ակտիվներում նվազում/ (ավելացում)		(21,883,589)	(31,216,204)
Պահանջ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		5,310,026	421,639
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ		(31,302,296)	(28,581,100)
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր		2,448,940	(3,111,720)
Այլ գործառնական ակտիվներ		1,659,741	54,977
Գործառնական պարտավորությունների ավելացում (նվազում)		6,198,265	23,830,763
Պարտավորություն ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		(3,032,764)	10,422,056
Պարտավորություն հաճախորդների նկատմամբ		9,192,138	13,443,167
Այլ գործառնական պարտավորությունների նվազում		38,891	(34,460)
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի վճարումը		(12,346,235)	(5,349,843)
Վճարված շահութահարկ		(665,641)	(82,798)
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		(13,011,876)	(5,432,641)
2. Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից նվազում/(նվազում)			
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների նվազում (ավելացում)		48,074	
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ ներդրումներ		(589,907)	(425,609)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(872,521)	(728,499)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում		376,164	85,035
Զուտ դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		(1,038,190)	(1,069,073)
3. Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
Վճարված շահարժիններ		(271,146)	(348,281)
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից ստացված փոխառությունների Բանկերից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)		1,578,107	762,247
Ստացված այլ փոխառությունների ավելացում (նվազում)		1,761,550	1,505,745
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)		1,573,046	4,559,267
Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական կապիտալում		966,719	
Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական կապիտալում		3,000,000	
Զուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		8,608,276	6,478,978
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(172,155)	212,565
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)		(5,441,790)	(22,736)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում	13 2	35,824,831	32,059,829
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	13 2	30,210,886	32,249,658

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ
Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2018 թ. հոկտեմբերի 10

Մ. Պողոսյան

Հազ. դրամ

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	01/07/2018- 30/09/2018	01/01/2018- 30/09/2018	01/07/2017- 30/09/2017	01/01/2017- 30/09/2017
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	92,507	325,355	83,244	246,248
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից	3,494,179	9,987,633	2,894,359	8,162,975
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	516,568	1,667,909	548,404	1,555,765
Տոկոսային եկամուտ "Ռեպո" պայմանագրերից	85,062	236,678	72,863	232,856
Այլ տոկոսային եկամուտ	6,316	19,023	9,350	27,742
Ընդամենը	4,194,632	12,236,598	3,608,220	10,225,586
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր				
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպության հաշիվներից	844,053	2,399,780	602,346	1,719,764
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	1,001,922	2,919,944	813,818	2,385,935
Տոկոսային ծախսեր "Ռեպո" պայմանագրերի դիմաց	229,988	721,916	-	-
Տոկոսային ծախսեր ստորադաս փոխառությունների դիմաց	90,642	456,384	218,320	607,286
Տոկոսային ծախսեր կազմակերպության կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթերի դիմաց	28,330	63,684	196,020	538,353
Այլ տոկոսային ծախսեր	1,444	20,806	-	24,014
Ընդամենը	2,196,379	6,582,514	1,830,504	5,275,352
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	1,998,253	5,654,084	1,777,716	4,950,234

Հազ. դրամ

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	01/07/2018- 30/09/2018	01/01/2018- 30/09/2018	01/07/2017- 30/09/2017	01/01/2017- 30/09/2017
Դրամարկղային գործառնություններից	37,107	127,490	47,055	117,563
Հաշվարկային ծառայություններից	374,416	1,000,030	324,279	850,001
Երաշխիքներից, հոծարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից	16,410	94,550	37,991	59,362
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	172	764	643	2,752
Վճարային քարտերի սպասարկումից	30,290	83,931	27,821	77,402
Վարկային գործառնություններից	-	-	-	-
Այլ կոմիսիոն վճարներ	352,492	911,836	123,900	257,998
Ընդամենը	810,887	2,218,601	561,689	1,365,078

Կումիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր				
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կումիսիոն վճարներ	1,006	3,122	24	686
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	45,519	133,151	39,339	109,506
Երաշխիքների, հոծարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնությունների, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	8,378	60,687	24,387	38,852
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	8,248	30,793	11,237	22,579
Այլ կումիսիոն վճարներ*	47,297	129,153	51,513	141,500
Ընդամենը	110,448	356,906	126,500	313,123
Ստացված գուտ կումիսիոն և այլ վճարներ	700,440	1,861,695	435,189	1,051,955

* Այլ կումիսիոն վճարներ տողում արտացոլված են հիմնականում վճարահաշվարկային ծառայությունների և միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի դիմաց վճարված կումիսիոն վճարները

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	Հազ. դրամ			
	01/07/2018- 30/09/2018	01/01/2018- 30/09/2018	01/07/2017- 30/09/2017	01/01/2017- 30/09/2017
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ, այդ թվում՝	40,139	104,394	9,277	13,677
-աձանցյալներից	40,139	104,394	9,277	13,677
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից գուտ եկամուտ	1,225	(35,698)	(30,047)	(110,487)
Ընդամենը	41,364	68,696	(20,770)	(96,810)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումներից				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ, այդ թվում՝	426,181	789,903	208,857	310,189
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ, այդ թվում՝	426,181	789,903	-	-
պարտքային արժեթղթերից	-	-	208,857	310,189
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների	(35,037)	(77,924)	-	-
Ընդամենը	391,144	711,979	208,857	310,189

Արտարժույթային գործառնություններից				
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված գուտ եկամուտ	252,597	622,261	216,508	524,122
Արտարժույթի վերազնահատումից ստացված գուտ եկամուտ	(7,887)	26,186	20,434	109,061
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների առք ու վաճառքից ստացված գուտ եկամուտ	2,317	12,228	962	962
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների վերազնահատումից ստացված գուտ եկամուտ	(8,088)	(15,902)	6,056	6,056
Ընդամենը	238,939	644,773	243,960	640,201
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	671,447	1,425,448	432,047	853,580

Հազ. դրամ

Այլ գործառնական եկամուտ	01/07/2018- 30/09/2018	01/01/2018- 30/09/2018	01/07/2017- 30/09/2017	01/01/2017- 30/09/2017
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	48,533	145,225	68,862	295,414
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ	-	-	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված գուտ եկամուտներ	3,255	98	1,114	(14,292)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերազնահատումից և արժեզրկման հակադարձումից գուտ եկամուտներ	-	-	-	-
Այլ եկամուտներ*	11,623	46,520	17,886	67,317
Ընդամենը	63,411	191,843	87,862	348,439

Այլ եկամուտներ* տողում արտացոլված են քաղվածքների, չեկային և ավանդային գրքույկների, տեղեկանքների տրամադրումից և այնպիսի տարաբնույթ ծառայություններից գանձվող գումարները, որոնց համար հատուկ եկամտային հաշիվներ նախատեսված չեն:

Հազ. դրամ

Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով (Մանթազրություն 14)	01/07/2018- 30/09/2018	01/01/2018- 30/09/2018	01/07/2017- 30/09/2017	01/01/2017- 30/09/2017
Սկզբնական մնացորդ	2,997	-	-	
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	853	3,850		
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ				
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	3,850	3,850	-	-
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով (Մանթազրություն 14)	01/07/2018- 30/09/2018	01/01/2018- 30/09/2018	01/07/2017- 30/09/2017	01/01/2017- 30/09/2017
Սկզբնական մնացորդ	5,386		6,797	23,974
IFRS 9-ի ազդեցությունը պահուստների վրա		5,758		
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	2,676	2,304	4,426	19,504
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ				
Պահուստի օգտագործում				(32,255)
Վերջնական մնացորդ	8,062	8,062	11,223	11,223
Հաճախորդներին տրված վարկերի, փոխառությունների գծով (Մանթազրություն 16)	01/07/2018- 30/09/2018	01/01/2018- 30/09/2018	01/07/2017- 30/09/2017	01/01/2017- 30/09/2017
Սկզբնական մնացորդ	1,490,744	1,605,120	1,755,458	1,546,483
IFRS 9-ի ազդեցությունը պահուստների վրա		(302,340)		
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	272,508	364,935	(161,957)	292,391
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	36,057	172,109	170,678	388,925
Պահուստի օգտագործում	(142,661)	(183,176)	(141,787)	(605,407)
Վերջնական մնացորդ	1,656,648	1,656,648	1,622,392	1,622,392

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ(Ծանոթագրություն 17)	01/07/2018-30/09/2018	01/01/2018-30/09/2018	01/07/2017-30/09/2017	01/01/2017-30/09/2017
Սկզբնական մնացորդ	214,578	-	4,691	4,691
IFRS 9-ի ազդեցությունը պահուստների վրա		208,675		
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	(33,525)	(27,622)		
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ				
Պահուստի օգտագործում			4,691	4,691
Վերջնական մնացորդ	181,053	181,053	9,382	9,382
Այլ ակտիվների գծով (Ծանոթագրություն 21)	01/07/2018-30/09/2018	01/01/2018-30/09/2018	01/07/2017-30/09/2017	01/01/2017-30/09/2017
Սկզբնական մնացորդ	11,762	15,640	15,950	13,854
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	(3,150)	(3,150)	(147)	775
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	72	953	1,171	3,527
Պահուստի օգտագործում	(2)	(38)	(141)	(1,323)
Վերջնական մնացորդ	8,682	13,405	16,833	16,833
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով(Ծանոթագրություն 30)	01/07/2018-30/09/2018	01/01/2018-30/09/2018	01/07/2017-30/09/2017	01/01/2017-30/09/2017
Սկզբնական մնացորդ	101,221	-		
IFRS 9-ի ազդեցությունը պահուստների վրա		103,411		
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	(72,832)	(75,022)		
Վերջնական մնացորդ	28,389	28,389		
Ընդամենը գուտ մասհանումներ պահուստներին	166,530	265,295	(157,678)	312,670

Հազ. դրամ

Ընդհանուր վարչական ծախսեր	01/07/2018- 30/09/2018	01/01/2018- 30/09/2018	01/07/2017- 30/09/2017	01/01/2017- 30/09/2017
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով	1,072,802	2,941,156	852,878	2,639,962
Ծախսեր սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամին հատկացումների գծով	-	-	-	159
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	18	4,359	59	5,840
Գործուղման ծախսեր	24,979	54,050	27,185	63,630
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	154,236	473,839	155,140	427,354
Ապահովագրության ծախսեր	33,952	98,511	24,446	79,250
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	135,160	387,220	57,381	151,181
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	167,340	511,841	64,612	234,579
Առդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	3,895	30,376	3,713	53,132
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	26,002	74,105	25,916	76,723
Տրանսպորտային ծախսեր	40,576	115,254	33,453	94,714
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	64,298	191,689	60,586	203,191
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	24,725	90,021	17,821	53,694
Այլ վարչական ծախսեր	14,552	40,546	13,860	53,503
Ընդամենը	1,762,535	5,012,967	1,337,050	4,136,912

	01/07/2018- 30/09/2018	01/01/2018- 30/09/2018	01/07/2017- 30/09/2017	01/01/2017- 30/09/2017
Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակ	797	791	957	950
Մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափ (հազ դրամ)	391	381	301	301

Հազ. դրամ

Այլ գործառնական ծախսեր	01/07/2018- 30/09/2018	01/01/2018- 30/09/2018	01/07/2017- 30/09/2017	01/01/2017- 30/09/2017
Վճարված տուգանքներ և տույժեր	-	141	290	439
Ինկասացիայի համար կատարված վճարումներ	86,250	258,750	86,250	258,750
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	176,085	547,588	207,226	545,178
Ֆակտորինգի գծով ծախսեր	-	-	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	180,911	532,629	152,994	446,459
Կորուստներ ակտիվների արժեզրկումից	-	-	-	-
Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամին հատկացումներ	53,115	158,990	43,313	121,459
Այլ ծախսեր	99,233	275,787	91,818	243,151
Ընդամենը	595,594	1,773,885	581,891	1,615,436

Այլ գործառնական ծախսեր ծանոթագրության այլ ծախսեր տողում հիմնականում արտացոլված են VISA վճարահաշվարկային համակարգին անդամագրվելու համար սահմանված եռամսյակային վճարները, ինչպես նաև վճարային պլաստիկ քարտերի ձեռքբերման համար կատարված ծախսերը:

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Տանրագրություն 11. "Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)"

Հազ. դրամ

Շահութահարկի գծով ծախս	01/07/2018-30/09/2018	01/01/2018-30/09/2018	01/07/2017-30/09/2017	01/01/2017-30/09/2017
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	302,872	585,000	132,488	203,576
Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված՝ նախորդ ժամա նախաշրջանների ընթացիկ հարկի ճշտումներ	-	(20,410)	(5,273)	(55,692)
Նետաձգված հարկի գծով ծախս	(58,085)	(101,393)	30,361	12,940
Ընդամենը	244,787	463,197	157,576	160,824

	01/07/2018-30/09/2018	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	01/01/2018-30/09/2018	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	01/07/2017-30/09/2017	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	01/01/2017-30/09/2017	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)
Շահույթ մինչև հաղորդում	910,220		2,082,252		971,551		1,140,362	
Շահութահարկ դրույթաչափով	182,044	20	416,450	20	194,310	20	228,072	20
Չհանձնող եկամուտներ			(2,736)	(0.56)				
Չմատչելի ծախսեր	61,081	6.71	80,827	3.88	(20,052)	(2.06)	20,686	1.81
Բազասական/դրական փոխադրեցանի տարբերություն	4,757	0.52	(2,057)	(8.31)	(5,298)	(0.55)	(23,023)	(2.02)
Այլ վերականգնումներ/հոգսեր								
Նախորդ տարվա հաշվարկված հարկային ծախսի ճշտում			(20,410)	(0.98)	(5,273)	-	(55,692)	(4.88)
Այլ արտոնություններ	(3,095)	(0.34)	(8,877)	(0.43)	(6,111)		(9,219)	(0.81)
Շահութահարկի գծով ծախս	244,787	26.89	463,197	22.25	157,576	16.22	160,824	14

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով նետաձգված հարկի հաշվարկը

Հազ. դրամ

	Մնացորդ նախորդ ժամանակաշրջանի դրույթամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Մեկնական կապիտալով ճանաչված	Մնացորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի դրույթամբ
Նետաձգված հարկային անսահման, առ թվում՝	156,297	65,293	-	257,800
Հիմնական միջոցների գծով	4,221	1,451		5,672
Այլ պարտավորություններ	127,121	40,311		167,432
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով	24,955	23,531		48,486
Արժեթղթեր			36,210	36,210
Նետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	(1,252,303)	36,100	25,147	(1,191,056)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով սահմանող արժեթղթեր	(382,820)		16,348	(366,472)
Հիմնական միջոցների վերականգնումներ գծով	(789,441)	10,602	4,283	(774,556)
Սնորհիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	(194)	194		-
Պարանական պարտավորություններ	(45,881)	29,269		(16,612)
Պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(33,967)	551		(33,416)
Նետաձգված հարկի ուղղում, որը առաջացել է ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման արդյունքում	-	(4,516)	4,516	-
Գուտ նետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	(1,096,006)	101,393	25,147	(933,256)

Տանրագրություն 12. "Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ"

Հազ. դրամ

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	01/07/2018-30/09/2018	01/01/2018-30/09/2018	01/07/2017-30/09/2017	01/01/2017-30/09/2017
Հաշվետու ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ հարկումից հետո	665,433	1,619,048	813,975	979,538
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով				
Մոփորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ (վնաս)	516,003	953,614	93,440	165,563
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	2,052,533	2,052,533	1,852,533	1,852,533
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	0.25	0.46	0.05	0.09

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթի կամ վնասի և այդ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվի հարաբերությունն է:

13-1. "Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում

Հազ. դրամ

Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	30/09/2018	31/12/2017
Կանխիկ դրամական միջոցներ	7,368,542	7,706,567
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	1,493,878	1,730,888
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում*	19,596,520	25,017,857
Պահուստներ ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվները	(3,559)	
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում		
Դեպոնազված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում**	786,500	1,520,000
Այլ պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	29,241,881	35,975,312

* Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում տողում արտացոլված են ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն բանկի ներգրավված միջոցների դիմաց հաշվարկված պարտադիր պահուստավորման միջոցները:

** Դեպոնազված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում տողում արտացոլված են ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնազված միջոցները:

13-2. "Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ", որոնք ներառվում են դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում

Հազ. դրամ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	30/09/2018	31/12/2017
Կանխիկ դրամական միջոցներ և կանխիկին հավասարեցված վճարային փաստաթղթեր	8,862,420	9,437,455
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	19,596,520	25,017,857
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում		
Թղթակցային հաշիվներ ռեզիդենտ բանկերում	13,230	9,633
Թղթակցային հաշիվներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	1,738,716	1,359,884
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	30,210,886	35,824,829

Ծանոթագրություն 14. "Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ"

Հազ. դրամ

Ընթացիկ հաշիվներ	30/09/2018	31/12/2017
ՀՀ բանկերում	13,800	9,633
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	1,311,785	549,134
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից զածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	426,893	810,434
Հաշվեգրված տոկոսներ	38	318
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(192)	
Ընդամենը	1,752,324	1,369,519
ՀՀ բանկերում՝		
Վարկեր և ավանդներ	1,013,691	6,343,868
Ռեպո (հետզնման) պայմանագրեր		
Այլ	165,161	255,982
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում		
Վարկեր և ավանդներ		
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից զածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում		
Այլ	163,000	399,882
Հաշվեգրված տոկոսներ	535	2,763
Ընդամենը	1,342,387	7,002,495
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(99)	
Զուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	3,094,612	8,372,014

Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ	30/09/2018	31/12/2017
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
Վարկեր և ավանդներ	4,091,816	3,851,953
Ռեպո (հետզնման) պայմանագրեր	5,308,465	4,290,108
Այլ	77,781	124,641
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
Այլ		
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից զածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում		
Այլ	719,141	525,273
Հաշվեգրված տոկոսներ	26,488	18,760
Ընդամենը	10,223,691	8,810,735
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(8,062)	(5,758)
Զուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	10,215,629	8,804,977
Զուտ պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,310,241	17,176,991

**31.12.2017թ. և 30.09.2018.թ. ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ այլ պահանջների տողում համապատասխանաբար ներառված են "Visa international" կազմակերպությունում ներդրված 112.047 ԱՄՆ դոլար (31.12.2017թ.-ին 53.869 հազ.ՀՀ դրամ, 30.09.2018թ-ին 54.086 հազ.դրամ), "Արմենիան Քարդ" ՓԲԸ-ում ներդրված 147.014 ԱՄՆ դոլար (31.12.2017թ.-ին՝ 70.772 հազ. ՀՀ դրամ, 30.09.2018թ-ին 77.781 հազ.դրամ) գումարներով ապահովագրական դեպոզիտները, ինչպես նաև վճարահաշվարկային համակարգերի նկատմամբ առաջացած դեբիտորական գումարները::

Ծանոթագրություն 15. "Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ"

Հազ. դրամ

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	30/09/2018	31/12/2017
Ածանցյալ գործիքներ		
Ֆորվարդ		
Սվոպ	41,019	
Ընդամենը	41,019	-

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)

Ծանոթագրություն 16. "Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ"

Հազ. դրամ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	30/09/2018	31/12/2017
Վարկեր, այդ թվում՝	118,607,620	94,533,268
Հիփոթեքային	7,424,999	6,436,464
Վարկային քարտեր	14,516,666	10,514,788
Ֆակտորինգ		
Հետ գնման պայմանագրերով		
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	850,046	773,618
Ընդամենը վարկեր	133,974,332	105,821,674
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(1,656,648)	(1,605,120)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	132,317,684	104,216,554

Հազ. դրամ

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	30/09/2018	31/12/2017
Պետական ձեռնարկություններ	320,328	601,881
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	66,182,461	51,729,388
խոշոր ձեռնարկություններ	35,722,465	25,887,334
փոքր և միջին ձեռնարկություններ	30,459,996	25,842,054
այդ թվում բիզնես քարտեր	153,535	62,710
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	58,886,721	48,605,916
սպառողական վարկեր	35,992,992	29,409,643
հիփոթեքային վարկեր	7,424,999	6,436,464
վարկային քարտեր	14,326,775	10,452,078
Անհատ ձեռնարկատերեր	7,734,776	4,110,871
Հաշվեգրված տոկոսներ	850,046	773,618
Ընդամենը վարկեր	133,974,332	105,821,674
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների պահուստ/ծանոթագրություն 7/	(1,656,648)	(1,605,120)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	132,317,684	104,216,554

Հազ դրամ

Վարկային պարտավորություններ 20 խոշոր վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձաց գծով /առանց հաշվի առնելու պահուստը/	30/09/2018	31/12/2017
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	49,130,591	41,196,154
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	4,568,440	17,023,207
Ընդամենը	53,699,031	58,219,361

Միջազգային ծրագրերով վարկային ներդրումներ	30/09/2018	
	Մնացորդ հազ դրամ	քանակ
ADB/TFP/IBA/Ասիական Ջարգացման Բանկ	472,691	9
ADB/TFP/RCA/Ասիական Ջարգացման Բանկ	108,989	5
BlueOrchard/MSE/Բլյու Օրչարդ	1,669,557	58
DEG/SME/ԴԵԳ	2,878,258	100
EBRD/WiB/Վերակառուցման և Ջարգացման Եվրոպական Բանկ	647,591	62
FINSCA/MSE/Ֆինսեպիկ Ես Սի Ել	277,930	18
GAF/ KfW /ENERGY	52,895	5
GAF/KfW/SME	5,802,928	613
GAF/KfW/SME/ENERGY	435,128	40
GLS_AI_MFF/ME/ՋԻԷԼԵՍ ՕԼԹԸՐՆԸԹԻՎ ԻՆՎԵՍՏՄԵՆՏՍ - ՄԻԿՐՈՖԻՆԱՆՁՖՈՆԴՍ	78,335	89
INCOFINCVBA/MSE/ ԻՆԿՈՖԻՆ	665,203	8
MSMEBondsSA/MSME/ՄԻԿՐՈ, ՓՈՔՐ և ՄԻՋԻՆ ԷՆԹԵՐՓՐԱՅՁԻԶ ԲՈՆԴՁ ԷՍ ԷՅ	774,282	28
SICAV-SIF/ME1/Սիմբիոտիկա-Գլոբլ ֆայնենշյու Ինվյուսթմենտ ֆանդ	716,102	162
SICAV-SIF/ME2/Սիմբիոտիկա-ԷսԻԲԻ IV Մայկրոֆայնենս ֆանդ	5,206	2
Ընդամենը	14,585,095	1,199

Վարկային ներդրումներ	31/12/2017	
	Մնացորդ հազ դրամ	քանակ
ԳՀՀ միկրո և փոքր մասնավոր ձեռնարկությունների վարկային ծրագիր	4,263,713	407
ԳՀՀ "Վերականգնվող Էներգիայի Ջարգացում" ծրագիր	66,442	1
ՎՋԵԲ միկր, փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորման ծրագիր /EBRD MSME/	28,358	7
Atlantic Forfaitierungs AG վարկային ծրագիր	34,456	1
Ասիական զարգացման բանկի առևտրի ֆինանսավորման ծրագիր		
ADB/TFP/IBA/RCA	292,012	8
Բլյու Օրչարդ ՓՄՁ ծրագիր	2,056,537	69
MSMEBondsSA/MSME	917,051	30
Հիփոթեքային վարկեր` այդ թվում	13,904	6
ԳՀՀ	13,904	6
Ընդամենը	7,672,473	529

Հազ. դրամ

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների բացվածք ըստ վարկավորման ոլորտների(առանց հաշվի առնելու վարկերի հնարավոր կորսուտների գծով պահուստները)	30/09/2018	Տոկոսային հարաբերությունը	31/12/2017	Տոկոսային հարաբերությունը
Արդյունաբերություն	28,172,238	21.03	17,376,611	16.42
Գյուղատնտեսություն	1,127,001	0.84	942,959	0.89
Շինարարություն	8,278,369	6.18	6,520,193	6.16

Տրանսպորտ և կապ	663,884	0.50	443,497	0.42
Առևտուր	21,563,634	16.10	16,555,614	15.64
Սպառողական	50,628,596	37.79	41,531,676	39.25
Հիփոթեքային վարկեր	7,461,561	5.57	6,468,965	6.11
Սպասարկման ոլորտ	11,162,528	8.33	11,372,761	10.75
Այլ	4,916,522	3.67	4,609,398	4.36
Ընդամենը	133,974,333	100	105,821,674	100

Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը	30/09/2018	Տոկոսային հարաբերություն	31/12/2017	Տոկոսային հարաբերություն
ՀՀ ռեզիդենտներ	131,346,771	99.27	103,410,682	99
Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ	88,731	0.07	-	-
Իտալիա	88,731		-	-
ԲԲԲ-/Բաա3/-ից գածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների	32,136	0.02	32,254	0.03
Ռուսաստան	32,136		32,254	0.03
Հաշվեգրված տոկոսներ	850,046	0.64	773,618	0.74
Ընդամենը	132,317,684	100	104,216,554	100

Տանոթագրություն 16. "Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ"

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների կառուցվածքը ըստ դասակարգման փուլերի //FRS 9/	Փուլ 1 /Չարժեզրկված և մինչև 30օր ժամկետանց/		Փուլ 2 /31-90օր ժամկետանց/		Փուլ 3 /90 օրից ավել ժամկետանց/	
	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ
	Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	66,276,966	800,984	27,579	14,156	708,256
այդ թվում ոչ ռեզիդենտներին	89,173	9				
Ֆիզիկական և անհատ ձեռներեցիներին տրված վարկեր	66,590,660	407,502	179,131	47,322	191,739	116,002
այդ թվում ոչ ռեզիդենտներին	32,346	110				
Ընդամենը	132,867,626	1,208,486	206,711	61,478	899,995	386,684

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի, փոխառությունների և արժեզրկման պահուստների բացվածք ըստ ռեզիդենտի մոդելի ճյուղերի	Փուլ 1 /Չարժեզրկված և մինչև 30օր ժամկետանց/		Փուլ 2 /31-90օր ժամկետանց/		Փուլ 3 /90 օրից ավել ժամկետանց/	
	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ
	Գյուղատնտեսություն	1,127,224	1,155	140,32	37	
Արդյունաբերություն	32,340,201.85	978,681.54	31,724.43	16,284	722,197.16	271,672.64
Մյառողական	50,273,405.11	171,371.54	138,633.24	37,130.62	176,244.53	114,079.10
Հիփոթեք	7,064,627.10	31,421.72	36,212.57	8,026.94	913.12	913.12
Այլ	42,062,168.54	25,856.41			640.01	19.20
Ընդամենը	132,867,626.29	1,208,486.12	206,710.55	61,478.13	899,994.81	386,684.06

Տանթագրություն 17. "Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ"

Պետական արժեթղթեր	Հազ. դրամ	
	30/09/2018	31/12/2017
Պետական գանձապետական պարտատոմսեր	1,970,735	1,532,076
Պետական գանձապետական պարտատոմսերի պահուստ		
Ընդամենը	1,970,735	1,532,076

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	Հազ. դրամ			
	30/09/2018		31/12/2017	
	ցուցակված	յցուցակված	ցուցակված	յցուցակված
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	1,080,679		419,621	
Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
Կապիտալի գործիքներ		83,971		83,971
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	1,080,679	83,971	419,621	83,971
ՀՀ ոչ պետական արժեթղթերում ներդրումներ (ինարավոր կորուստների պահուստ)				(4,691)
Զուտ ներդրումներ ՀՀ ոչ պետական արժեթղթերում ներդրումներ	1,080,679	83,971	419,621	79,280

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	Հազ. դրամ			
	30/09/2018		31/12/2017	
	ցուցակված	յցուցակված	ցուցակված	յցուցակված
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
Կապիտալի գործիքներ		5,798		5,114
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	-	5,798	-	5,114
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	3,051,414	89,769	1,951,697	84,394

Այլ սնձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումները 30.06.2018թ.-ի դրությամբ

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը %
S.W.I.F.T	Հեռահաղորդակցության ծառայություններ	Բելգիա	13/09/1996	5,798	-
ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՔԱՐԴ ՓԲԸ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	ՀՀ	22/02/2000	60,716	6.20
ԱՔՈԱ ՔՐԵԴԻՏ ՌԵՓՈՐԹԻՆԳ ՓԲԸ	Տեղեկատվական ծառայություններ	ՀՀ	23/06/2006	23,255	4.58
Ընդամենը				89,769	

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների (բացառությամբ կապիտալի գործիքներում ներդրումների) հաշվեկշռային և իրական արժեքները համապատասխանում են իրար:

Ներդրումները կապիտալի գործիքներում ՀՀ-ում չեն գնանշվում որևէ բորսայում և ունեն սահմանափակ շուկա: Այդ գործիքների իրական արժեքը ճշգրտորեն որոշելու համար բացակայում են որոշակի ընդունելի սկզբունքներ ու մեթոդներ, և հետևաբար այդ արժեթղթերը հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանձն արժեքի կամ գծով պահուստի գումարը:

Տանթագրություն 17.1 "Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր"

Ակտիվ	Հազ. դրամ	
	30/09/2018	31/12/2017
Ընդամենը գրավադրված արժեթղթեր	17,715,782	21,110,686
Այդ թվում		
Սեփական գրավադրված արժեթղթեր	16,476,121	19,619,097
Ռեպո համաձայնագրով ձեռք բերված գրավադրված արժեթղթեր	1,239,661	1,491,589
Գրավադրված արժեթղթերի պահուստ		
Ընդամենը	16,476,121	19,619,097
Ռեպո համաձայնագրով ներգրավված միջոցներ	17,040,070	20,511,989

Տանթագրություն 18. "Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ"

	30/09/2018	31/12/2017
ՀՀ բանկեր		49,618
Ընդամենը	-	49,618

Տանթագրություն 19. "Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 20. "Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ"

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	Հոդ, շենքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Փոխադրա-միջոցներ	Այլ հիմն.միջոցներ	Հիմն.միջ.գծով կապ. ներդ.	Վարձակ.հիմն.միջ. գծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Հիմնական միջոցների մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2017	7,126,524	2,396,989	714,558	1,937,762	397,652	262,074	12,835,559
Ավելացում	270,101	133,425	73,371	280,442	479,379	110,528	1,347,246
Օտարում	(337,855)		(69,258)				(407,113)
Վերախմբավորում	256,036			1,058	(257,094)		-
Վերագնահատում*	(21,449)						(21,449)
Դուրսգրում**		(7,517)					(7,517)
Հիմնական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30/09/2018	7,293,357	2,522,897	718,671	2,219,262	619,937	372,602	13,746,726
Կուտակված մաշվածության մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2017	290,587	1,672,351	218,791	1,275,674	-	73,459	3,530,862
Ավելացում	134,654	163,526	64,968	120,161		13,218	496,527
Օտարում	(3,022)		(28,025)				(31,047)
Դուրսգրում		(7,517)					(7,517)
Կուտակված մաշվածության մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30/09/2018	422,219	1,828,360	255,734	1,395,835	-	86,677	3,988,825
Զուտ հաշվեկշռային արժեք							-
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	6,871,138	694,537	462,937	823,427	619,937	285,925	9,757,901
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	6,835,937	724,638	495,767	662,088	397,652	188,615	9,304,697

*Հիմնական միջոցների վերագնահատումը կատարվել է անկախ գնահատողի կողմից շուկայական արժեքի հիման վրա: կազմել է 4,087,137 հազ. դրամ, հետաձգված հարկային պարտավորությունը՝ 817,427 հազ.դրամ: 3,269,710 հազ. դրամ հաշվառվել է կապիտալի բաժնի վեազնահատման պահուստ հոդվածում:

Վերագնահատման դրական արդյունքը

Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Հեղինակային իրավունքներ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ոչ նյութական ակտիվ. գծով կապիտալ ներդրումներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Ոչ նյութական ակտիվների մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2017	189,208	314,114	50	51,661	-	555,033
Ավելացում	49,679	65,373	130			115,182
Օտարում						-
Դուրսգրում		(338)				(338)
Ոչ նյութական ակտիվների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30/09/2018	238,887	379,149	180	51,661	-	669,877
Ոչ նյութական ակտիվների կուտակված մաշվածության մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2017	75,630	124,273	45	33,966	-	233,914
Ավելացում	11,405	22,439	4	2,253		36,101
Օտարում						-
Դուրսգրում		(338)				(338)
Ոչ նյութական ակտիվների կուտակված մաշվածության մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30/09/2018	87,035	146,374	49	36,219	-	269,677
Զուտ հաշվեկշռային արժեք						
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	151,852	232,775	131	15,442	-	400,200
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	113,578	189,841	5	17,695	-	321,119

30.09.2018թ. դրությամբ 245889 հազ. դրամ ընդհանուր գումարով շահագործումից դուրս հիմնական միջոցներ հանձնվել են շահագործման:

30.09.2018թ. դրությամբ բանկն ունի ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվ՝ նոր Գործառնական օր» ծրագիր, սկզբնական արժեքը՝ 750 հազ.դրամ ամորտիզացիան 750 հազ.դրամ, մնացորդային արժեքը 0 դրամ:

Ծանոթագրություն 21. "Այլ ակտիվներ"

Հազ. դրամ

Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	30/09/2018	31/12/2017
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	33,806	92,157
Ընդամենը	33,806	92,157
Բանկային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ(ծանոթ. 7)	(338)	(931)
Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գուտ գումարներ	33,468	91,226
Ղեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ		
Ղեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	53	123
Ղեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով		
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	49	114
Կանխավճարներ մատակարարներին	601,307	919,660
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	3,591	1,033
Այլ ղեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	50,375	57,381
Ընդամենը	655,375	978,311
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(8,175)	(9,786)
Ընդամենը	647,200	968,525
Այլ ակտիվներ		
Պահեստ	269,440	292,446
Բռնագանձված գրավ և վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	680,605	283,961
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	433,903	245,128
Այլ ակտիվներ	55,249	133,602
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(4,892)	(4,923)
Ընդամենը	1,434,305	950,214
Ընդամենը այլ ակտիվներ	2,114,973	2,009,965

Ծանոթագրություն 22. "Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ"

Հազ. դրամ

Ընթացիկ հաշիվներ	30/09/2018	31/12/2017
ՀՀ բանկերի	18,618	16,931
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի		
BBB-(Baa3)-ից գածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի	2,590	2,036
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը	21,208	18,967
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ		
ՀՀ կենտրոնական բանկ		
Վարկեր	5,960,416	4,384,002
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	11,699,999	
Այլ		
ՀՀ բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ	6,505,619	3,143,835
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	5,325,822	19,504,356
Այլ	53,238	
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ		
Այլ		
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ	381,039	2,063,894
Այլ	58,972	51,482
Հաշվեգրված տոկոսներ	147,024	53,855
Ընդամենը	30,132,129	29,201,424
Ֆինանսական կազմակերպություններ		
Ընթացիկ հաշիվներ	840,103	589,927
Վարկեր և ավանդներ	33,311,450	28,614,348
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	
Այլ	19,219	51,504
Հաշվեգրված տոկոսներ	966,248	561,087
Ընդամենը	35,137,020	29,816,866
Ընդամենը պահանջներ բանկերի և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	65,290,357	59,037,257

Ներկայացնում ենք ՀՀ կենտրոնական բանկից ստացված վարկերում ներառված միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից տարբեր ծրագրերի շրջանակներում իրականացվող վարկավորման գումարները և դրանց գծով հաշվեգրված տոկոսների գումարները:

Հազ. դրամ

Ծրագիր	30/09/2018		31/12/2017	
	Վարկավորման գումար	Հաշվեգրված տոկոս	Վարկավորման գումար	Հաշվեգրված տոկոս
ԳՀՀ /Գերմանահայկական հիմնադրամի "Հիփոթեքային վարկավորման" ծրագիր			5,667	23
ԳՀՀ /Գերմանահայկական հիմնադրամի միկրո և փոքր բիզնեսի զարգացման ծրագիր	5,698,190	117,296	4,123,694	10,999
ԳՀՀ "Վերականգնվող էներգիայի Զարգացում" ծրագիր	255,738	5,516	79,730	2,187
ԳՀՀ "Ֆինանսական միջոցների հասանելիությունը ՓՄՁ-ների համար" ծրագիր	6,487	89	174,912	730
Ընդամենը	5,960,415	122,901	4,384,003	13,939

Օանդագրություն 23. "Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ"

Հազ. դրամ

ՀՀ Կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ	30/09/2018	31/12/2017
Վարկեր		
Այլ	16,192	13,686
Հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը	16,192	13,686

ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	30/09/2018	31/12/2017
Ընթացիկ հաշիվներ	22,593,622	19,819,695
Ժամկետային ավանդներ	10,126,190	9,779,836
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	991,303
Այլ	459,456	49,102
Հաշվարկված տոկոսներ	249,875	87,663
Ընդամենը	33,429,143	30,727,599

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	30/09/2018	31/12/2017
Ընթացիկ հաշիվներ	1,412,517	1,776,082
Այլ	116	50,833
Հաշվարկված տոկոսներ	34	199
Ընդամենը	1,412,667	1,827,114

ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ	30/09/2018	31/12/2017
Ընթացիկ հաշիվներ	457,056	390,186
Ժամկետային ավանդներ	-	-
Այլ	5,846	3,935
Հաշվարկված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	462,902	394,121

ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	30/09/2018	31/12/2017
Ընթացիկ հաշիվներ	15,463,710	15,027,161
Ժամկետային ավանդներ	44,327,746	40,132,867
Այլ	762,065	607,271
Հաշվարկված տոկոսներ	718,925	489,252
Ընդամենը	61,272,446	56,256,551

Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	30/09/2018	31/12/2017
Ընթացիկ հաշիվներ	926,303	807,161
Ժամկետային ավանդներ	2,861,495	2,609,284
Այլ	31,977	54,773
Հաշվարկված տոկոսներ	24,724	19,460
Ընդամենը	3,844,499	3,490,678
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	100,437,849	92,709,749

30.09.2018թ. դրությամբ պարտավորությունների ապահովման միջոց հանդիսացող դրամական միջոցներ 2.062.036 հազ. ՀՀ դրամ
30.09.2018թ. դատարանի որոշմամբ և հարկային մարմինների կողմից ստեղծված գումար 360.962 հազ. դրամ:

Օանդագրություն 23.1 "Ստորադաս փոխառություն"

Բանկը բաժնետիրոջից ներգրավվել է 3.354.905 հազ. դրամ ստորադաս փոխառություն, որն ամբողջությամբ մասնակցում է բանկի նորմատիվային լրացուցիչ կապիտալի հաշվարկին:

Օանդագրություն 24. "Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր"

	30/09/2018	31/12/2017
Բանկի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր	2,057,017	1,068,764
Ընդամենը	2,057,017	1,068,764

Ծանոթագրություն 25. "Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն"

Հազ. դրամ

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	30/09/2018	31/12/2017
Ածանցյալ գործիքներ		
Սվովի	1,376	7,706
Ֆորվարդ		
այլ	718	
Ընդամենը	2,094	7,706

Ծանոթագրություն 26. "Վճարվելիք գումարներ"

Հազ. դրամ

Վճարվելիք գումարներ	30/09/2018	31/12/2017
Շահաբաժիններ	238,221	104,911
Ավանդների ապահովագրության գծով պարտավորություն	53,115	50,773
Ընդամենը	291,336	155,684

Ծանոթագրություն 27. "Այլ պարտավորություններ"

Հազ. դրամ

Այլ պարտավորություններ	30/09/2018	31/12/2017
Ոչ ռեզիդենտի շահութահարկի գծով	37,061	27,685
ԱԱՀ-ի գծով	56,213	1,605
Այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	112,821	168,334
Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի գծով	761,297	558,840
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	75,920	77,031
Այլ պարտավորություններ	77,839	82,690
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	1,121,151	916,185

Ծանոթագրություն 28. "Կանոնադրական կապիտալ"

Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 16,708,745 հազ. դրամ, այն ներառում է 1,852,533 հատ սովորական բաժնետոմս 7400 դրամ անվանական արժեքով և 200,000 հատ արտոնյալ բաժնետոմս 15,000 դրամ անվանական արժեքով: Էմիսիոն եկամուտը կազմում է 33,438 հազ.դրամ:

Ներկայացնում ենք հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ նշանակալից մասնակիցների վերաբերյալ տեղեկություններ.

Հազ. դրամ

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
Սուրբիսայան Սարիբեկ Այբերտի	3,882,921	23.24	
Սուրբիսայան Խաչատուր Այբերտի	3,733,187	22.35	
Սուրբիսայան Էդուարդ Այբերտի	2,660,901	15.92	
Սուրբիսայան Ռոբերտ Այբերտի	2,262,221	13.54	

Արտոնյալ բաժնետոմս ունեցող բաժնետերերն իրավունք ունեն

ա/ մասնակցել Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովին՝ իրենց պատկանող արտոնյալ բաժնետոմսերի քանակին և անվանական արժեքին համապատասխան ձայների քանակով՝ օրենքով և բանկի կանոնադրությամբ սահմանված դեպքերում:

բ/ ստանալ եռամսյակային վճարներ(շահութաբաժիններ),գ/ ստանալ Բանկի գործունեության վերաբերյալ օրենքով սահմանված ցանկացած տեղեկատվություն,

դ/ ստանալ Բանկի գույքի իր հասանելիք մասը Բանկի լուծարման դեպքում:

Ծանոթագրություն 29. "Մեփական կապիտալի այլ տարրեր"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 30. "Պահուստներ, պայմանական դեպքեր և պոտենցիալ պարտավորություններ

Բանկի իրավական պարտավորությունները 30.09.2018թ. դրությամբ առկա չեն այնպիսի իրավական պարտավորություններ, որոնց գծով բանկը իրականացրել է պահուստավորում: Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում:

Բանկի հարկային պարտավորությունները 30.09.2018թ. դրությամբ բանկն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհարժեշտություն չկա:

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները
 Հազ. դրամ

	30/09/2018	31/12/2017
Չօգտագործված վարկային գծեր	7,217,240	16,312,810
Տրամադրված երաշխիքներ	3,927,512	6,627,763
Տրամադրված ակրեդիտիվներ		
Նշված հոդվածների գծով պահուստ (ծանոթ. 7)	(28,389)	

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով

Հազ. դրամ

Նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը	Արտարժույթի համարժեք դրամով վճարման ենթակա գումարներ	ՀՀ դրամով վճարման ենթակա գումարներ
	Մինչև 1 տարի	
1-5 տարի		2,220,363
5 տարուց ավելի		15,827
Ընդամենը		2,889,839

Ծանոթագրություն 31. "Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ"

Ներկայացվող ծանոթագրության առումով բանկի հետ կապված անձինք են համարվում Բանկի ղեկավարները, բանկի բաժնետերերը և "Բանկերի և բանկային գործունեության մասին" ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով նրանց հետ կապված անձինք:

Բանկի ղեկավարներ են համարվում բանկի խորհրդի նախագահը, նրա տեղակալը և խորհրդի անդամները, գործադիր տնօրենը, նրա տեղակալները, գլխավոր հաշվապահը, նրա տեղակալը, ներքին աուդիտի ղեկավարը, նրա անդամները, բանկի տնօրինության անդամները, ինչպես նաև բանկի տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները և կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները՝ բանկի ղեկավարամենտի, վարչության, բաժնի պետերը:

Բանկի հետ կապակցված կողմերի հետ գործարքները իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Հազ. դրամ

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	30/09/2018	31/12/2017
Սկզբնական մնացորդ	4,200,138	4,022,925
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր և փոխառություններ	1,503,462	3,124,640
Բանկի բաժնետեր	259,337	334,472
Բաժնետիրոջ հետ կապված անձ	208,051	1,502,151
Բանկի ղեկավար	910,032	1,135,177
Ղեկավարի հետ կապված անձ	126,043	152,840
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր և փոխառություններ	1,689,395	2,947,427
Բանկի բաժնետեր	269,508	279,251
Բաժնետիրոջ հետ կապված անձ	501,080	1,481,377
Բանկի ղեկավար	733,084	1,087,996
Ղեկավարի հետ կապված անձ	185,723	98,802
Վերջնական մնացորդ *	4,014,205	4,200,138

Հազ. դրամ

Հոդված	30/09/2018	30/09/2017
Տոկոսային եկամուտներ	314,216	354,148

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	Հազ. դրամ	
	Ցպահանջ	Ժամկետային
Մնացորդը 31.12.2017թ	1,034,778	7,229,872
Հաշվետու ժամանակաշրջանի /2018թ-ի 9 ամիսների/ ընթացքում ստացված գումարներ այդ թվում	23,195,933	430,300
Բանկի բաժնետեր	7,049,152	1,023
Բաժնետիրոջ հետ կապված անձ	14,021,006	932
Բանկի ղեկավար	1,858,254	307,679
Ղեկավարի հետ կապված անձ	267,521	120,665
Հաշվետու ժամանակաշրջանի /2018թ-ի 9 ամիսների/ ընթացքում վճարված գումարներ այդ թվում	23,406,229	3,397,701
Բանկի բաժնետեր	7,430,967	3,000,000
Բաժնետիրոջ հետ կապված անձ	13,843,031	-
Բանկի ղեկավար	1,861,253	298,951
Ղեկավարի հետ կապված անձ	270,978	98,750
Փախարժեքային տարբերություն (+/-)	(6,130)	(10,321)
Մնացորդը 30/09/2018թ.	818,353	4,252,150
Տոկոսային ծախս 2018թ-ի 9 ամսվա կտրվածքով	109	500,535

Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	Հազ. դրամ	
	30/09/2018	30/09/2017
Բանկի խորհրդին	143,592	125,713
Աշխատավարձ	143,592	125,713
Պարգևատրում		
Բանկի գործադիր մարմնին	218,511	162,262
Աշխատավարձ	218,511	162,262
Պարգևատրում		
Բանկի ներքին աուդիտին	64,879	63,062
Աշխատավարձ	64,579	63,062
Պարգևատրում	300	
Ընդամենը	426,982	351,037

Մանրագրություն 32. "Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ"

1) վարկային ռիսկի բանկի սեփական սահմանում

Վարկային ռիսկը վարկի, հաշվարկված տոկոսի կամ դրանց մի մասի պայմանագրով սահմանված ժամկետներից ուշացման կամ անվերադարձելիության հնարավոր վտանգն է՝ պայմանավորված վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման, գրավի արժեզրկման և նման այլ պատճառներով, որի արդյունքում բանկը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել:

2) վարկային ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները

Բանկում մշակվել է վարկային ռիսկի գնահատման և կառավարման մեթոդաբանություն, որը հնարավորություն է տալիս գնահատելու վարկի ռիսկայնությունը՝ հիմնվելով համապատասխան մոդելի հաշվարկների արդյունքների վրա: Ձուգակցելով մաթեմատիկական և տնտեսագիտական հիմնավորումները՝ վարկային ռիսկի գնահատման մոդելն ապահովում է ռիսկի գնահատման համալիր մոտեցում, որի արդյունքում վերոհիշյալ մեթոդաբանությունը նպաստում է վարկի տրամադրման հիմնավորված որոշման կայացմանը՝ որպես էկզոգեն փոփոխականներ կիրառելով նաև էքսպերտային գնահատականները: Փոխառուի վարկունակության նախնական ուսումնասիրության ժամանակ բանկը բացահայտում է պոտենցիալ փոխառուի համապատասխանությունը բանկի վարկային քաղաքականությամբ սահմանված ընդհանուր չափանիշներին, որի դրական արդյունքի դեպքում կատարվում է վարկունակության գործոնների մանրամասն վերլուծություն:

3) մոդելների նկարագրությունը (առկայության դեպքում),

Ի հավելումն վերոհիշյալ մեթոդաբանության՝ վարկային ռիսկի գնահատման համար բանկում կիրառվում է նաև սթրես թեստերի մեթոդը, որը ենթադրում է դիտարկվող տարբեր շուկային սցենարների տեղի ունենալու դեպքում բանկի վնասների հաշվարկ:

Սթրես թեստերը կիրառելիս դիտարկվում են տվյալ ռիսկին վերաբերող մի շարք սցենարներ և յուրաքանչյուր սցենարի դեպքում համապատասխան մեթոդով հաշվարկվում է բանկի վնասը: Վարկային ռիսկի գնահատման նպատակով օգտագործվում են հետևյալ շուկային սցենարները.

1. դասակարգված վարկերի X%-ի չափով դուրսգրումը,
2. կասկածելի վարկերի Y%-ի դասակարգումը անհուսալի վարկերի,
3. ստանդարտ վարկերի Z%-ի դասակարգումը հսկվող վարկերի,
4. արտարժույթով ստանդարտ վարկերի U%-ի դասակարգումը հսկվող վարկերի,
5. խոշոր վարկառուի սննկացման հետևանքով վարկի անհուսալի դառնալու սցենար,
6. ընդհանուր վարկերի K%-ի դասակարգումը անհուսալի վարկերի,
7. հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների L%-ի չափով վերափոխումը հաշվեկշռային հոդվածների,
8. առաջին (բացառությամբ կասկածելի դասակարգված), երկրորդ, երրորդ և յոթերորդ սցենարների միաժամանակ հանդես գալու սցենար,

որտեղ X, Y, Z, U, K, L-ը սցենարների պարամետրերն են (1-ից 100 թվեր են):

Սթրես թեստերի կիրառման արդյունքում հաշվարկվում են նշված շուկային իրավիճակների ազդեցությունը Բանկի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի և համարժեքության Ն1 նորմատիվների վրա, ինչպես նաև նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերը, գնահատվում են նորմատիվների խախտման հնարավորությունը և չափերը, պահուստաֆոնդ փոխանցման ենթակա հավելյալ գումարի չափը:

Հաշվարկվում են հնարավոր տարբեր սցենարների դեպքում (յուրաքանչյուր սցենարի պարամետրի տարբեր արժեքների համար) պահուստաֆոնդ փոխանցման ենթակա հավելյալ գումարները, որոնք օգտագործվում են նախորդ ժամանակահատվածների տվյալների հիման վրա մշակված հավանական սցենարների վերլուծման նպատակով: Առավել հավանական սցենարների վերլուծության միջոցով գնահատվում է վարկային պորտֆելի ռիսկայնությունը և իրականացվում են ռիսկի նվազագույն մակարդակի ապահովմանն ուղղված միջոցառումներ: Բանկի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի և համարժեքության նորմատիվների վրա դասակարգված, կասկածելի, ստանդարտ և ընդհանուր վարկերի որոշակի տոկոսի դուրսգրման սցենարների ազդեցության վերլուծությունում ներառված է նաև նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերի որոշումը, որը հնարավորություն է տալիս գնահատել տվյալ օրվա դրությամբ նորմատիվների խախտման հավանականությունը (ռիսկը):

4) վարկային ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական,

Բանկը, իր վարկային պորտֆելը կառուցելիս, հաշվառում և վիճակագրություն է տանում վարկերի առանձին տեսակների կենտրոնացումների վերաբերյալ.

- ✓ ըստ տնտեսության ճյուղի,
- ✓ ըստ տարածաշրջանի,
- ✓ ըստ մեկ փոխառուի և նրա հետ փոխկապակցված անձանց,
- ✓ ըստ վարկերի ժամկետների,
- ✓ ըստ գրավների և այլն:

5) վարկային ռիսկի կարգավորումը՝ վարկային ռիսկի ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման ուղղությամբ աշխատանքները:

Բանկի որդեգրած վարկային քաղաքականությունը նպատակ է հետապնդում առավելագույնի հասցնել ներգրավված միջոցների, որպես վարկ տեղաբաշխման արդյունավետությունը՝ ապահովելով համապատասխան իրացվելիություն և ռիսկի դիվերսիֆիկացիա անհրաժեշտ եկամտաբերության պայմաններում:

Բանկի վարկային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է գործընթացը կարգավորող կանոնակարգերի և կարգերի միջոցով, որոնք սահմանում են վարկառուին ներկայացվող պահանջները, վերջինիս վարկունակությունը գնահատող համապատասխան չափանիշները, վարկի ապահովվածության գնահատումը, գրավի իրացվելիության վերլուծությունը, խոշոր վարկերի տրամադրման սահմանափակումը, արտաքին միջավայրի փոփոխությունների կանխատեսումը, վարկային մոնիտորինգը, հսկողությունը, վերահսկումը և այլն:

30/09/2018

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	29,241,882				29,241,882
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	11,293,028	447,755	1,484,149	85,309	13,310,241
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	128,982				128,982
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	41,019				41,019
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	132,196,284	32,236	89,164		132,317,684
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով սահմանվող արժեթղթեր	3,135,386		5,798		3,141,184
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ					-
Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում					-
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	16,476,120				16,476,120
Այլ ակտիվներ	32,341		1,127		33,468
Ընդամենը ակտիվներ	192,545,042	479,991	1,580,238	85,309	194,690,580
Վարկային ծիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	11,144,752				11,144,752
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	38,793,207	60,017	25,551,864	885,269	65,290,357
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	95,180,681	730,514	546,456	3,980,198	100,437,849
Ընդամենը պարտավորություններ	133,973,888	790,531	26,098,320	4,865,467	165,728,206
Զուտ դիրք	58,571,154	(310,540)	(24,518,082)	(4,780,158)	28,962,374

31.12.2017

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	35,975,312				35,975,312
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	15,151,002	1,067,036	866,862	92,091	17,176,991
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	18,356				18,356
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ					-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	104,184,466	32,088			104,216,554
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով սահմանվող արժեթղթեր	2,030,977		5,114		2,036,091
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	49,618				49,618
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	19,619,097				19,619,097
Այլ ակտիվներ	89,669		1,726		91,395
Ընդամենը ակտիվներ	177,118,497	1,099,124	873,702	92,091	179,183,414
Վարկային ծիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	22,940,572				22,940,572
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	35,127,697	42,780	23,761,122	105,658	59,037,257
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	87,391,958	1,142,813	3,793,782	381,196	92,709,749
Ընդամենը պարտավորություններ	122,519,655	1,185,593	27,554,904	486,854	151,747,006
Զուտ դիրք	54,598,842	(86,469)	(26,681,202)	(394,763)	27,436,408

ՀՀ տարածքում տեղաբաշխված վարկերը ըստ ՀՀ մարզերի տեղաբաշխվածության.

Հազ. դրամ

ՀՀ մարզեր	30/09/2018	31/12/2017
Երևան	99,419,166	80,386,839
Արագածոտն	1,441,922	1,468,600
Արարատ	3,001,883	2,250,197
Արմավիր	3,236,773	2,333,453
Գեղարքունիք	3,616,426	2,234,862
Լոռի	5,778,598	4,635,412
Կոտայք	6,988,375	4,407,069
Շիրակ	4,377,334	3,721,685
Սյունիք	2,029,318	1,164,788
Վայոց Ձոր	854,870	645,453
Տավուշ	812,222	665,049
Արցախ	760,797	303,147
Ընդամենը	132,317,684	104,216,554

Վարկային ռիսկի վերլուծություն

1) Վարկային պորտֆելի ապահովածության արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով բանկում վարկերը տրամադրվում են գրավի գնահատված արժեքի առավելագույնը 70%-80%-ի չափով և վարկի գծով հետագա մարումների դեպքում վարկ/գրավ հարաբերակցության գործակիցը նվազում է: Գրավադրվող գույքերի գնահատումը կատարվում է գնահատման թույլտվություն ունեցող մասնագիտացված անկախ գնահատող կազմակերպությունների կողմից ՀՀ դրամով, վարկերը տրամադրվում են նաև արտարժույթով: Փոխարժեքային տատանումների և ժամկետանց վարկերի պարագայում կուտակված տույժերի հաշվին վարկառուի պարտավորությունների աճի հետևանքով գրավի արժեքի անբավարարության դեպքում բանկի ռիսկերը նվազացնում է այն, որ համաձայն վարկային պայմանագրերի բանկը իրավունք ունի բավարարել իր վարկային պահանջը վարկառուի բանկային հաշվում առկա դրամական միջոցների հաշվին, որից հետո պահանջը վարկային պարտքի բռնագանձում դատական կարգով:

2) Հարկ է նշել, որ վարկային պորտֆելում չապահովված վարկերը (առանց պահուստների) 30.09.2018թ-ի դրությամբ չեն գերազանցում վարկային պորտֆելի 15.13%-ը: Չապահովված վարկերի գերակշիռ մասը կազմում են "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ-ում հաշիվների ակտիվ շարժ ունեցող հաճախորդներին տրամադրված վարկերը, որոնք ունեն կայուն դրամական հոսքեր: Մեծ տեսակարար կշիռ են կազմում նաև պլաստիկ քարտերի համար սահմանված վարկային գծերը: Այս վարկերի գծով ռիսկը փոքր է, քանի որ փոքր է մեկ հաճախորդին տրամադրվող վարկային գծերի սահմանաչափը, վարկառուները ապահովված են աշխատանքով, առանձին դեպքերում առկա են հեղինակավոր կազմակերպությունների երաշխավորություններ:

3) Վարկային ներդրումները 30.09.2018թ-ի դրությամբ առանց պահուստների կազմել են 133,974,332 հազ. դրամ: Փուլ 2, փուլ 3 գնացած վարկերի ծավալը 30.09.2018թ-ի դրությամբ կազմել է 448,162 հազ. դրամ:

4) Վարկային պորտֆելի պահուստավորումը համապատասխանում է ՖՀՄՍ 9-ի պահանջներին:

5) 2018թ III եռամսյակում կնքված ռեպո գործարքների ծավալը (բացառությամբ երկարաձգումների) կազմել է 110,190,456 հազ. դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում՝ 42,188,239 հազ. դրամ: Հակադարձ ռեպո գործարքների ծավալը 2018թ III եռամսյակում կազմել է 18,074,505 հազ. դրամ, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում՝ 9,376,631 հազ. դրամ:

6) "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ-ում վարկավորման գործընթացը իրականացվում է անհրաժեշտ մասնագիտական գիտելիքներով օժտված և աշխատանքային փորձ ունեցող անձնակազմի կողմից: Մասնագետների ընդունելիությունը կատարվում է մրցութային կարգով հատուկ՝ մրցութային հանձնաժողովի կողմից: Մրցույթների մասին հայտարարությունները տեղակայվում են զանգվածային լրատվության միջոցներում և բանկի ինտերնետ կայքում:

7) Վարկավորման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու և առևտրային վարկերի գծով վարկային ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով վարկային մասնագետների կողմից իրականացվում է վարկառուի ֆինանսական գործունեության մանրամասն վերլուծություն: Վերլուծության նպատակով վարկի տրամադրման ստորաբաժանումների մասնագետները այցելում են հաճախորդի գործունեության վայր, վերլուծության համար օգտվելով ինչպես առկա հաշվետու փաստաթղթերից, այնպես էլ կազմելով հաշվեկշռի, եկամուտ-ծախսերի, դրամական հոսքերի, կապիտալի շարժի սեփական տարբերակները:

Բանկի մասնագետի կողմից կազմած հաշվեկշիռը արտացոլում է իրավիճակը վերլուծության պահին՝ իրացվելի ակտիվներ /կանխիկ միջոցներ դրամարկղում, բանկային հաշիվներ, խնայողություններ/, դեբիտորական պարտքեր /ստացվելիք գումարներ, ապրանքներ ճանապարհին, կատարված կանխավճարներ/, ապրանքանյութական պաշարներ /հումք, նյութեր, կիսաֆաբրիկատներ, ապրանքներ/, հիմնական միջոցներ /հաճախորդի գործունեության հետ կապված սարքավորումներ, ավտոմեքենաներ, անշարժ գույք և այլ գույք/:

Եկամուտ - ծախսերի հաշվետվությունը կազմվում է հաշվի առնելով հաճախորդի միջին ցուցանիշները՝ իրացում /միջինացված տվյալներ/, ապրանքի կամ ծառայությունների արժեք /հումքի, նյութերի ծախս, ապրանքների ինքնարժեք/, վերադիր ծախսեր /աշխատավարձ, վարձավճար, տրանսպորտային ծախսեր, կոմունալ ծախսեր, հարկեր և այլն/, այլ եկամուտներ, այլ ծախսեր, տրամադրվելիք վարկի և տոկոսների մարումներ:

Վերլուծության ժամանակ հաշվարկվում են հաճախորդի ֆինանսական վիճակը բնութագրող այնպիսի տնտեսական ցուցանիշներն ու գործակիցները, ինչպիսիք են կապիտալի համարժեքության գործակից, իրացվելիության գործակից, շրջանառելիության գործակից, վերադիր, համախառն մարժա, մաքուր մարժա, իրացման ծավալների թույլատրելի իջեցման սահման, լրացուցիչ հաշվարկվում է նաև վարկի սպասարկման գործակից:

Վարկի գումարը տրամադրվում է միայն վարկառուի ֆինանսական վիճակը նշված ցուցանիշների համար սահմանված բանկի պահանջներին բավարարելու դեպքում, որոնք ամրագրված են վարկավորման գործընթացը սահմանող ներքին իրավական ակտերով:

Վարկավորման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով պարբերաբար իրականացվում է տրամադրված վարկերի մոնիտորինգ: Մոնիտորինգը իրականացվում է բանկի հատուկ ստորաբաժանման՝ վարկերի մոնիտորինգի բաժնի կողմից: Վարկերի ընթացիկ մոնիտորինգը անհրաժեշտության դեպքում իրականացվում է վարկային մասնագետների կողմից:

Կիրառվում է մոնիտորինգի երկու տեսակ՝

1. Փաստացի այցելությունների միջոցով մոնիտորինգ:

2. Հեռախոսային մոնիտորինգ:

Մոնիտորինգի ընթացքում բաժնի մասնագետների կողմից պարզաբանվում են հետևյալ

2. Տեղեկատվություն վարկառուի շուկայում դիրքի փոփոխության վերաբերյալ (մրցակիցներ, գնային տատանումներ, իրացում և այլն):

3. Ըստ փուլերի տրամադրվող վարկերի, ինչպես նաև գործող վարկերի առկայության դեպքում, նախքան հերթական փուլի կամ նոր վարկի տրամադրումը, իրականացվում է նախկինում տրված վարկի մոնիտորինգ (վերլուծություն):

4. Փոփոխություններ կապված մատակարարների, սպառողների կազմի, հումքի գների հետ:

5. Վարկառուի ֆինանսական վիճակը բնութագրող այլ ցուցանիշներ:

Մոնիտորինգի ընթացքում վարկի ոչ նպատակային օգտագործման կամ վարկառուի կողմից բանկին ոչ ստույգ տեղեկատվություն ներկայացման դեպքերի բացահայտման ժամանակ փուլերով տրամադրվող վարկերի դեպքում կարող է դադարեցվել հետագա վարկավորումը կամ կարող է դադարեցվել վարկային պայմանագրի գործողությունը և իրականացվել վարկի, առևտրային նպատակով տրամադրված վարկային գծի և հաշվարկված տոկոսագումարների վաղաժամկետ մարում՝ հիմք ընդունելով գրավի պայմանագրով վերապահված իրավունքները:

Գրավի գնահատումը իրականացվում է գնահատման թույլտվություն ունեցող մասնագիտացված անկախ գնահատող կազմակերպությունների կողմից: Գույքերի գնահատումը արտացոլում է շուկայում առկա իրավիճակը՝ հաշվի առնելով գույքերի գների կանխատեսումը:

Հաճախորդների հետ կնքվող վարկային և գրավի պայմանագրերում առկա է դրույթ գույքերի պարտադիր ապահովագրության վերաբերյալ:

Դուրս գրված վարկերի հավաքագրումը իրականացվում է վարկավորման և միջոցների ներգրավման վարչության խնդրահարույց վարկերի բաժնի և անվտանգության վարչության կողմից համատեղ:

8) "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ-ում վարկավորման գործընթացը ներառում է վարկային ռիսկերը հայտնաբերելու համար համապատասխան բոլոր ազդակները:

Վարկային ռիսկի կառավարումը Բանկում կատարվում է հետևյալ հիմնական ընթացակարգերով՝

1. Վարկավորվող օբյեկտի խելամիտ բացահայտման գործընթաց,
2. Վարկային փաստաթղթերի ստանդարտ փաթեթի հավաքագրում,
3. Վարկերի մոնիտորինգ,
4. Պրոբլեմային վարկերի մարման գործընթաց:

Վերոնշյալ գործընթացների արդյունքում բացահայտվում և գնահատվում է փոխառուի իրավունակությունը, վարկի նպատակը, փոխառուի վարկունակությունը և վարկի մարման աղբյուրները, փոխառուի հետ կապված անձանց գծով առկա ռիսկերի բացահայտում, փոխառուի վարկային պատմությունը, ձեռնարկատիրական գործունեություն ծավալելու փորձառությունը, դիրքը շուկայում, գրավի առարկայի համապատասխանությունը:

Վերոնշյալ գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը նպաստում է նաև այն, որ բանկի կողմից վարկավորվող հաճախորդների գործունեությունը շատ դեպքերում փոխկապակցված է և բանկը հնարավորություն է ունենում ստուգելու հաճախորդի կողմից ներկայացվող տեղեկատվության ճշգրտությունը՝ նրա հետ առնչվող /մատակարար, գնորդ կամ մրցակից հանդիսացող/ հաճախորդի կողմից ներկայացված տեղեկատվության հետ համեմատելու միջոցով:

Շուկայական ռիսկ

1) շուկայական ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Շուկայական ռիսկը արտարժութային, տոկոսադրույքի և գնային ռիսկն է, որը հետևանք է համապատասխանաբար՝ փոխարժեքի, տոկոսադրույքների և կապիտալի գործիքների գների տատանման:

2) շուկայական ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկի և դիրքերի կառավարման արդյունավետության գնահատում:

Արտարժույթային ռիսկի գնահատման VAR մոդելի հաշվարկներն իրականացվում են օրական կտրվածքով, որոնց համար հիմք են հանդիսանում արտարժույթների փոխարժեքների նախորդ ժամանակահատվածի տվյալների ժամանակային շարքերը և արտարժույթային դիրքերի վերաբերյալ տվյալները: Որպես առանձին արտարժույթային դիրքի գծով ռիսկի բնութագրիչ դիտվում է առաջիկա մեկ (տաս) օրվա համար փոխարժեքների տատանման հետևանքով վերագնահատման վնասի հնարավոր առավելագույն մեծությունը տրված հուսալիության մակարդակի պայմաններում: Մոդելի հաշվարկներն իրականացվել են 99% հուսալիության մակարդակի պայմաններում: Մոդելի շրջանակներում հաշվարկվում է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների կոռելյացիոն մատրիցը, որի հիման վրա իրականացվում է արտարժույթային դիրքերից առաջացող հնարավոր առավելագույն ընդհանուր վնասի (արտարժույթային ակտիվների և պարտավորությունների փաթեթի ռիսկի) գնահատում:

Հաշվետու եռամսյակի արդյունքներով միջին օրական հնարավոր առավելագույն վնասն (արտարժույթային ռիսկը) ըստ առանձին արտարժույթային դիրքերի և արտարժույթային ակտիվների և պարտավորությունների փաթեթի, 99% հուսալիության պայմաններում կազմել է.

Հազ. դրամ

Հաշվետու ժամանակաշրջան	USD	GBP	EUR	CHF	KZT	AED	RUB	GEL	XAU	Համահասն VAR
2018թ. II եռ.	316.92	178.10	156.15	173.10	22.12	1.89	548.81	208.37	4.29	812.57
2018թ. III եռ.	484.21	272.86	218.83	326.43	20.10	1.99	720.79	129.14	5.31	1,145.31
աճ/նվազում	167.29	94.75	62.68	153.33	-2.01	0.10	171.98	-79.23	1.02	332.74

**Ներկայացվում է բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.
30/09/2018**

Հազ. դրամ

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ Կենտրոնական բանկում	15,070,722	13,069,392	1,101,768	29,241,882
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշատուամեն	443	128,539	-	128,982
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	6,032,078	6,979,435	298,728	13,310,241
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	41,019			41,019
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	64,004,223	68,296,691	16,771	132,317,684
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով սպիտո ֆին. ակտիվներ	2,482,741	658,443		3,141,184
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	-			-
Հետզման պայմանագրով գրավադրված արժեթղթեր	16,476,120	-	-	16,476,120
Այլ ակտիվներ	27,897	5,545	26	33,468
Ընդամենը ակտիվներ	104,135,243	89,138,045	1,417,293	194,690,581
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	35,117,167	30,128,031	45,159	65,290,357
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	43,774,790	55,151,750	1,511,309	100,437,849
Ստորադաս փոխառություն	705,592	2,669,855		3,375,447
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	103,063	1,953,954		2,057,017
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	2,094	-		2,094
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	272,587			272,587
Վճարվելիք գումարներ	291,336			291,336
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	933,256			933,256
Այլ պարտավորություններ	1,049,801	70,298	1,052	1,121,151
Ընդամենը պարտավորություններ	82,249,686	89,973,888	1,557,520	173,781,094
Զուտ ռիսկ	21,885,557	(835,843)	(140,227)	20,909,487

31/12/2017

Հազ. դրամ

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ Կենտրոնական բանկում	17,018,221	18,123,695	833,396	35,975,312
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշատուամեն	443	17,913	-	18,356
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	4,310,025	12,141,328	725,638	17,176,991
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ				-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	54,195,056	50,020,020	1,478	104,216,554
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով սպիտո ֆին. ակտիվներ	1,937,530	98,561	-	2,036,091
Ներդրումներ մեծահասակ անձանց կանոնադրական կապիտալում		49,618		49,618
Հետզման պայմանագրով գրավադրված արժեթղթեր	19,619,097	-	-	19,619,097
Այլ ակտիվներ	44,147	47,012	236	91,395
Ընդամենը ակտիվներ	97,124,519	80,498,147	1,560,748	179,183,414
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	34,826,526	23,923,001	287,730	59,037,257
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	39,344,226	52,057,407	1,308,116	92,709,749
Ստորադաս փոխառություն	3,731,222	2,678,379		6,409,601
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	100,100	968,664		1,068,764
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	7,706			7,706
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	373,529			373,529
Վճարվելիք գումարներ	155,684			155,684
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	1,096,003			1,096,003
Այլ պարտավորություններ	814,964	71,140	30,081	916,185
Ընդամենը պարտավորություններ	80,449,960	79,698,591	1,625,927	160,858,293
Զուտ ռիսկ	16,674,559	799,556	(65,179)	17,408,936

* "I խմբի արտարժույթի" կազմը հետևյալն է. ԱՄՆ դոլար, Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ, Եվրո, Շվեյցարական ֆրանկ, Ոսկու ստանդարտացված ձուլակտոր և Մետաղական հաշիվ

** "II խմբի արտարժույթի" կազմը հետևյալն է. ՌԴ ռուբլի, KZT, Վրացական լարի, ՄԱԷ դիրխամ:

Տոկոսադրույթի ռիսկ

Տոկոսադրույթի փոփոխման ռիսկի գնահատում:

Դիսքալամսի վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ բանկի 2018թ. III եռամսյակի միջին կուտակային դիսքալանդ (տոկոսադրույթի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքը) դրական է՝ 21,737,793 հազ. դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի 13,764,469 հազ. դրամի դիմաց՝ բացարձակ արժեքով աճելով 7,973,324 հազ. դրամով կամ 57.9%-ով, այսինքն՝ բանկը միջին հաշվով 2018թ. III եռամսյակում զգայուն է եղել ըստ ակտիվների: Միջին կուտակային դիսքալանդը 2018թ. III եռամսյակում, նախորդ եռամսյակի համեմատ, բացարձակ արժեքով աճել է 2,296,131 հազ. դրամով կամ 11.8%-ով:

Տոկոսադրույթի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների հարաբերակցության միջին գործակիցը 2018թ. III եռամսյակում, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ, աճել է 3.8 տոկոսային կետով՝ կազմելով 116.0%՝ 2017թ. III եռամսյակի 112.2% միջին արժեքի դիմաց, այսինքն 2018թ. III եռամսյակում միջին հաշվով տոկոսադրույթի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվները կազմել են տոկոսադրույթի փոփոխության նկատմամբ զգայուն պարտավորությունների 116.0%-ը:

Ակտիվների դուրացիան 2018թ. III եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 1.411 տարի (2017թ.-ի III եռամսյակի վերջի 1.417 տարվա դիմաց)՝ նվազելով 0.006 տարով կամ 0.4%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (1.448 տարի) նշված ցուցանիշը նվազել է 0.037 տարով կամ 2.6%-ով:

Պարտավորությունների դուրացիան 2018թ. III եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 0.874 տարի (2017թ.-ի III եռամսյակի վերջի 0.748 տարվա դիմաց)՝ աճելով 0.126 տարով կամ 16.9%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (0.869) նշված ցուցանիշն աճել է 0.005 տարով կամ 0.6%-ով:

Դյուրացիայի ճեղքվածքը 2018թ. III եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 0.643 (2017թ.-ի III եռամսյակի վերջի 0.754-ի դիմաց)՝ նվազելով 0.111-ով կամ 14.7%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (0.693) նշված ցուցանիշը նվազել է 0.050-ով կամ 7.2%-ով:

**Փոփոխվող տոկոսադրույթով ակտիվներ և պարտավորություններ
30.09.2018թ**

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ												
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներգրավված միջոցներ												
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, - վարկեր												
Ընդամենը	-	-	-	5,991,427	-	7,644,121	-	-	-	-	-	-
Զուտ դիրք	-	-	-	(5,991,427)	-	(7,644,121)	-	0	-	-	-	-

31/12/2017

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ												
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներգրավված միջոցներ												
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում - վարկեր												
Ընդամենը	-	-	-	357,824	-	2,791,308	-	-	-	-	-	-
Զուտ դիրք	-	-	-	(357,824)	-	(2,791,308)	-	0	-	-	-	-

Ներկայացվում է հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույթները.

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույթներ 30/09/2018թ.		Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույթներ 31/12/2017թ.	
	Դրամ	Արտարժույթ	Դրամ	Արտարժույթ
Անտիվներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում		-		-
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում	7.4	1.4	7.79	2.01
- միջբանկային վարկեր	0.0	1.8	0.00	2.07
- միջբանկային ռեառ	6.8	0.0	6.96	0.00
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	13.5	8.6	15.04	8.51
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	11.5	5.5	12.70	6.81
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	7.8	5.0	9.45	3.47
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	5.1	3.7	5.85	4.11

3) մոդելների նկարագրությունը
Արտարժույթային ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի տատանման հետևանքով վերագնահատումից հնարավոր առավելագույն վնասն է, որը գնահատվում է ինչպես ըստ առանձին արտարժույթների, այնպես էլ բանկի արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների ողջ փաթեթի (այստանետ փաթեթ) համար:

Արտարժույթային ռիսկի չափման և գնահատման համար կիրառվում է միջազգային պրակտիկայում ընդունված VAR (Value at Risk) մեթոդը (մոդելը), որի միջոցով հաշվարկվում է ինչպես առանձին արտարժույթի տեսակների (արտարժույթային դիրքերի), այնպես էլ ամբողջ փաթեթի համար հնարավոր առավելագույն վնասի չափը (տրված հուսալիությամբ): Համաձայն VAR մեթոդի հնարավոր առավելագույն վնասի չափը հաշվարկվում է արտարժույթային բաց դիրքերի և փոխարժեքների տատանումը բնութագրող ժամանակային շարքերի հիման վրա: Բանկի արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների համար հաշվարկված մեկօրյա VAR-երի հիման վրա գնահատվում են 10-օրյա VAR-երի արժեքները՝ առանձին արտարժույթների և ընդհանուր փաթեթի համար:

Հնարավոր առավելագույն վնասի հաշվարկը հնարավորություն է տալիս բանկին գնահատել իր արտարժույթային գործունեության արդյունավետությունը՝ հաշվի առնելով կորուստ կրելու ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը, կառավարել արտարժույթային դիրքերը՝ էլնելով հնարավոր առավելագույն կորուստների չափից, անհրաժեշտության դեպքում սահմանափակելով արտարժույթային դիրքերի ծավալները:

Բանկի արտարժույթային քաղաքականությունը միտված է արտարժույթային դիրքերի արդյունավետ կառավարման ապահովմանը՝ զուգակցելով այն արդարացիված ռիսկի մակարդակի հետ, իսկ նորմատիվների հաշվարկման ժամանակ հաշվարկվում է արտարժույթային ռիսկի հաշվարկման ստանդարտ մեթոդաբանության համաձայն :

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխման բացասական ազդեցության հնարավորությունն է բանկի զուտ տոկոսային եկամտի կամ կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատումն իրականացվում է "Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի մոդելի" ("GAP մոդել") և "Դյուրացիայի մոդելի" կիրառմամբ, որոնք հնարավորություն են տալիս գնահատել տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը բանկի զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա:

GAP ցուցանիշը (ճեղքվածքը) հաշվարկվում է որպես տոկոսադրույքի փոփոխման նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների տարբերություն: Հաշվարկներն իրականացվում են յուրաքանչյուր ամիս՝ առաջիկա 3 ամիսների ընթացքում զուտ տոկոսային եկամտի վրա տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցության գնահատման համար:

Սույն մոդելի շրջանակներում կատարվում են հետևյալ ենթադրությունները.

1. դիտարկվող ժամանակահատվածում ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքը և ծավալները մնում են անփոփոխ, այսինքն՝ մարված ակտիվները և պարտավորությունները կրկին տեղաբաշխվում և ներգրավվում են, բայց արդեն նոր գործող տոկոսադրույքներով,
2. տոկոսադրույքների վերանայումը կատարվում է յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի միջնակետում,
3. տարբեր մարման ժամկետայնությամբ բոլոր ակտիվների և պարտավորությունների տոկոսադրույքները փոփոխվում են միևնույն չափով, այսինքն՝ տեղի է ունենում ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության կորերի զուգահեռ տեղաշարժ:

Բանկի զգայունությունը տոկոսադրույքի նկատմամբ գնահատվում է "ճեղքվածքի հարաբերակցություն" ցուցանիշի միջոցով (GAP/ASSETS), որը հաշվարկվում է ակտիվների և պարտավորությունների կումուլյատիվ ճեղքվածքը հարաբերելով ակտիվներին:

Դյուրացիայի մոդելի դեպքում գնահատվում է տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

Այս մոդելի շրջանակներում նախ հաշվարկվում են բանկի ակտիվների և պարտավորությունների պորտֆելների դյուրացիաները (միջին կշռված ժամկետայնությունները), այնուհետև, վերջիններիս հիման վրա՝ կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխությունը, որն իրենից ներկայացնում է ակտիվների և պարտավորությունների (ապագա հոսքերի) ներկա արժեքների փոփոխությունների (պայմանավորված տոկոսադրույքի տատանմամբ) տարբերությունը: Կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխության գնահատման համար հաշվարկվում է դյուրացիայի ճեղքվածքը

, որն արտացոլում է բանկի ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիաների անհամապատասխանության աստիճանը, այսինքն՝ ակտիվների և պարտավորությունների ապագա հոսքերի միջին կշռված ժամկետայնությունների անհամապատասխանությունը: Դյուրացիայի ճեղքվածքի մեծ արժեքը վկայում է տոկոսադրույքների ռիսկի մակարդակի բարձր լինելու մասին: Դյուրացիայի ճեղքվածքի ցածր մակարդակի պահպանումը, այսինքն՝ ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիաների միմյանց մոտ արժեքների ապահովումը, հանգեցնում է տոկոսադրույքի ռիսկի հեջավորման (կապիտալի տնտեսական արժեքի՝ տոկոսադրույքների փոփոխության նկատմամբ կայունության):

Մշտապես ուսումնասիրվում են փոփոխուն տոկոսադրույքների տատանումները և դինամիկան, գնահատվում է դրանց հավանական փոփոխությունների ազդեցությունը բանկի փոփոխուն տոկոսադրույթով ակտիվների և պարտավորությունների վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկի նվազեցման նպատակով ապահովվում է տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքի (կուտակային դիսբալանսի) և դյուրացիայի ճեղքվածքի պահպանումը ռիսկի ընդունելի սահմաններում: Հաշվի առնելով տոկոսադրույքների փոփոխման ընդհանուր միտվածությունը և կիրառելով մշակված մոդելները՝ միջոցառումներ են ձեռնարկվում ներգրավվող և տեղաբաշխվող միջոցների ծավալային և ժամկետային արդյունավետ հարաբերակցությունների ապահովման ուղղությամբ:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը որն է բորսայում (ներում) ցուցակված, բանկի հաշվեկշռում շուկայական ընթացիկ գներով արտացոլվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով Բանկի կողմից ֆինանսական կորուստներ կրելու վտանգն է՝ պայմանավորված ինչպես սովոր կապիտալի գործիքի և դրա թողարկողի, այնպես էլ շուկայում շրջանառվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների ընդհանուր տատանումների հետ կապված գործունեությունը (սովոր կապիտալի գործիքի գծով երկար կամ կարճ դիրքի առկայության պայմաններում):

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում.

- ✓ ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դինամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության
- ✓ հնարավոր կորուստների գնահատում,
- ✓ հեջավորման գործիքների կիրառում,
- ✓ ֆինանսական գործիքների գծով լիմիտների (ըստ կապիտալի գործիքներով գործառնության տեսակի, ըստ դիլերի, ըստ թողարկողի, stop-loss) սահմանում,
- ✓ կապիտալի գործիքների փաթեթի բազմազանեցում (դիվերսիֆիկացիա)՝ ըստ թողարկողի, տնտեսության ճյուղերի, ժամկետայնության և այլն:

Իրացվելիության ռիսկ

1) Իրացվելիության ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Իրացվելիությունը բանկի ստանձնած պարտավորությունների ամբողջությամբ և սահմանված ժամկետներում կատարման հնարավորությունն է:

Իրացվելիության ռիսկը հավանականությունն է, որ բանկն ի վիճակի չի լինի ճիշտ ժամանակին բավարարել իր պարտատերերի պահանջներն առանց լրացուցիչ կոռուստներ կրելու, ինչը բացասաբար կազդի բանկի շահույթի և/կամ կապիտալի վրա:

2) Իրացվելիության ռիսկի չափման և գնահատման մոդելների նկարագրությունը

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման համար կիրառվում են՝ սթրես թեստերի մեթոդը, որը ենթադրում է դիտարկվող տարբեր շոկային սցենարների տեղի ունենալու դեպքում բանկի իրացվելիության նորմատիվների խախտման հնարավորության բացահայտում և դրանց չափերի հաշվարկ և ժամկետայնության ճեղքվածքների մեթոդը, որը ենթադրում է իրացվելիության ցուցանիշների հաշվարկ, որոնց միջոցով իրականացվում է նաև իրացվելիության կառավարման որակի գնահատում:

Սթրես թեստերը կիրառելիս դիտարկվում են տվյալ ռիսկին վերաբերող մի շարք սցենարներ: Յուրաքանչյուր սցենարի դեպքում համապատասխան մեթոդով հաշվարկվում են բանկի նորմատիվների խախտման չափերը:

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման նպատակով օգտագործվում են հետևյալ շոկային սցենարները.

1. Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջում,
2. Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջում,
3. բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների 25%-ի ետ պահանջում,
4. Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ և բոլոր ցպահանջ

5. Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների X%-ի ժամկետից շուտ և բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների Y%-ի ետ պահանջում (ընդ որում դիտարկվում են սցենարի երեք մակարդակ՝ մեղմ, միջին և խիստ, որոնք իրենցից ներկայացնում են ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների (ժամկետից շուտ) և բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների համապատասխանաբար 10, 15 և 20 տոկոսի միաժամանակ ետ պահանջման իրավիճակները):

Բացահայտվում է նշված իրավիճակների հանդես գալու պայմաններում իրացվելիության Ն21 և Ն22 նորմատիվների

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման ժամկետայնության ճեղքվածքների մեթոդաբանությունը հնարավորություն է տալիս գնահատել և վերլուծել բանկի իրացվելիության ռիսկը, ինչպես նաև բանկի կողմից վարվող քաղաքականությունը իրացվելիության բավարար մակարդակը պահպանելու համար: Այդ նպատակով բացահայտվում են բանկի ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքները, հաշվարկվում են իրացվելիության ցուցանիշները և գնահատվում է բանկի իրացվելիության կառավարման որակը: Իրացվելիության գնահատման սույն մեթոդաբանությունում կատարվում է ակնթարթային, մինչև 90 օր կուտակային և ընդհանուր (մինչև մեկ տարի կուտակային) իրացվելիությունների տարանջատում, ինչպես նաև դիտարկվում են իրացվելիության ցուցանիշների ժամանակային շարքերը բանկի իրացվելիության կառավարման որակի գնահատման համար:

3) իրացվելիության ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական

Իրացվելիության ռիսկի գնահատում:

2018թ III եռամսյակի ընթացքում ակնթարթային և մինչև 90 օր կուտակային իրացվելիության ցուցանիշները նվազել են համապատասխանաբար 11.8 և 32.8 տոկոսային կետով, իսկ ընդհանուր (մինչև 1 տարի կուտակային) իրացվելիության ցուցանիշն աճել է 7.3 տոկոսային կետով:

Հաշվետու ժամանակաշրջան Հոդվածի անվանումը	30/09/2018									Հազ. դրամ	
	Չափաատող	Մարմանը մնացել է							Անժամկետ	Ընդամենը	
	Ժամկետային	Ժամկետանց	Ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի			
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ											
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	28,455,382	-	-	-	-	-	786,500	29,241,882	
Թանկարժե մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ			128,982							128,982	
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	1,828,982	7,694,654	684,094	536,651	2,256,306	177,687	131,867	13,310,241	
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	411,654	129,697	-	15,624,265	16,977,727	21,308,656	56,062,877	2,180,280	-	132,317,684	
Արժեթղթեր, այդ թվում՝				20,707	98,918	1,127,946	9,460,492	8,909,241	-	19,617,304	
- առևտրային նպատակով պահվող										-	
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չպահվող ֆինանսական ակտիվներ				20,707	98,918	207,348	1,756,571	1,057,640		3,141,184	
- ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ										-	
Հետգնման պայմանագրերով գրավառված արժեթղթեր						920,598	7,703,921	7,851,601		16,476,120	
Այլ պահանջներ	-	-		32,811				598		33,409	
Ընդամենը	411,654	129,697	30,413,346	23,413,456	17,760,739	22,973,253	67,779,675	30,890,334	918,367	194,690,521	
Այդ թվում՝											
I խմբի արտարժույթով	402,634	150,369	14,905,456	8,714,407	11,602,657	12,748,024	27,999,200	12,483,431	131,867	89,138,045	
II խմբի արտարժույթով			1,208,427	192,890	646	1,345	13,985	-	-	1,417,293	
Այդ թվում՝											
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով			635,571							635,571	
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	411,654	129,697		22,477,190	17,760,739	22,973,253	67,779,675	30,890,334	-	162,422,542	
Անտոկոս			29,777,775	936,266					918,367	31,632,408	
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	989,951	23,131,568	316,843	6,786,327	31,255,823	2,809,845	-	65,290,357	
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	-	-	42,136,327	18,581,241	9,035,296	17,710,765	11,011,628	1,962,592	-	100,437,849	
- ցպահանջ ավանդներ	-	-	40,870,843	27,273						40,898,116	
- ժամկետային ավանդներ	-	-	6,045	18,553,968	9,035,296	17,710,765	11,011,628	1,962,592		58,280,294	
- այլ	-	-	1,259,439							1,259,439	
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ				2,094						2,094	
Ստորադաս փոխառություններ				20,704				3,354,743		3,375,447	
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն				272,587						272,587	
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր				26,169			2,030,848			2,057,017	
Վճարվելիք գումարներ				291,336						291,336	
Հետաձգված հարկային պարտավորություն				933,256						933,256	
Այլ պարտավորություններ	-	-	826,666		11,919	2,542				1,121,151	
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	-	-		1,868,211	2,183,475	968,757	5,454,102	670,207		11,144,752	
Ընդամենը	-	-	43,952,944	43,512,810	9,364,058	24,499,634	42,267,451	8,127,180	-	171,724,077	
Այդ թվում՝											
I խմբի արտարժույթով	-	-	18,521,612	196,245,99	5,850,088	13,617,657	26,336,893	6,023,039		89,973,888	
II խմբի արտարժույթով	-	-	451,922	423,675	307,690	347,551	26,682			1,557,520	
"Խոշոր" պարտավորություններ				11,748,783	123,550	39,650	5,882,811			17,794,794	
Այդ թվում՝											
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով				5,991,427	7,644,121					13,635,548	
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	-	-	12,445,749	37,214,086	1,708,018	24,497,092	42,267,451	8,127,180		126,259,576	
Անտոկոս	-	-	31,507,195	307,297	11,919	2,542				31,828,953	
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	411,654	129,697	(13,539,598)	(20,099,354)	8,396,681	(1,526,381)	25,512,224	22,763,154	918,367	22,966,444	
Այդ թվում՝											
I խմբի արտարժույթով	402,634	150,369	(3,616,156)	(10,910,192)	5,752,569	(869,633)	1,662,307	6,460,392	131,867	(835,843)	
II խմբի արտարժույթով	-	-	756,505	(230,785)	(307,044)	(346,206)	(12,697)			(140,227)	
Փոփոխվող տոկոսադրույքների համար	-	-	635,571	(5,991,427)	(7,644,121)					(12,999,977)	
Ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	411,654	129,697	(12,445,749)	(14,736,896)	16,052,721	(1,523,839)	25,512,224	22,763,154		36,162,966	
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք	411,654	541,351	(12,998,247)	(33,097,601)	(24,700,920)	(26,227,301)	(715,077)	22,048,077	22,966,444	(51,771,620)	

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան

31/12/2017

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	Մարմանը մնացել է									Անժամկետ	Ընդամենը	
	Ժամկետային	Ժամկետանց	Ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի				
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ												
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում			34,455,312			-	-	-	-	1,520,000		35,975,312
Թանկարժե մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ			18,356									18,356
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			1,435,905	10,629,560	1,647,844	677,740	2,662,547	123,395				17,176,991
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ												-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	898,069	188,363		10,780,643	13,083,705	11,473,465	49,000,242	18792067		-		104,216,554
Արժեթղթեր, այդ թվում՝				1,462,083	1,194	49,618	5,547,014	14,140,881		504,016		21,704,806
- անտրային նպատակով պահվող												-
- վաճառքի համար մատչելի				364,623	1,194		617,160	549,098		504,016		2,036,091
- ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ							49,618					49,618
- ռեպո համաձայնագրով վաճառված				1,097,460				4,929,854	13,591,783			19,619,097
Այլ պահանջներ	-	-		5,167	86,228		-	-				91,395
Պարանագրային պահանջներ**												-
Ընդամենը	898,069	188,363	35,909,573	22,877,453	14,818,971	12,200,823	57,209,803	33,056,343	2,024,016	179,183,414		
Այդ թվում՝												
I խմբի արտարժույթով	505,836	128,805	19,164,002	8,643,068	9,523,169	5,472,114	26,582,709	10,355,049	123,395			80,498,147
II խմբի արտարժույթով	1,174	283	1,260,549	298,742				-	-			1,560,748
Այդ թվում՝												
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով			369,500									369,500
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	898,069	188,363	2,477,351	20,287,181	14,817,573	12,200,823	56,794,152	33,055,819	291,536	1,732,480		141,010,867
Անտոկոս			33,062,722	2,590,272	1,398	-	415,651	524				37,803,047
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	-	-	711,780	23,120,250	2644661	6,818,603	24,592,550	1,149,413				59,037,257
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	-	-	38,336,996	9,533,698	10,634,916	22,376,395	9,923,984	1,903,760	-			92,709,749
- զբաղանջ ավանդներ	-	-	37,457,203	277,951		236						37,735,390
- ժամկետային ավանդներ	-	-	17,443	9,255,747	10,634,916	22,376,159	9,923,984	1,903,760				54,112,009
- այլ	-	-	862,350					-				862,350
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություն				7,706								7,706
Ստորադաս փոխառություններ				47,051				6,362,550				6,409,601
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն				373,529								373,529
Վճարվելիք գումարներ				563			1,068,200					1,068,763
Հետաձգված հարկային պարտավորություն				155,684								155,684
Այլ պարտավորություններ				1,096,003								1,096,003
Հետհաշվեկշռային պարմանական պարտավորություններ	-	-	669,562	233,815	127	12,681						916,185
Պարմանագրային պարտավորություններ	-	-		2,354,494	8,628,407	4,517,715	7,050,245	389,711	-			22,940,572
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Այդ թվում՝												
I խմբի արտարժույթով	-	-	16,178,944	8,961,913	7,218,455	23,084,668	19,729,881	4,524,730				79,698,591
II խմբի արտարժույթով	-	-	586,649	368,478	229,155	407,969	33,676		-			1,625,927
"Խոշոր" պարտավորություններ												-
Այդ թվում՝												-
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով				357,824	2,791,308							3,149,132
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	-	-	(33,360,820)	(11,198,529)	(13,426,224)	(22,376,395)	(10,992,184)	(8,266,310)	-			(99,620,462)
Անտոկոս	-	-	33,360,820	10,840,705	10,634,916	22,376,395	10,992,184	8,266,310	-			96,471,330
Զուտ իրացվելիության ձեռքվածք	898,069	188,363	(3,808,765)	(11,690,283)	1,539,267	(17,006,856)	22,693,269	23,640,620	2,024,016	18,477,700		
Այդ թվում՝												
I խմբի արտարժույթով	505,836	128,805	2,985,058	(318,845)	2,304,714	(17,612,554)	6,852,828	5,830,319	123,395	799,556		
II խմբի արտարժույթով	1,174	283	673,900	(69,736)	(229,155)	(407,969)	(33,676)	-	-	(65,179)		
Փոփոխվող տոկոսադրույքների համար	-	-	369,500	(357,824)	(2,791,308)	-	-	-	-	(2,779,632)		
Ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	898,069	188,363	(3,880,167)	(11,730,992)	4,329,304	(16,993,939)	22,277,618	30,002,646	291,536	25,382,438		
Կուտակային իրացվելիության ձեռքվածք	898,069	1,086,432	(2,722,333)	(14,412,616)	(12,873,349)	(29,880,205)	(7,186,936)	16,453,684	18,477,700	(30,159,554)		

Բանկում առկա չեն կապիտալի մակարդակի նկատմամբ սահմանված ներքին պահանջներ: ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից բանկերի համար սահմանված է ռիսկով կշռված ակտիվների նկատմամբ 12% ընդհանուր կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ: ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից սահմանված է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 30,000,000 հազ. դրամ գումարով: Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել է կապիտալի մակարդակի համար սահմանված նորմատիվային պահանջները:

Ներկայացնում ենք հաշվեկշռային կապիտալի կառուցվածքը.

Հազ դրամ

	30.09.2018	31.12.2017
Կանոնադրական կապիտալ	16,708,745	13,708,745
Էմիսիոն եկամուտ/վնաս	33,438	33,438
Պահուստներ	10,411,880	14,925,058
Գլխավոր պահուստ	6,000,000	6,000,000
Վերագնահատման պահուստներ	4,411,880	4,689,053
Չբաշխված շահույթ (վնաս)	5,674,329	4,236,005
Ընդամենը կապիտալ	32,828,392	28,667,241

Ներկայացնում ենք ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից սահմանված հիմնական տնտեսական նորմատիվների հաշվարկման համար կիրառվող հիմնական և ընդհանուր կապիտալները կապիտալի համարժեքության ցուցանիշները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում՝ ըստ ամիսների, համեմատելով այդ ցուցանիշները նորմատիվային պահանջների հետ.

Հազ դրամ

2018թ.	Նորմատիվների հաշվարկման մասնակցող						
	Հիմնական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Ընդհանուր Գապիտալ	Վարկային ռիսկ	Շուկայական և գործառն. ռիսկ	համարժեք. Փաստացի %	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ %
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7
Հունվար	22,237,931	8,895,172	31,133,103	162,604,603	2,964,793	16.62	12
Փետրվար	22,372,558	8,949,023	31,321,581	164,993,021	2,881,752	16.57	12
Մարտ	22,394,302	8,957,721	31,352,023	167,283,611	2,932,572	16.35	12
Ապրիլ	22,477,933	8,991,173	31,469,106	171,626,878	3,114,747	15.93	12
Մայիս	22,564,866	9,025,947	31,590,813	174,681,572	2,895,764	15.89	12
Հունիս	24,486,179	8,024,985	32,511,164	178,105,489	2,931,788	16.05	12
Հուլիս	25,608,927	7,454,226	33,063,153	176,320,294	2,947,230	16.46	12
Օգոստոս	25,832,738	7,611,498	33,444,236	177,374,129	2,849,681	16.63	12
Սեպտեմբեր	25,916,416	7,386,936	33,303,352	182,523,604	2,664,827	16.27	12
2017թ.	Նորմատիվների հաշվարկման մասնակցող						
	Հիմնական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Ընդհանուր Գապիտալ	Վարկային ռիսկ	Շուկայական և գործառն. ռիսկ	համարժեք. Փաստացի %	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ %
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7
Հունվար	21,861,831	8,574,191	30,436,022	113,280,494	1,922,054	23.54	12
Փետրվար	21,716,419	8,525,349	30,241,768	112,847,591	2,117,346	23.18	12
Մարտ	21,712,679	8,577,987	30,290,666	119,382,327	2,013,526	22.25	12
Ապրիլ	21,875,537	9,019,296	30,894,833	116,733,043	2,167,424	22.92	12
Մայիս	22,063,011	9,895,885	31,958,896	120,818,311	2,147,759	23.04	12
Հունիս	22,011,258	9,827,185	31,838,443	127,841,690	2,421,169	21.51	12
Հուլիս	21,671,221	9,700,332	31,371,553	146,589,188	2,337,423	18.89	12
Օգոստոս	21,952,445	9,623,357	31,575,802	149,820,578	2,396,141	18.60	12
Սեպտեմբեր	22,089,828	9,580,000	31,669,828	155,296,711	2,399,452	18.07	12
Հոկտեմբեր	22,082,789	9,708,799	31,791,588	156,140,389	2,433,273	18.02	12
Նոյեմբեր	22,211,330	9,893,378	32,104,708	156,744,674	2,612,508	17.99	12
Դեկտեմբեր	22,419,472	9,851,109	32,270,581	160,533,903	2,723,741	17.61	12

Ներկայացնում ենք ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի և նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ակտիվների և հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների, անավարտ ժամկետային գործառնությունների ռիսկերի կշիռները՝ ըստ ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ հաստատված Կանոնակարգ 2-ի ռիսկի կշիռների.

Հազ դրամ

30.09.2018թ. դրությամբ				
Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	51,214,656	350,210	-	-
10%	5,253,487	-	-	525,349
20%	783,233	-	-	156,647
30%	176,933	-	-	53,080
35%	2,419,354	-	-	846,774
50%	1,409,605	-	-	704,803
75%	1,258,423	-	-	943,817
100%	89,525,065	4,563,221	-	94,088,286
110%	-	-	-	-
150%	54,860,788	2,313,535	113,070	85,931,090
Ընդամենը	206,901,544	7,226,966	113,070	183,249,844

31/12/2017թ. դրությամբ				
Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	66,153,836	273,320	-	-
10%	4,262,528	-	-	426,253
20%	1,577,452	-	-	315,490
30%	260,072	-	-	78,022
35%	1,933,595	-	-	676,758
50%	517,727	-	-	258,864
75%	757,276	-	-	567,957
100%	70,756,794	4,901,348	-	75,658,142
110%	-	-	-	-
150%	45,924,058	7,844,858	43,575	80,718,737
Ընդամենը	192,143,338	13,019,526	43,575	158,700,222

Ներկայացնում ենք ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքի վերաբերյալ բացահայտումներ՝ կատարված ՖՀՄՍ 32 "Ֆինանսական գործիքներ, բացահայտումը և ներկայացումը" պահանջների համաձայն:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը այն գումարն է, որով ակտիվը կարող է փոխանակվել կամ պարտավորությունը մարվել իրագրել և պարտատարական կողմերի միջև "պարզած ձևերի հետավորության" գործարքի ընթացքում:

ՀՀ պետական գանձապետական և ՀՀ ԿԲ արժեթղթերի իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշումների հիման վրա:

30.09.18թ. դրությամբ ֆինանսական գործիքի յուրաքանչյուր դասի իրական արժեքի գնահատման ժամանակ Բանկի կողմից օգտագործվել են հետևյալ մեթոդներն ու գնահատումները.

Գանձիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ Կենտրոնական Բանկում.

Այս կարճաժամկետ գործիքների համար հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտորեն արտացոլում է նրանց իրական արժեքը:

Հաճախորդներին տրված վարկեր ու փոխառություններ, պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ.

Վարկային պորտֆելի իրական արժեքը կախված է պորտֆելի յուրաքանչյուր դասի շրջանակներում առանձին վարկի վարկային և տոկոսադրույքային առանձնահատկություններից: Վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդի գնահատումը հաշվի է առնում վարկերի տարբեր դասերին բնորոշ ռիսկերը, ինչը հիմնված է այնպիսի գործոնների վրա, ինչպիսիք են տնտեսական այն ճյուղի իրավիճակը, որտեղ գործում է յուրաքանչյուր փոխառում, յուրաքանչյուր փոխառուի տնտեսական իրավիճակը և ձեռք բերված երաշխիքները: Հետևաբար վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդը այն գեղջի ճշգրիտ գնահատականն է, որն արտացոլում է վարկային ռիսկի ազդեցությունը:

Ներգրված միջոցներ բանկերից ու այլ ֆինանսական կազմակերպություններից.

Հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:

Հաճախորդների ավանդներ և բանկային հաշիվներ.

Հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:

30.09.18թ. դրությամբ բանկը չունի այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքը գերազանցող գումարով:

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք

30.09.18թ. դրությամբ բանկը գրավադրված ակտիվներ չունի

30.09.2018թ. դրությամբ առկա չեն գրավ ընդունված ակտիվներ, որոնք բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ նորից գրավադրել հաճախորդի կողմից պարտավորությունների չկատարման, խախտման բացակայության դեպքում:

Ներկայացնում ենք բանկի կողմից գրավ ընդունված ակտիվները և երաշխավորությունները իրենց համապատասխան վարկային ներդրումների հետ, առանց հաշվի առնելու պահուստի գումարները.

Գրավի տեսակ	30/09/2018		31/12/2017	
	Վարկի գումար	Գրավի գումար	Վարկի գումար	Գրավի գումար
Անշարժ գույք	46,853,046	193,313,539	41,318,815	164,093,759
Ավտոմեքենա	1,076,660	5,090,650	1,383,903	7,104,370
Սարքավորում	1,055,505	6,123,381	657,784	4,394,184
Պատրաստի արտադրանք	1,475,845	4,883,208	613,011	2,041,778
Երաշխավորություն	41,353,131	188,419,158	30,914,066	140,550,946
Ռեզիդենտներ	541,719	2,029,789	1,097,010	2,249,478
Ոսկյա իրեր	9,592,695	11,608,263	8,302,797	10,425,868
Ստանդարտ ոսկի	7,567	29,436		
Պետ. արժեթղթեր	-	-		
ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված արժեթղթեր	-	-		
Այլ արժեթղթեր	69,346	311,026	104,632	418,211
Այլ գրավ	11,673,580	18,730,221	8,612,831	12,289,630
Գրավ առկա չէ	20,275,238		12,816,825	
ԸՆԴԱՄՆԵՐ	133,974,332	430,538,671	105,821,674	343,568,224

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Բանկի վարչության նախագահ

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան